

GROOT ROTTERDAM PANORAMA

5 DECEMBER 1935 - No. 48

NUMMERS 15 CENT

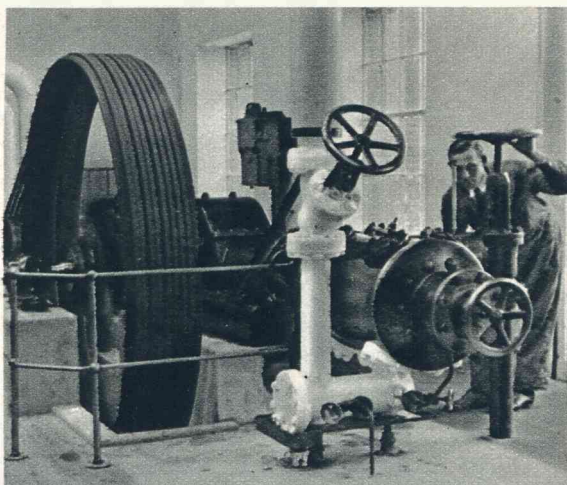

LEES: BIJ HET GRAF VAN
EEN WERELDVEROVERAAR

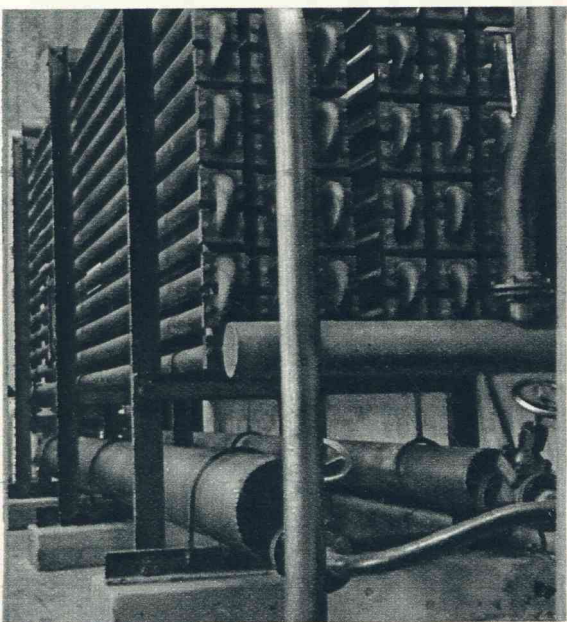

Al dooit het elders 15 graden, de Amsterdamsche kunstijsbaan, die het ongestoord winteren laat, stelt hen, die de ijssport in het bloed hebben, in staat zich naar hartelust uit te leven.

WAAR HET VOORTDUREND

Een der 90 P.K. compressoren, die het ammoniakgas, met behulp waarvan de benodigde koude verwekt wordt, verdichten tot een druk van ongeveer 10 Kilo per vierkanten centimeter. De zuigzijde, waar het koude gas in de machine komt, is geheel met sneeuw, die door de vochtigheid der lucht gevormd wordt, bedekt. De thermometer aan de drukzijde rechts daarentegen toont den monteur, dat hier de temperatuur 83 graden Celsius is, wijl het verdichte gas door de samenpersing sterk verhit werd.

Het regelmatige lijnenspel van den condensor, waar in dubbelwandige buizen het verdichte ammoniakgas door water gekoeld en daardoor vloeibaar wordt.

Een bezoek aan de koude-keuken van de Amsterdamsche Kunstijsbaan

TOT voor ongeveer een jaar rustte het fatum op ons Nederland, het land waar de kinderen geboren worden met den schaatsenkriebel reeds in de poezele kuitjes, dat telkenjare de dagen van ijsvreugde slechts luttele waren.

Dat was een onhoudbare toestand voor ons ras-schaatsenrijders en eigenlijk iets ongehoords voor ons land, waar de laagste temperaturen, de felste koude, die ooit op onzen wereldbol waargenomen werden, voorkomen.

Of noemt u het soms niets, dat we hier in Nederland vorstjes van een slordige tweehonderddrieën-zeventig graden Celsius onder nul registreerden? Drieduizendste gedeelte van een graad slechts boven het absolute nulpunt van Kelvin, dat immers de huiveringwekkende, alles verstarrende koude der wereldruimte is!

Ja lezer, dergelijke vriestemperaturen kwamen in Nederland ongeveer een jaar geleden, en misschien nu nog wel, voor. En als u dit niet gelooft, dan beroep ik mij op Prof. Dr. W. J. de Haas en op Dr. E. C. Wiersma, die in het Kamerlingh-Onnes-laboratorium te Leiden getuigen waren van dergelijke angstwekkend lage temperaturen, waarvan de genoemde heeren overigens ook de verwekkers waren.

Maar, zooals gezegd, ondanks deze wereldkoude-records van ons land, kwakkelde geheel schaatsenrijdend Nederland voortdurend winter-in winter-uit, en was het reeds den koning te rijk, wanneer het eens een paar dagen achtereen op de gladde ijzers kon zwieren — „schaverdijnen” noemen onze Vlaamsche broeders dat op de hun eigen klankrijke wijze.

Welnu, die misère van ijsarme en zelfs ijsloze winters is thans reeds sedert een jaar voorbij. Althans wat Amsterdam betreft. En zou niet van Amsterdam de victorie mogen komen? Waar is het anders onze hoofdstad voor?

Zoo zullen we het nu dus eens over de Amsterdamsche kunstijsbaan hebben, want, zelfs als u daar reeds geweest bent, achter de coulissen zult u er wel niet gekeken hebben, daar in de „keuken” van dat ijspretbedrijf.

Toen we kwamen, hebben we de spiegelgladde ijsvlakte gezien, waar gewoon- en kunstgereden werd door een bonte schare ijssport-adepten; ijspret in de open lucht bij tien graden dooi!

Maar we zijn er quasi-onverschillig aan voorbij gegaan. Wat wij wilden weten was: hoe spelen ze het klaar, daar buiten bij een temperatuur, die je in je winterjas doet puffen, een ijsbaan te onderhouden, waarop de meestverwende „schaverdijner” — of dit

goed Vlaamsch is, staat te bezien — maar dan ook niet dat kan aanmerken!

Zoo zijn we dan gekomen in een hoog gebouw, het oude ketelhuis van de voormalige gasfabriek, waar machines nijdig hun drijfstangkoppen ronddreppen, waar vliegwielen spinnen en buizen allerwegen hun arabesken vlechten.

Hier wordt gezorgd, dat buiten — op eenige tientallen meters afstand — ijs gefabriceerd en op vriestemperatuur gehouden wordt.

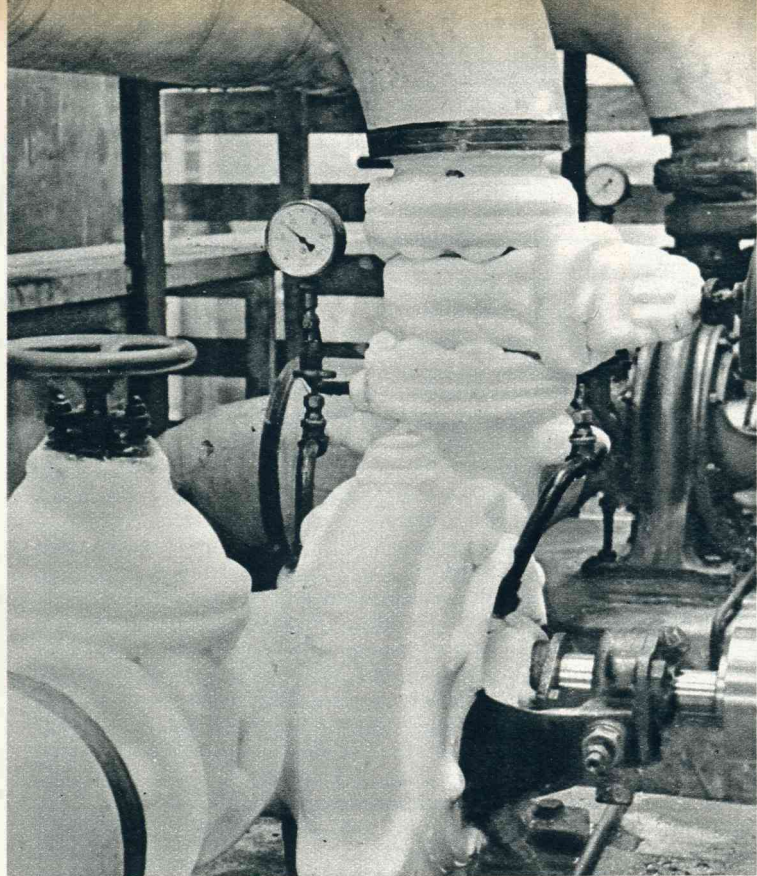
Het eigenaardige van het geval is, dat, terwijl hier binnen de benodigde koude verwekt wordt, daarbuiten het ijs wordt gemaakt. Dat komt, omdat het heele systeem berust op twee kringprocessen.

Neen, schrik niet, lezer, het klinkt geleerd, doch het is alleszins begrijpelijk.

Het eene kringproces, dat koude verwekt, geeft

Hier bruist de pekel, die haar reis door het buizen-net van de betonplaat volbracht, weer in de pekeltank terug. De ondergedompelde verdampers zal haar opnieuw op zes graden onder nul afkoelen, voordat de pompen haar weer de rondreis zullen doen maken.

Dit sneeuwtasereel stelt een der pompen voor, die de pekels haar onophoudelijken kringloop doen onderhouden.

WINTERT

deze koude af aan het tweede kringproces, hetwelk er voor zorgt, dat die koude gebracht wordt naar de plaats, waar zij nodig is: de ijsbaan.

In het eerste kringproces beschrijft ammoniakgas een gesloten baan, waarbij het eenige „bewerkingen” ondergaat, die koude verwekken. Op de plaats, waar de koude verwekt wordt, geeft het die koude af aan het tweede kringproces, waarbij pekels voortdurend een gesloten baan beschrijft en de opgenomen koude naar de vriesplaat onder de ijsbaan brengt.

Maar laten we eens het eerste kringproces, het opwekken van de koude, volgen. Een compressor — een machine voor het samenpersen van gas — zuigt ammoniakgas aan en perst dit tezamen tot het gas een druk van 9 à 10 atmosferen heeft, d.w.z. tot een druk van 9 tot 10 K.G. per vierkanten centimeter.

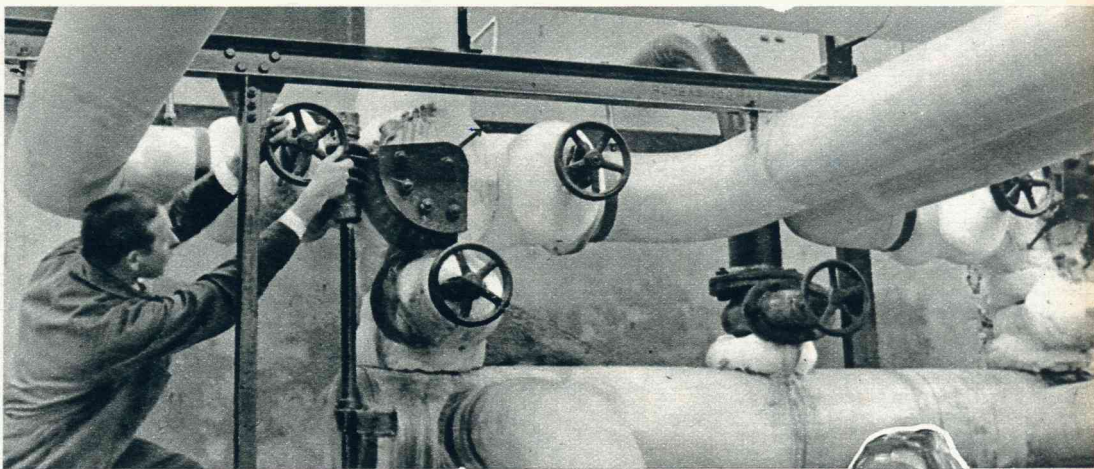
Het gas, dat door de samenpersing een hoogere temperatuur heeft gekregen, wordt naar een buizenstelsel — een condensor — geleid, waar het door met water gekoelde buizen afgekoeld en vloeibaar wordt. Want elk gas wordt bij een bepaalde temperatuur en een bepaalde druk, die men de kritische temperatuur en den kritischen druk van dat gas noemt, vloeibaar.

De ammoniak passeert nu een reguleerventiel, dat den druk van 8 à 9 atmosferen verlaagt op $2\frac{1}{2}$ atm. en stroomt dan door een complex buizen, door den z.g.n. verdampers, waar hij van vloeistof weer tot gas verdampt.

Maar om te verdampen moet de ammoniak warmte aan zijn omgeving onttrekken. Die omgeving nu is een met pekels gevulde tank, waarin de verdampers ondergedompeld is. Aan die pekels wordt dus door den verdampenden ammoniak warmte onttrokken, de pekels wordt daardoor koud en krijgt een temperatuur van 6 graden Celsius onder nul.

Intusschen verlaat de verdampende ammoniak weer den verdampers en wordt opnieuw door den compressor aangezogen om wederom op 9 atm. samen-geperst te worden en opnieuw zijn rondreis van het eerste kringproces te beginnen.

Nu krijgen wij het tweede kringproces, dat ten doel heeft, de verwekte koude naar de ijsbaan te brengen. Welnu, we zagen reeds, dat in de pekeltank rondom den verdampers de pekels op een temperatuur van 6 graden onder nul afgekoeld werd. Die koude

Waar koude gedistribueerd wordt. — Een complex afsluiters, door middel waarvan het mogelijk is de richting, waarin de pekels naar de betonplaat onder de ijsbaan stroomt, om te keeren. Op deze wijze is het mogelijk, steeds dien kant van de baan, die het het meest noodig heeft, de meeste koude toe te voeren.

Rechts: Ammoniakgas vormt nu niet bepaald een voor den mensch aangename atmosfeer. Vandaar dat steeds gasmaskers bij de hand gehouden worden, voor het geval dat zich ergens een lekje mocht voordoen, hetwelk dan onmiddellijk door een „gemaskerde” weer gedicht wordt.

pekels wordt dan door eenige pompen uit de tank weggepompt en geperst naar een buizenstelsel, dat in een betonplaat onder de ijsbaan ligt. Aan deze betonplaat geeft de pekels haar koude af en de plaat wordt daardoor op ongeveer minus 6 graden ingevroren, met het gevolg, dat het water op die betonplaat in ijs verandert van ca. —4 graden Celsius.

Wanneer de pekels aan het andere einde van de betonplaat het buizenstelsel verlaat, bezit zij een temperatuur van minus 4 graden en wordt weer naar de pekeltank geleid, om opnieuw door den verdampers tot op minus 6 graden te worden afgekoeld, alvorens de rondreis van pekeltank naar ijsbaan en van ijsbaan naar pekeltank weer te beginnen.

De betonplaat onder de ijsbaan is 40 meter breed bij een lengte van 60 meter en onder haar oppervlakte van 2400 vierkante meter liggen maar even 25 kilometer koelbuis voor de pekels verborgen. Een ander cijfer, dat spreekt: de 160.000 liter pekels van de pekeltank maken per uur 1 à 2 maal de rondreis van het tweede kringproces, al naar gelang de weersomstandigheden buiten zijn.

Een merkwaardig verschijnsel is, dat de ongeveer $2\frac{1}{2}$ c.M. dikke ijsplaat der baan per dag 2 à 3 m.M. dikker wordt — „groeit” — door de ijsafzetting ten gevolge van onze vochtige Hollandse lucht. Vandaar dat het oppervlak dan ook voortdurend niet alleen nauwkeurig effen, doch ook op de juiste dikte gehouden moet worden.

Soms ook doet zich het verschijnsel voor, dat de

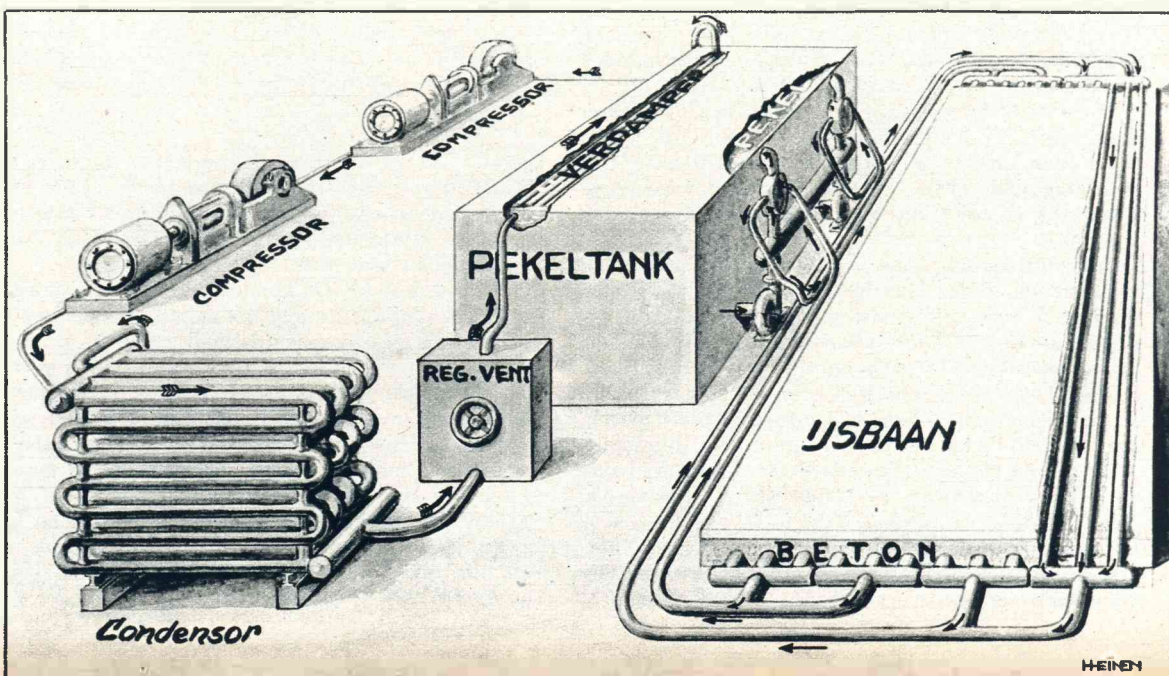
ijsbaan even vochtig wordt, en de leek meent dan, dat men uit bezuinigingsoogpunt het verwekken van koude stopzette, doch zulks is toch niet het geval.

Het is de wind, die de ijsbaan vochtig maakt, de wind, die het isoleerende koude luchtlaagje boven het ijs voortdurend weghblaast en warmere lucht met het ijs in aanraking brengt.

En nu u dit bekend is, lezer, zult ge natuurlijk niet mopperen, als ge eens, wanneer het hard waait, op de Amsterdamsche kunstijsbaan het ijs een weinig vochtig aantreft. Want schaatsenrijden kunt ge immers toch, al „wintert” het 15 graden boven nul.

En vergeet dan vooral den tijd niet, toen u uitsluitend op een der zoo zeldzame gunstige grillen van ons Nederlandsche klimaat aangewezen was, om eens een keer uw schaatsenrijdershart te kunnen ophalen.

DELTAPI.

Schema van de installatie met links het eerste en rechts het tweede kringproces. Links boven de compressoren, die het ammoniakgas verdichten, waarna dit via condensor, reguleerstation en verdampers weer bij de compressoren terecht komt. Geheel rechts de betonplaat met daarboren de ijsbaan. De pijltjes geven ook hier aan, hoe de pekels naar het buizenstelsel in de betonplaat gepompt wordt door de pompen, die rechts van de tank afgebeeld zijn, om ten slotte weer naar de tank teruggeleid te worden.

John D. Claverton:

JIM DE IROQUOIS

OWEN was de eerste, die viel. Hij zwikte door zijn knieën en strekte zich uit op zijn rug. Zijn hoofd rustte op zijn rugzak, zijn voeten staken omhoog, vastgegespt aan zijn ski's, die als reusachtige uitroepstekens naar den troosteloos grauwen hemel wezen. Geen klacht kwam over zijn bloedeloze lippen, alleen maar een zucht: „Moeder.”

Dickson viel over hem heen. Met een laatsten ruk aan zijn wil verzamelde hij zijn snel wegsijpelende krachten, richtte zich op en sloeg zijn beenen uit. De punten van zijn ski's hakten diepe gaten in de sneeuw — met een stille verwensching smaakte hij voorover. Roerloos bleef hij liggen, zijn gelaat in de sneeuw gedrukt, waarin een kuiltje ontstond met een bloederige substantie. Een neusbloeding...

Pennock sleepte zich achteraan. Sinds drie dagen teekende hij het spoor, dat hij ging, met kleine, vuurroode vlekjes. Een slag met het linkerbeen — een vlekje; een slag met het rechterbeen — een vlekje. Heel den weg langs, drie dagen achtereen. Daar, waar de vlekjes menigvuldiger waren en een bloederige brij ontstaan was, had hij gerust. Op die manier teekende de dysenterie Pennock's verschillende etappen op den barren tocht naar den Dood.

Hij viel naast Dickson neer en stijf tegen hem aan. Op zijn strak, bloedeloos gelaat zetelde een glimlach van macaberen spot. Maar zijn lippen murmelden een roerende klacht: „Arme kinderen...”

Toen werd de beangstigende stilte van den schier lichtlozen Pooldag doorsneden door een fellen smartkreet. Het was Owen, die hem slaakte. Hij verroerde zich even — zijn linkerski viel opzij. Toen stak er nog maar één uitroepsteken naar den hemel...

Jim, de Iroquois, ging voorop. Diep gebukt, alsof hij bezweek onder zijn lichten rugzak. Zijn armen slingerden belachelijk onwils langs zijn lichaam — precies als de gretige tentakels van een uitgehongerden octopus. De kreet maakte hem opmerkzaam. Hij hield zijn tragen gang in, wendde zich zuchtend om, en sleepte zich terug. Hij zette zich naast Owen, strekte zich uit op zijn rug en blikte naar den hemel — de woning van den Grooten Geest. Zijn verzwakte longen pompten lichte neveltjes in den vrieskouden dag...

Vier mannen in stervensnood. Ergens in het Noorden, in een diep ravijn, lag een verongelukte slede — volgepakt met een overvloed van levensmiddelen —

en speelden de wolven met de afgekloven skeletten van de honden. Tien mijlen Zuidelijk lag Fort Good Hope, het reddende einddoel, het Leven. Maar de ellende beproefde de krachten der menschen. Hoe zwak is het lichaam, dat dagenlang door honger wordt geteisterd! Hoe onverschillig staat de uitgeputte geest tegenover de vurige begeerte naar levensbehoud! Er is geen verlangen meer. Vergeten, niet meer lijden, sterven, sterven...

De ellende heeft de krachten der mannen beproefd. Zij zijn bezweken en wachten op den dood. De Pooldag zal hun doodstrijd aanschouwen en hun waanzin. Den waanzin, dien de honger in hun laatste stervensuur zal wekken. En de huiveringwekkende stilte zal hun laatste snikken hooren, hun verwenschingen en gebeden, en het nooit begrepen gereutel, waarmee de geest het lichaam ontvlucht.

Dan zullen er menschen komen — een patrouille of jagers. Zij zullen hen vinden, of althans hun skeletten. Een grafheuveltje zal de plaats aanwijzen waar zij vielen, de mannen, die uitgingen om een fortuin te zoeken en slechts den dood vonden. En anderen zullen komen en er onverschillig naar wijzen. Die grafheuveltjes zijn slechts etappen op den weg naar Fortuin en Geluk; niemand denkt aan hen, die eronder toegedekt liggen — aan de tot zwijgen gebrachte slachtoffers van het macabere spel, waarin het onherbergzame Noorden zijn afschrikwekkende geschiedenis voor het nageslacht heeft vastgelegd...

Owen slaapt een droomlozen slaap, die méér weg heeft van een telkens optredende bezwijming. Soms slaat hij zwak zijn oogen op in den lichtlozen dag. Dan murmelen zijn lippen: „moeder” en vallen zijn oogleden weer toe.

Dickson droomt. De koude heeft zijn neusbloeding gestelpt — hij ligt nu met het gelaat opzij. Zijn zieke verbeelding bevolkt den hemel van zijn droomen met een fantastisch leven. Hij dwaalt door een tuin, een wonderschoonen tuin. Er zweven bedwelmende geuren van kamperfoelie en jasmijn en in den vijver glanst het licht van Betty's donkere oogen. Hij zet zich op een bank en achter zich hoort hij het gerucht van lichte schreden. Betty...

Haar handen strekken zich naar hem uit en haar lippen zijn als in verwachting half geopend. „Ik ben blij, dat je gered bent, lieveling,” zegt zij met een diepen, bevrijdenden lach. „Oh, als je eens wist,

hoe ik in angst gezeten heb. En zoolang, zoolang...”

Aan het firmament van den tuin twinkelen de sterren. De lucht is vervuld van zoete, bedwelmende geuren. En Betty lacht en streelt zijn stoppelig gezicht. Dickson is gelukkig, volmaakt gelukkig in zijn droomen...

Pennock droomt hardop. Hij is een oude rot in het Noorden — gehard als een wolf en taai als een civetkat. Als die vervloekte dysenterie hem niet gesloopt had, zou hij den strijd nog niet opgegeven hebben. Maar nu...

Zijn geest is teruggewiekt naar den grooten rush van Klondyke — over afgronden heen van tijd en afstand. Waar is het gebleven, dat kolkende, rusteloze leven uit die dagen? En het jolige bestaan, dat gesleten werd in de armoedige saloons met hun schitterende namen, waar dag en nacht de revolvers knalden, en de zakjes stofgoud tienmaal in een kwartier van eigenaar verwisselden bij dobbelspel en weddenschap? Ha, dat was pas leven voor een man, in wien het avontuurlijke bloed giste van het handjevol dapperen, dat zijn plaats onder den Poolhemel dag en nacht had moeten verdedigen tegen de tomahawks van de „Grootte Zes” — de zes Roode Naties. Doch tegenwoordig — bah!...

Jim de Iroquois ligt klaar wakker. Hij peinst wat zijn lot zal zijn, als hij sterven zal. Sterven als een hond — en verslonden door de wolven. Cayoya, zijn vader, werd gedood in den strijd tegen de Engelschen. Hij was een dapper krijger en de Grootte Geest zou hem zeker gegeven hebben, waarop hij recht had — een goed jachtveld op de eeuwige jachtgronden. Zijn grootvader stierf in een gevecht tegen de Sieurs van Quebec en ook hem zou recht wedervaren zijn. En ook diens vader en voorvaderen vielen in den strijd. Hetzij tegen de blanken, of de Nasquapee's, die geheime krachten bezaten, tegen de Platvoeten van de Michikamono, of tegen de Cree's van de bergen. Maar allen zonder uitzondering verdienden hun plaats in de eeuwige jachtvelden — géén van die dapperen stierf als een vrouw.

Hoe zou het hem echter vergaan, als hij nu stierf? Wat was het lot geworden van zooveel andere mannen van zijn stam, die in hun wigwam gestorven waren als vrouwen? Hadden zij een slechte jacht gekregen? Of hielden zij zich onledig met spinnen en breien — beschamend werk voor een man, die moedig is als twee wolven...

Het zijn lastige vragen voor Jim. Hij is niet bevreesd voor den dood — mannen, die den moed van een wolf in hun hart dragen, durven zonder angst te leven en te sterven. Maar hij sterft liever niet als een vrouw of als een hond. Als de blanken, van wie hij geld aangenomen heeft om hen naar Wollaston Land te geleiden, niet zoo uitgeput waren, zouden zij niet hoeven te sterven. Zij niet en hij niet. Maar zij waren krachteloos als kinderen. En voor hij hulp heeft gehaald in Fort Good Hope, zullen zij zeker doodgevroren zijn.

De bezwijming is geweken van Owen. Zuchtend slaat hij zijn oogen op. Hij heeft het zonderlinge gevoel, dat hij gewekt is door een schop tegen zijn beenen. Maar dat is natuurlijk verbeelding, al doet het daar pijn.

Het vale licht van den Pooldag is sterker geworden — het kan tien of elf uur zijn. Om hem heen is het stil. Niet zoo volkomen stil, als toen hij straks zijn oogen even opsloeg. Er vallen nu vreemde geluiden in — smekkende geluiden als van iemand, die luidruchtig eet. Daartusschen door klinkt een soort hemelsche muziek — het geklik van een lepel in een conservenblik...

De harde, verschrompelde bal in Owen's maagholte trekt krampachtig en pijnlijk samen. Langzaam wendt hij zijn gelaat naar links. Dáár ligt Dickson, ginds Pennock. Den Iroquois ziet hij niet. Dan wendt hij zijn gelaat naar rechts. En plotseling spert hij wijd zijn zwakke oogen open...

Twintig meter van hem af staat Jim — half van hem afgewend. Een gigantische gestalte tegen den grauwen einder van den Pooldag. Zijn kaken maken kauwende bewegingen en zijn hoofd schijnt — met kleine, onwijze schokjes — mee te kauwen. In zijn linkerarm knelt hij een groot conservenblik, waarin hij van tijd tot tijd met veel zorg roert. Telkens neemt hij er 'n hap uit van een kleffe substantie, die afdruipt van zijn lepel — erwtensoepp met stukjes spek en vleesch. Als hij hapt, gaat zijn hoofd achterover en zijn mond heel wijd open — zóóveel neemt hij op zijn lepel. En hij kauwt lang en smekkend, alsof hij een hemelsch genot smaakt.... „Een zinsbegoocheling,” zegt Owen met een

zucht en moe van het staren sluit hij zijn oogen.

Even later opent hij ze weer. Tot zijn verbazing is het droombeeld nog niet geweken. Jim staat er nog — dat verbeeldt hij zich tenminste. De Iroquois klopt zijn lepel af op den rand van het blik, likt hem lang en smekkend af en bergt het blik in zijn slaapzak, dien hij tenslotte bevestigt tusschen de riemen van zijn rugzak.

„Hèhè....” zegt hij luid en met een zucht van diep genot.

Die uitdrukking van verzadiging is eindelijk een openbaring. Traag is de waarheid tot Owen's beneveld begrip doorgedrongen. Die verwenschte schurk van 'n Indiaan eet — neen, hij slobbert vraatzuchtig als een varken. Dat is dus het geheim van zijn uithoudingsvermogen, dat zij in stilte bewonderenswaardig hebben genoemd. Uit voorzorg moet hij zich reeds vóór het ongeluk met de slede een paar blikken voedsel hebben toegeëigend, die hij zorgvuldig verborgen heeft gehouden in zijn slaapzak.

O, zoo'n ellendeling! Dadelijk zet hij den tocht naar Fort Good Hope alléén voort en laat hij hen stervend van honger achter. En dat, terwijl hij hen alle drie in het leven had kunnen houden — als hij het zelf met wat minder had willen stellen....

Owen's woede laat op als een steekvlam. „Jim.... gemeene schurk!” schreeuwt hij zwak.

De Indiaan schrikt, kijkt hem angstig aan en slaat plotseling op de vlucht.

„Dickson!.... Pennock!....” schreeuwt Owen.

Kreunend richt hij zich op en tast naar zijn browning. Maar de afstand is reeds te groot, de revolver blijft rusten. Dickson, gewekt door zijn kreet, is de tweede, die overeind komt. Hij waggelt als een dronken man. Zijn mond hangt open en het geronnen bloed uit zijn neus korst aan zijn lippen. Met een verwaasden trek op zijn gezicht staat hij in het rond, maar in zijn oogen glanst het geloof nog aan den wonderen tuin, waaruit hij weggeroepen is.

„Eten! Jim heeft eten! De schurk heeft een paar blikken gestolen en achtergehouden!” krijscht Owen, heeschend van woede.

„Eten.... wat eten?....” reutelt een stem.

Het is Pennock, die de vraag stelt. Het tooverwoord „eten” doet hem het verloren fortuin van zijn dromen vergeten — hij zit overeind.

„Jim heeft eten, een heel blik soep,” herhaalt Owen.

Pennock's oogen gaan wijd open. Er komt een uitdrukking in als van een tijger, die een vurig begeerde prooi beloert. Hij hijscht zich op zijn voeten en drukt zijn handen tegen zijn zieke lichaam, alsof hij bevreesd is zijn ingewanden te zullen verliezen.

„Hem na....” zegt hij met een ruwe verwensching.

Er vaart nieuw leven door de mannen. Zij slaken wilde kreten en ballen de vuisten tegen den Iroquois, die hen eerst bestolen heeft en hen thans laat sterven, omdat hij bevreesd is zelf niet genoeg te krijgen.

Pennock, de oude rot, is de eerste, die zijn voeten uitslaat. Zijn bewegingen zijn onvast en met elken stap ontnemt de dysenterie iets van zijn levenskracht. Maar hij is bezielde met woede en wraak en als hij nu en dan voorover dreigt te slaan van zwakte, wringt hij zijn handen en knellen zijn duimen zich om den denkbeeldigen hals van zijn moordenaar. Allengs gaat hij sneller, zijn bewegingen zijn beheerscht. Hij gaat vol drift achter de heete verwenschingen aan, die hij den dief najaagt. En de beide anderen volgen hem met evenveel vuur, met evenveel woede en wraakzucht. En met een even zoo groot en gretig verlangen, hun tot razernij opzweependen honger te stillen.

Het is een vreeselijke vlucht — een even vreeselijke jacht. De Iroquois is de snelste. Doch soms dreigen zijn krachten hem te begeven. Dan mindert hij snelheid, zijn bewegingen worden trager, hij sléépt zich nog maar voort. En dan staat hij stil en rust even uit. Als hij zijn vervolgers dicht bij zich ontdekt, slaakt hij een angstkreet en rept zich weer voort. Een mensch in doodsangst loopt om zijn leven, om een moordenden kogel vóór te blijven....

Zijn achtervolgers houden zich aan zijn spoor vast met de razernij der uiterste wanhoop. De waanzin zweept hun krachten op en doet hen volharden. Daar vóór hen vlucht een kans op levensbehoud — een blik voedsel. Zij moeten Jim inhalen — hem neerschieten, of zelf sterven. De Indiaan vertoont teekenen van zwakte — hij is niet zóo taai, als men verwachten mocht van iemand, die nog niet door den honger is uitgeput. Elk oogenblik kan hij neervallen en in die verwachting jagen zij voort. Zij

zullen niet hoeven te sterven — als het hun maar gelukt, dien verwenschten schurk in te halen....

De hoop is ontwaakt. Onwezenlijke gestalten uit een onwezenlijk verleden krijgen weer vorm, bezieling, leven. Zij staren hen aan: Owen's moeder, Dickson's vrouw, Pennock's kinderen. Voort! Voort! Hier dien dief, hier dat voedsel! Leven willen ze, leven!....

De Pooldag heeft de ellende der mannen aanschouwd, hun zwakheid en hun botte onverschilligheid voor den dood. Thans aanschouwt hij den wurgenden angst van een hunner voor zijn leven en de dierlijke woede en wraakzucht van de drie anderen, die het belagen.

Een uur lang gaat het zoo voort. Kreten van woede en haat vervullen de lucht — de Poolnacht zal weldra vallen. Pennock gaat niet langer voorop. Owen heeft den kop van de jacht. Pennock gaat nu in het midden. Maar na twee uren komt hij achteraan. Zijn gesloopt lichaam, tot een schier bovenmensche-lijke krachtsinspanning gedwongen, weigert nog langer te gehoorzamen aan zijn vurigen wil. Hij sukelt nog wat — spant zich in en zakt weer af. En dan komt plotseling de catastrofe....

Owen kan niet meer. Hij valt en hij weet dat hij valt om te sterven. Kreunend strekt hij zich uit. Alles is nutteloos geweest. Het grafheuveltje zal nu hier komen. Zij hebben de eerste etappe op den weg naar Fortuin en Geluk alleen wat bekort — de grafheuvel wat dichter naar de grens der beschaving verplaatst. Hoevéél dichter weet hij niet. Misschien drie mijlen, misschien zes. Het blijft om het even, het laat hem onverschillig.

Zijn verwaasde gedachten wieken opnieuw terug over de afgronden van tijd en ruimte.

„Moeder....” murmelt hij weer.

Dan sluimert hij in — met een zachten glimlach om zijn lippen. Owen is weer kind en gelukkig....

Dickson, die ver achter hem aan komt, ziet hem liggen. Ook hem begeeft de moed. En met den moed vlieden de krachten en de wil om te leven.

„Betty....” snikt hij en hij slaat neer. Zijn hoofd rust op Owen's borst en zijn tranen bevochtigen Owen's handen....

Pennock komt zoo ver niet eens. Tweehonderd meter terug is hij ineengezegen en de dysenterie drupt zijn doodvonnis in de sneeuw. De woede en de haat zijn uit hem weggenomen in het aangezicht van den Dood.

„Een mensch is maar een mensch,” mompelt hij wijsgeerig. De koorts overmeestert hem snel. Hij begint schor te zingen: „It's a long way to Tipperary....”

De oude rot heeft gelijk — het is een lange weg naar huis. Maar hij staat nu toch vlak voor de deur en lang zal de Dood niet meer wachten met hem binnen te laten.

Ergens in de verte laat Jim, de Iroquois, een jubelenden kreet hooren — den overwinningskreet van zijn stam. Alleen Dickson vangt hem op. En hij denkt aan al de blanken en aan de Nasquapee's, aan de Platvoet- en aan de Cree-Indianen, die dien kreet stervend hebben opgevangen. Zij moeten gehuiverd hebben als hij — omdat een Iroquois den overwinningspalm wegdroeg....

Een half uur later tuimelde Jim de Iroquois in Fort Good Hope den wachtpost binnen van de Koninklijke Bereden Politie. Hij zeeg krachteloos ineen op den vloer.

„Een mijl hier vandaan.... bij Thorn Point, drie blanke mannen....” stamelde hij. „Vlug, dysenterie en honger....”

Toen viel hij in zwijm. Terwijl er een patrouille uittrok om den verongelukten de eerste hulp te bieden en hen op te halen, ontfermde een dokter zich over Jim. De sergeant van de wacht ontkleedde hem en pakte zijn schamele uitrusting uit. En toen bleek, dat Jim de Iroquois niet alleen den moed, maar ook de list van een wolf in zijn hart droeg. Want in zijn rugzak zat wél nog een halfgevuuld soepblik, maar de inhoud bestond uit klefferige modder....

De dood van Napoleon.

Bonaparte

Zoo teekent Napoleon in 1795 als bataljonscommandant zijn orders.

N

De met forsche streek gezette letter N, waarmede Napoleon als keizer zijn decreten onderschrijft.

Ten slotte Napoleon's handtekening als balling op St. Helena.

Montevideo

Vier karakteristieke handteekeningen van Napoleon.

BIJ HET GRAF VAN EEN WERELDVEROVERAAR

NAPOLEON was den 5en Mei 1821 des morgens om 5 uur 49 op St. Helena overleden, nadat hij zeven jaar van z'n leven op dit verlaten eiland in ballingschap had doorgebracht. In z'n testament schreef hij, dat hij vóór z'n tijd gestorven was, omgebracht door de Engelsche regeering en haar gehuurden moordenaar (Hudson Lowe, den gouverneur van St. Helena) en wenschte, dat z'n asch rusten zou aan de oevers van de Seine, te midden van het Fransche volk, dat hij zoozeer had liefgehad.

Het duurde 19 jaar, voordat deze wensch in vervulling zou gaan. Eerst den 12en Mei 1840 gaf koning Philippe den prins de Joinville opdracht met zijn fregat naar het eiland St. Helena te vertrekken en het stoffelijk overschot van Napoleon Bonaparte naar Frankrijk terug te brengen.

De scheepsdokter van het fregat „La Belle Poule”, Remy Julien Guillard, opende het graf van den keizer, dat zich op ongeveer één uur afstand van Longwood bevond. In het werk „Geschiedenis van keizer Napoleon”, door P. M. Laurent de l'Ardeche, uitgegeven door A. P. van Langenhuisen, 's-Gravenhage 1840, lezen wij het volgende zeer interessante verslag van deze plechtigheid:

Te negen ure werd het graf met eene rij Engelsche soldaten omgeven. Alle personen, die niet geroepen waren de opgraving bij te wonen, zelfs de werklieden, die men niet onontbeerlijk behoefde, moesten zich verwijderen. Doctor Guillard sprengde chloorkalk, en te negen en een half uur werd de plaat van het graf, door middel van aangebragte werktuigen, opgewonden. De lijkstond van Napoleon stond daar nu, en in dit oogenblik ontblootten alle aanwezigen, door eenen vrijwilligen, algemeenen en gelijktijdigen aandrang het hoofd, hoezeer de steeds voortdurende regen al heviger was geworden. De Aht sprengde wijwater, en bad het *De Profundis*.

Men ontwaarde nu eene doodkist, welke, vrij van alle kanten, op eene steenen plaat stond, die harer zijds wederom op eene onderlaag van metselwerk rustte. De beide gevolmagtigden begaven zich in het graf; zij bevonden het hout der kist vochtig, maar anders in volledig goeden staat, met uitzondering eener kleine plaats van het onderste gedeelte, waar men een gering spoor van verandering aan de buitenste oppervlakte waarnam. Hierop werd de kist naar boven gewonden, en stond nu, na negentien jaren wederom, boven den grond in de lucht, onder het hemelsche gewelf. De plegtige wijding, welke de Katholieke Kerk voorschrijft, volgde thans, en onder geleide van den biddenden geestelijke werd de kist, door Britsche krijgslieden, in de daartoe bestemde tent gedragen en nedergezet. Daar naast

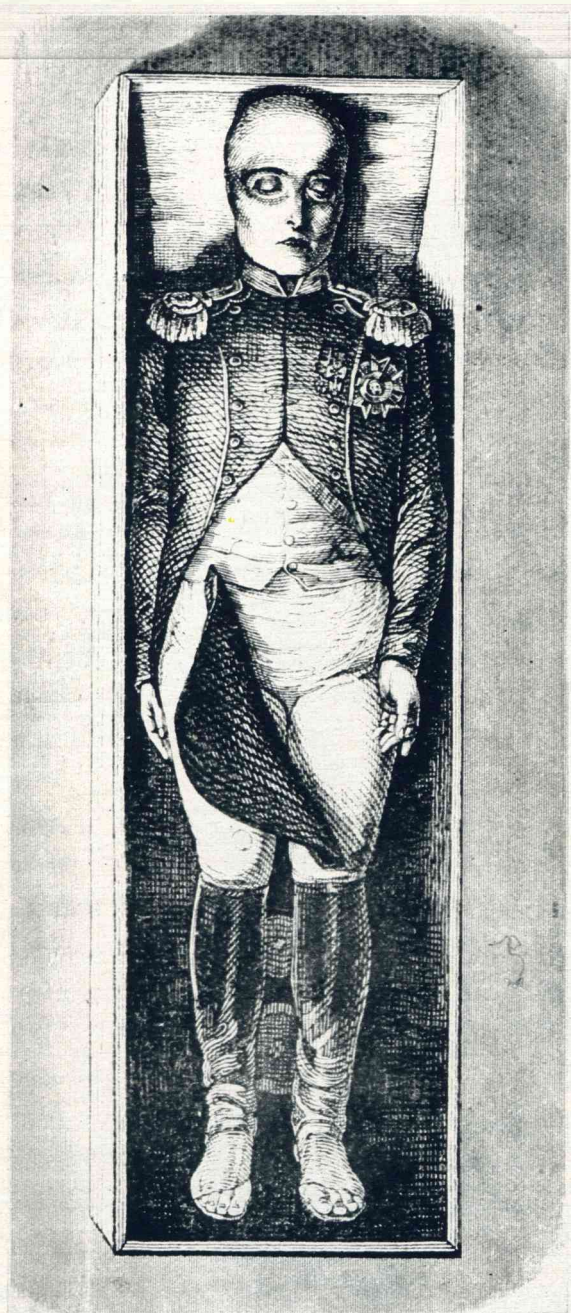
Het doodenmasker van den grooten keizer.

stond de uit Parijs gezondene kist van ebbenhout, die eene tweede van lood bevatte. Het openen van het geheime slot der nieuwe ebbenhouten kist vorderde eenen geruimen tijd, daar niemand de kunstgreep verstond, tot dat het eindelijk den Baron Las Cases gelukte, die eenmaal de kist had zien open doen.

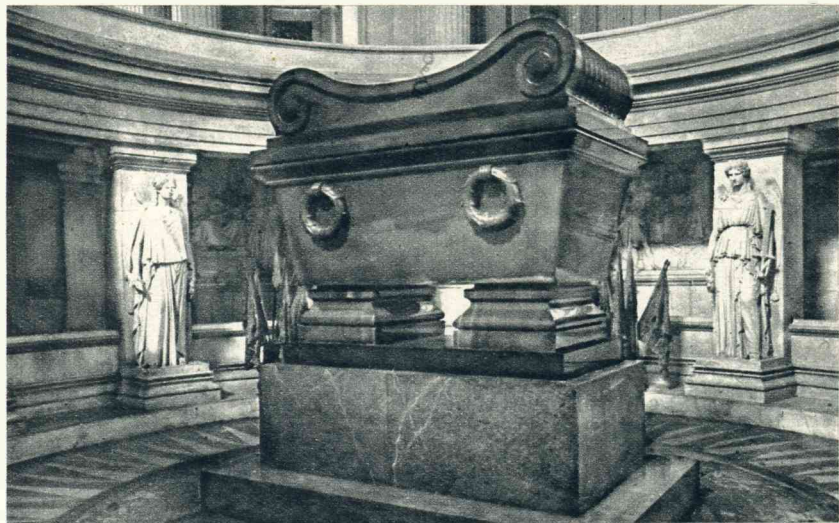
De buitenste oude mahonijhouten kist werd nu geopend, terwijl men de lange schroeven uitzagde. De tweede looden kist, overal luchtdicht gesloten en gesoldeerd, vertoonde zich aan de oogen, en werd

in de uit Frankrijk medegebragte geligt. Het was middag, en men wachtte, om de binnenste kisten te openen, den generaal Middlemore, gouverneur van het eiland, wien de ongunstige toestand zijner gezondheid belet had, de nachtelijke opgraving, in slecht weder, bij te wonen. Te twaalf en een half ure kwam hij, vergezeld van den luitenant Barnes, die als plaatsmajoor fungeerde, en den luitenant Middlemore, die de dienst van adjudant waarnam, bij het graf aan.

Men ging thans, onder eene gespannen aandacht aller aanwezigen, over tot de opening van de looden kist. Daarin bevond zich eene derde kist van mahonijhout, zoo volkomen behouden, dat men de schroeven, waarmede dezelve gesloten was, kon los draaijen. Na dat ook deze kist geopend was, zag men eene van wit blik, welke men wist dat de laatste was. Toen de deksel opgeligt was, ontwaarde men aanvankelijk eene vormeloze massa, onder welke enkel

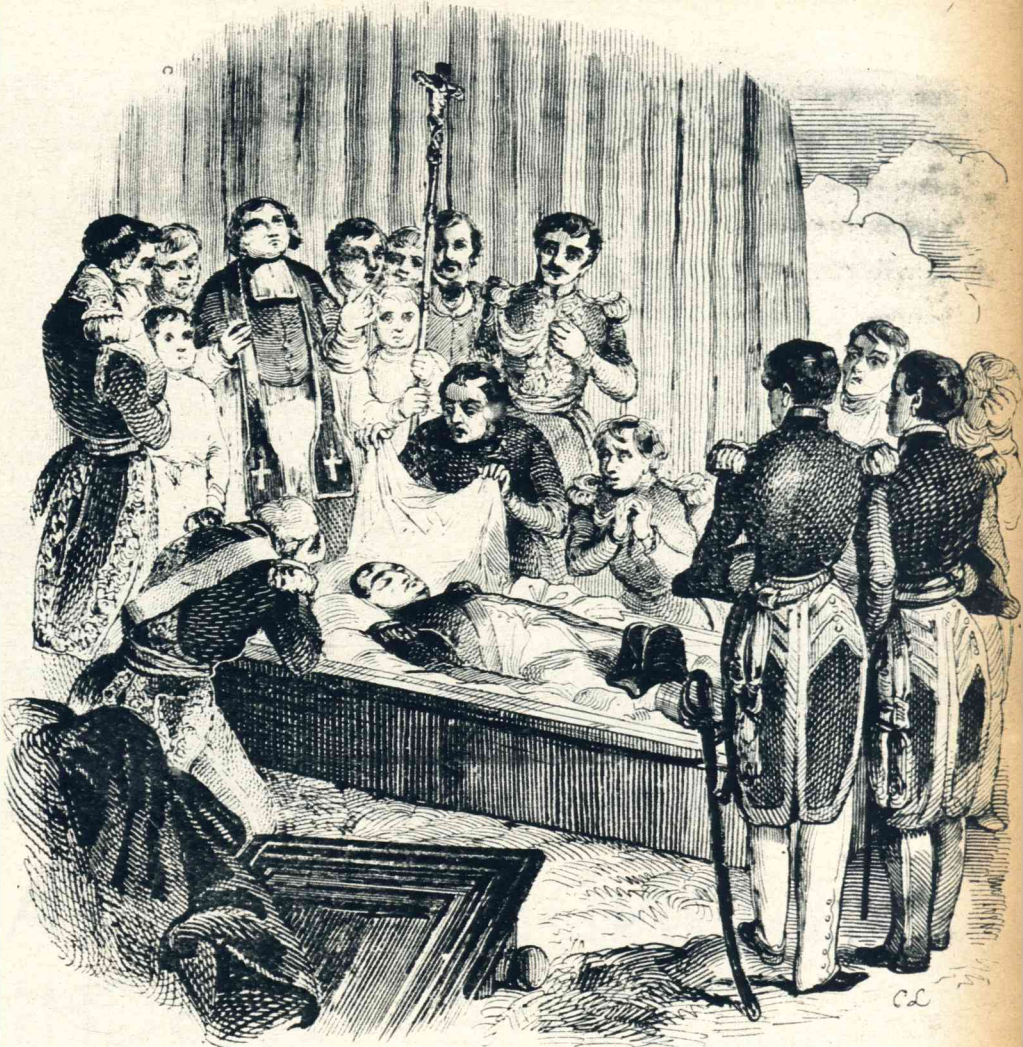
Hoe het stoffelijk overschot van Napoleon in de kist werd aangetroffen.

De grafmonument van Napoleon I in het Hôtel des Invalides te Parijs. Het stoffelijk overschot van den grooten keizer rust nu in zes doodkisten, een van blank ijzer, een van mahoniehout, een van lood, nog een van lood (de ruimte tusschen deze twee kisten is met zaagsel opgevuld), een van ebbenhout (door Badouin vervaardigd) en een van eikenhout, welke de ebbenhouten kist moet beschermen.

de laarzen uitstaken, waarvan de naden gesprongen waren, zoodat men de teenen kon zien. Men ontdekte spoedig dat het de zijden watten waren, met welke de kist, naar Oost-Indisch gebruik, gevoerd was; terwijl die van het deksel op het lijk gezakt waren. De doctor Guillard rolde de zijden watten zorgvuldig op, en de groote man lag daar, volkomen behouden, kenbaar op het eerste gezigt, gekleed in de volledige montering der jagers van de garde, welke hij in zijn leven zoo gaarne droeg. Het kwam verschillende aanwezigen voor als of zij het ligchaam door eenen digten sluier zagen, vermoedelijk door de uitwerking der fijne stof, welke zich van de zijden watten aan het lijk had gehecht. Dit verschijnsel was bijzonder op te merken aan het hoofd, van hetwelk ook de zijde het moeilijkste weg te nemen was. Het ligchaam was volkomen zoo gebleven als het in de kist gelegd werd. Het eenigermate opgebogen hoofd rustte op een kussen; de huid van het hoofd was geel, hard, vast aan den schedel gedrukt; de oogappels hadden weinig van derzelver omvang verloren, terwijl men aan de geslotene oogleden nog de wenkbrauwen zag; het neusbeen met de huid was volkomen behouden, en slechts de vleugels hadden een weinig geleden; de zachte en buigzame wangen onderscheidden zich door hare witte kleur, doch de kin was blaauwachtig, daar de baard omtrent eene halve streep was aangegroeid. De kin zelf had nog geheel de aan het gelaat van den Keizer eigendommelijke vorming. De eenigzins zamengekrompene en vertrokken lippen, lieten de bovenste zeer witte snijtanden zien. Aan de handen was geene de minste verandering te bespeuren, en indien zij ook aan buigzaamheid verloren hadden, was nogtans derzelver kleur geheel zoo als gedurende het leven, wat even eens gold van de teenen, welke, gelijk reeds is gezegd, uithoofde der gesprongene naden der laarzen, zichtbaar waren. Ook de door de kleederen bedekte ledematen schenen, over het

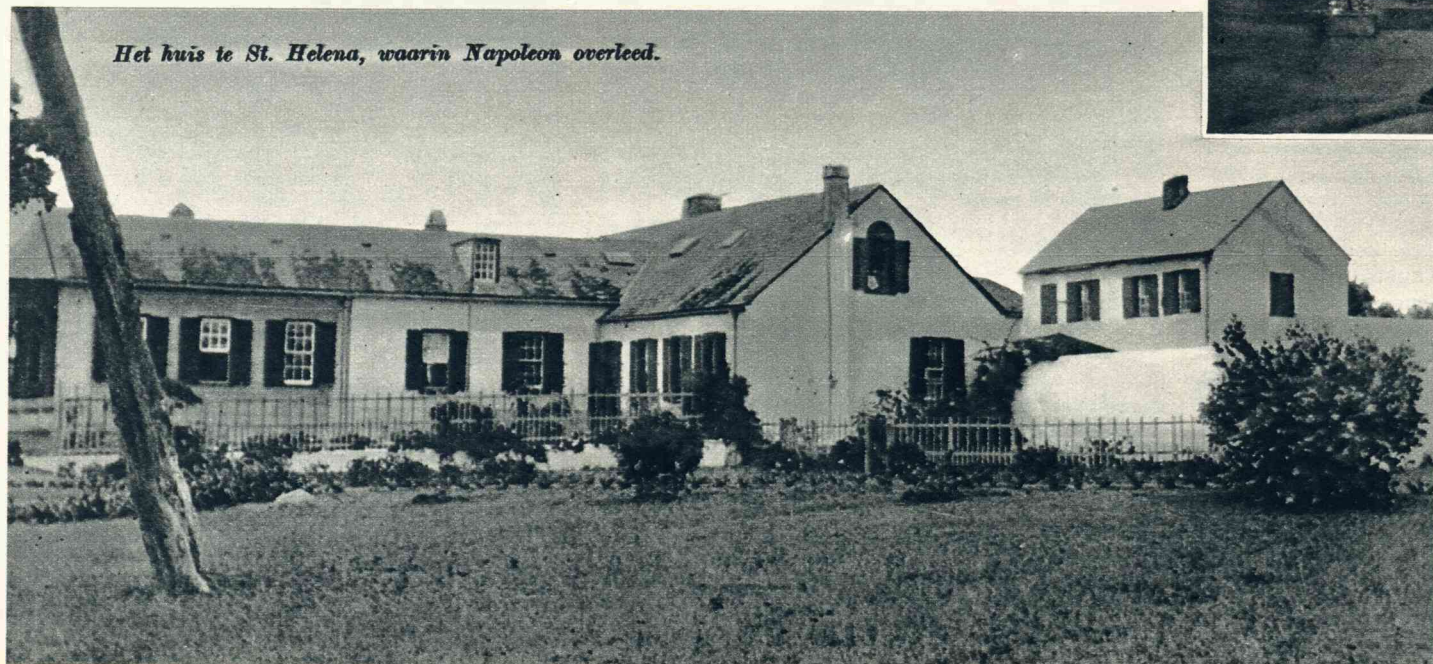
geheel, derzelver vorm behouden te hebben; doctor Guillard drukte den rechterarm, en bevond dien stevig, maar eenigzins in omvang verminderd. Borst en buik waren ingezakt. De montering had weinig van de frisheid der groene en roode kleur verloren. De epauletten en de beide op de borst gehechte ordesteekenen waren zwart aangeslagen; slechts de gouden kroon op het officierskruis van het Legioen van eer had haren vollen glans behouden. Over de dij lag de bekende hoed van Napoleon, welke ook wel bewaard gebleven, maar plat zamengedrukt was. De zilveren vazen met het hart en de ingewanden van Napoleon, die tusschen de voeten geplaatst waren, konden niet naauwkeurig onderzocht worden. Zij hadden zich zoo sterk aan de aangrenzende deelen gehecht, dat de Fransche gevolmagtigde, graaf Rohan-Chabot, niet toestond dezelve weg te nemen, om ze nader te onderzoeken. Zóó waren de stoffelijke overblijfsels van den magtigen Napoleon; boven alle verwachting behouden, schijnbaar mummieachtig uitgedroogd. Daar men op St. Helena de noodige middelen tot volledige balseming niet heeft gehad, kon dit behoud enkel aan de vastheid der metselwerken van het graf, en de luchtdigte sluiting der doodkisten worden toegeschreven. Maar juist omdat men van den toegang der lucht eene nadeelige uitwerking op het zoo goed bewaarde ligchaam vreesde, bleef de lijk-kist slechts twee minuten open. De doctor Guillard bestreek de zijden watten met creosoot, en bedekte daarmee wederom den eeuwigen slaper. Vervolgens werden de onderscheiden kisten, met de grootste

In tegenwoordigheid van een aantal hooge autoriteiten werd de kist door Remy Julien Guillard, den scheepsdokter van het fregat „La Belle Poule”, geopend.

Napoleon in z'n volle macht en glorie.

Het huis te St. Helena, waarin Napoleon overleed.

zorgvuldigheid, luchtdigt gesloten.

Den 18en Juli 1840 vertrok het fregat „La Belle Poule” met zijn kostbaren last naar het zonnige Frankrijk. De officieele begrafenis vond den 15en December te Parijs plaats, in tegenwoordigheid der koninklijke familie en van talrijke hooggeplaatste personen. Eindelijk, na negentien jaar, was Napoleon's liefste wensch, te midden van het Fransche volk te rusten, in vervulling gegaan!

Een koopvaardijship uit de gouden eeuw, naar een schilderij van Willem v. d. Velde, den jongeren.

DE ONDERGANG VAN EEN SCHATTENSCHIP

Kisten met kostbaarheden en munten van „de Batavia” liggen nog steeds op den bodem van den Oceaan

Schatten, die een bloedigen strijd veroorzaakten

Als een schip op een eenzame kust vergaat en de woedende elementen de schipbreukelingen aan alle kanten met den dood bedreigen, komen vaak ook zeeroovers en strandjutters opdagen. Zij plunderen het schip, vermoorden meestal de mannen, berooven de lijken en ontvoeren de jonge vrouwen.

De ondergang van het schattenschip „de Batavia” heeft tal van menschenlevens gekost. Om het behoud van de schatten werd een bloedige strijd gestreden.

Verzonken schatten! Over de geheele wereld liggen ze verspreid! Menige schattendelver heeft met het zoeken naar zulke fabelachtige rijkdommen zijn spaarduitjes en zijn leven verspeeld.

Ook de Australische riviermonden en de rotsachtige kusten herbergen ontelbare geheimen van schepen, die beladen met schatten daar lang geleden vergaan zijn. Sommige wrakken liggen sinds eeuwen verzonken en allerlei fantastische verhalen over hun stranding en over de pogingen, die later ondernomen zijn, om hun geheimen te ontsluiten, worden door zeelui en kustbewoners verteld en staan vaak opgeteekend in oude logboeken. Zoo nu en dan voert de zee verweerde wrakstukken naar de kust, doode dingen, die echter levendige verhalen oprakelen over scheepsrampen uit lang vervlogen tijden. Dit gebeurde ook, toen in het jaar 1931 menselijke skeletten en Hollandsche munten, gedateerd 1618—1649, aan de kust van West-Australië gevonden werden. Misschien zijn deze overblijfselen afkomstig van het Hollandsche schattenschip „De vergulde Draek”, dat in 1655 met 128 menschen en acht kisten, waarin 80.000 guldens verpakt waren, in de diepte verdween, maar het is even goed mogelijk, dat deze griezelige resten uit een ander wrak gedreven zijn. Immers wat verderop in den oceaan, op de plek, die langen tijd „Batavia's kerkhof” genoemd werd, liggen nog de brokstukken

van het Hollandsche schattenschip „de Batavia”, dat hier in de eerste dagen van Juni in het jaar 1629 op een rif geworpen werd. Deze rotsen, die vroeger als de Abrolkos van Frederick Houtman bekend stonden, zijn vermoedelijk dezelfde, die thans den naam van Houtman-rotsen dragen.

Op het oogenblik van de ramp was het prachtig weer en bovendien scheen de maan helder. De bemanning en ook de passagiers werden uit hun slaap opgeschrikt door een hevigen schok. Kapitein Pelsart, die ziek in zijn kooi lag, snelde naar het dek en zag tot zijn grooten schrik, dat het schip op een onbekend rif geloopt was. Onmiddellijk werd alles in het werk gesteld om het schip weer vlot te krijgen. Zware voorwerpen, zooals het kanon en het anker, werden over boord gegooid en waarschijnlijk zou het schip zonder veel averij van het rif zijn losgekomen, als de wind niet opgestoken was. Spoedig begon het te regenen en te stormen. Hooge stortzeeën wierpen zich op het noodlottige schip en tusschen het geraas van wind en water klonken onverstaanbare commando's, overstemd door de jammerkreten van vrouwen en kinderen, die grootendeels zeeziek geworden waren. Maar ondanks het noodweer en de paniekstemming aan boord gelukte het de bemanning een paar booten uit te zetten, waarmee men een vrij groot eiland en twee kleine eilanden hoopte te bereiken, die ongeveer drie mijlen van de plaats des onheils verwijderd lagen. Tijdens dit reddingswerk deden zich echter weer andere ongeregeligheden voor. Eenige matrozen, die Neptunus een stevigen oorlam misgunden, hadden in een onbewaakt oogenblik de provisiekasten opengebroken, met het gevolg, dat zij door een overmatig gebruik van sterken drank de kluts totaal kwijt waren geraakt. Ten slotte bevonden zich op het groote eiland 180 menschen, terwijl op een der kleinere eilanden een veertigtal schepelingen terechtgekomen was. Direct na de ramp ontstond er al een groote ontevredenheid onder de schipbreukelingen, omdat er gebrek aan drinkwater kwam. Dit laatste had de bemanning — althans gedurende de eerste dagen — kunnen voorkomen, als zij tijdens het reddingswerk minder roekeloos met de levensmiddelen en het drinkwater geweest was. De algemeene ontstemming, ten deele dus door de zorgeloosheid van de bemanning zelf teweeggebracht, werd er niet minder op, toen men op de eilanden

geen druppel drinkwater kon vinden. Hoewel kapitein Pelsart nog niet hersteld was, trok hij er reeds den achtsten Juni met acht of tien mannen in een sloep op uit, om water te zoeken. Tot hun teleurstelling bemerkten zij al gauw, dat zij onmogelijk op de rotsachtige kust van Australië konden landen, waarna zij het wanhopige besluit namen om naar Java te zeilen, en het mag een wonder heeten, dat zij daar op 2 Juli heelhuids aankwamen.

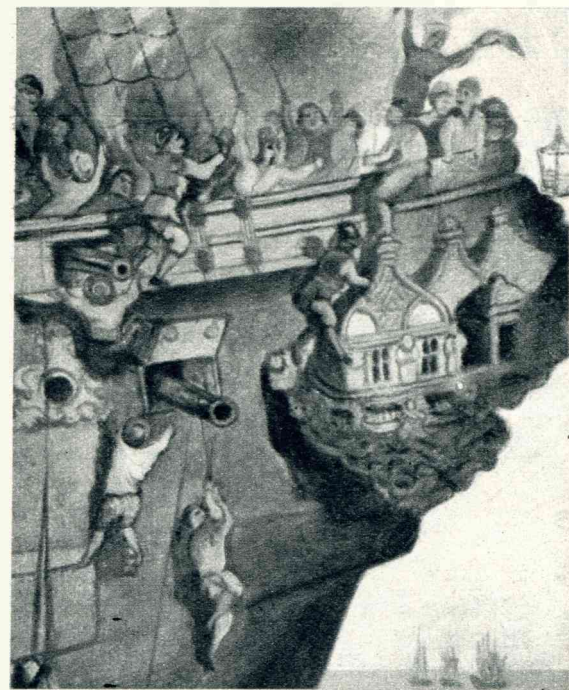
Intusschen was het op de eilanden niet pluis, want terwijl een zekere Weybehays met vijfen-veertig mannen eveneens een onderzoekstocht had ondernomen — en zoo gelukkig was geweest drinkwater te ontdekken — speelde er zich onder de achtergebleven schepelingen een ontzettend drama af. Een aantal mannen was in opstand gekomen. Op gezag van 'n eerste klas schurk,

een gewezen apotheker uit Haarlem, die Cornelis heette, hadden zij besloten zeeroovers te worden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de successen van beruchte zeeroovers uit hun tijd, zooals Simon de Danser en Klaas Kompaan, hun het hoofd op hol gebracht hadden. Geheel onverwachts gingen zij hun lotgenooten te lijf en vermoordden zeven kinderen benevens eenige vrouwen, die niet in de gunst stonden. Cornelis had inmiddels verscheidene kisten opengebroken en hieruit kostbare gewaden gestolen, waarmee hij zichzelf en zijn volgelingen tooide. Gelukkig duurde de heerschappij van de zeeroovers niet lang. Eenige mannen, die zwemmend den dans ontsprongen waren, hadden Weybehays tijdig van de verschrikkelijke gebeurtenissen op de hoogte kunnen stellen.

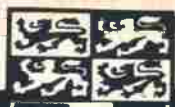
Kort daarop werd Cornelis door Weybehays gevangen genomen, terwijl Pelsart, die juist met het Hollandsche fregat „Sardam” teruggekeerd was, de overige oproerlingen wist in te rekenen. De boeven werden door de meerderheid van de schipbreukelingen ter dood veroordeeld, waarop het vonnis meteen voltrokken werd.

Nu kon men rustig de schatten gaan bergen. Dat was echter geen gemakkelijke taak, want de golven hadden het schip in wel honderd stukken geslagen. Na veel moeite gelukte het eenige kisten met zilver en kostbaarheden op te halen, maar enkele andere schatkisten bleven onbereikbaar.

Vermoedelijk liggen zij nog steeds in de buurt van deze gevreesde plek en... wachten op den eerlijken vinder!

Een Oostinjevaarder door zeeroovers overvallen naar een oude prent.

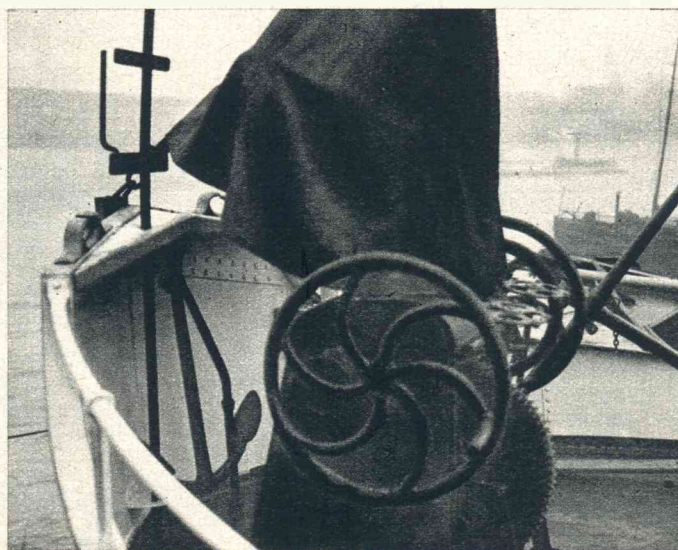

GROOT ROTTERDAM

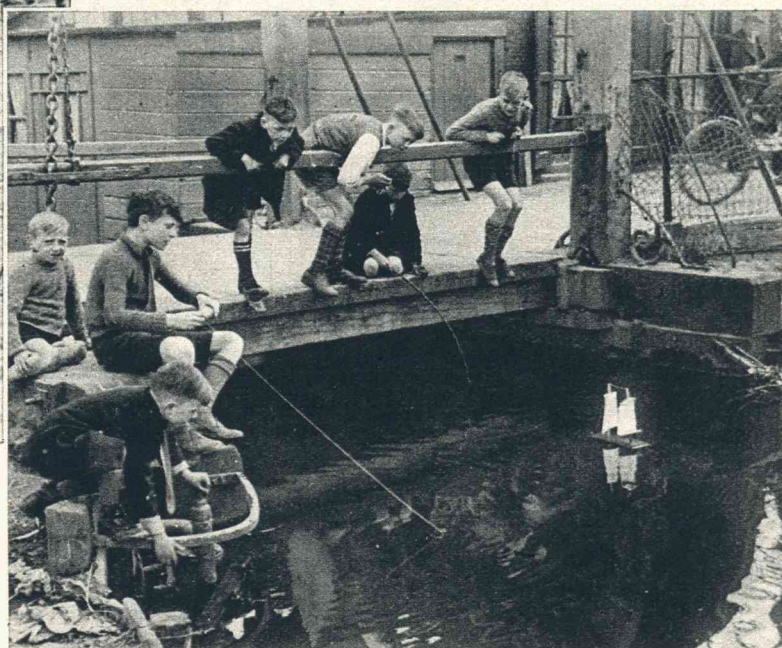
KANTOOR: STATIONSWEG 24 - ROTTERDAM
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 50540 - GIRONUMMER 101981

Zeil- en zeeschepen.

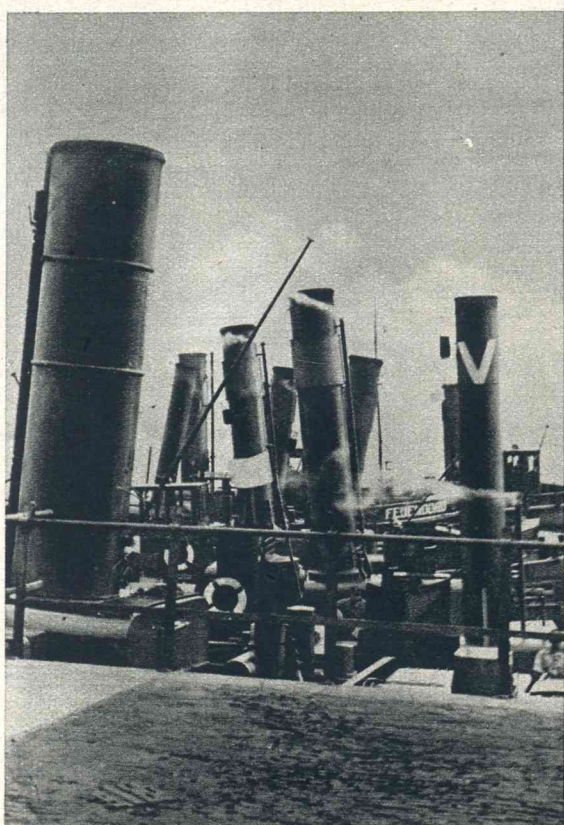
Een fraai scheepsdeel.

Het miniatuur-zeilscheepje.

Schepen-verscheidenheid OPNAMEN TE ROTTERDAM

De dappere sleepbootjes.

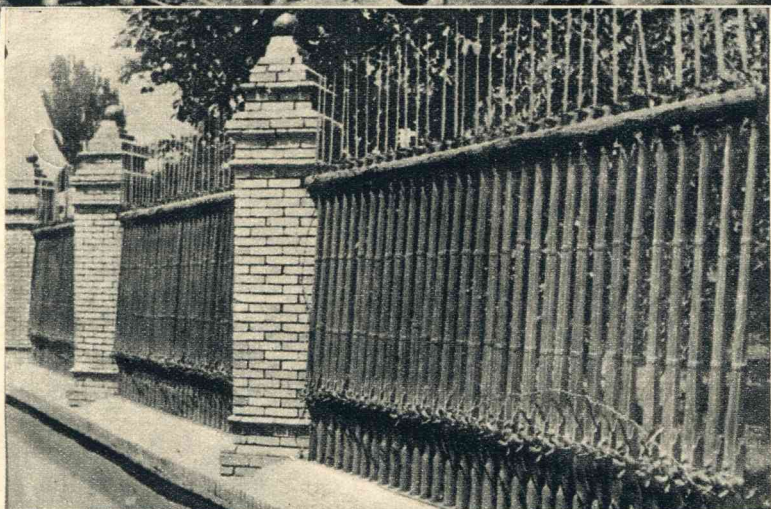

Schippers-schepen, met de ranke roeibootjes.

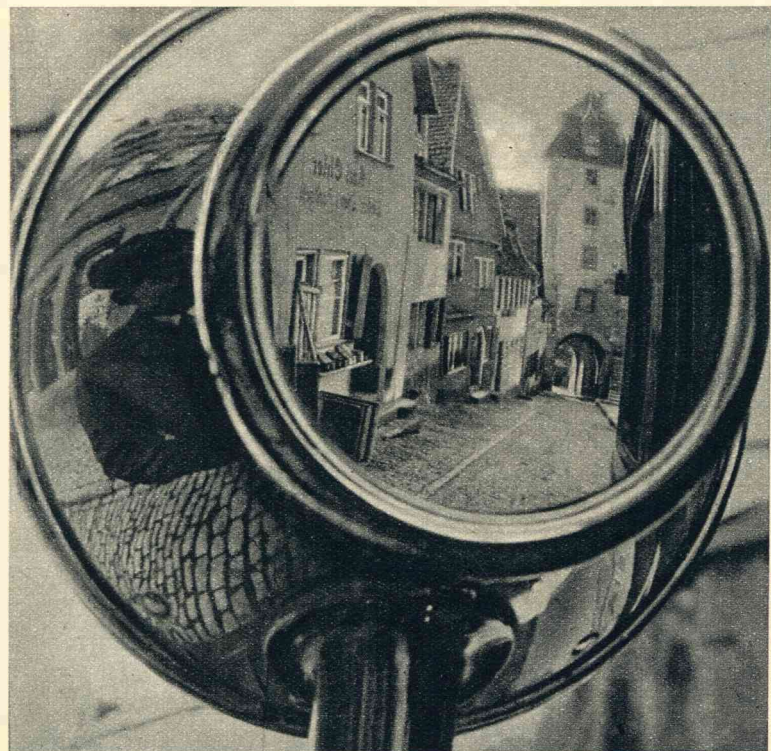

John Cowieson wordt de tovenaars van het verloren meer te Coral Gables in Florida genoemd. Wanneer hij een handgebaar maakt, vliegen honderden wilde eenden op hem af. Ze zetten zich onbevreesd neer aan z'n voeten, op z'n schouders en zelfs op z'n hoofd. Doordat Cowieson de vogels iederen dag voert, hebben ze hun schuwheid voor hem verloren.

VAN ALLES WAT

In Teheran, de hoofdstad van Perzië, bevindt zich een hek, dat uit louter geweren met opgezette bajonetten bestaat.

Shirley Temple, de kleine filmster, onthulde in de 20th Century Studios van Fox in Hollywood een plaquette ter herinnering aan Will Rogers, den beroemden radio-causeur en film-acteur, die eenige maanden geleden met Wiley Post bij een vliegongeluk om het leven kwam.

Een ongewone foto van het Duitse stadje Rothenburg, vervaardigd in den reflector van een automobielschijnwerper.

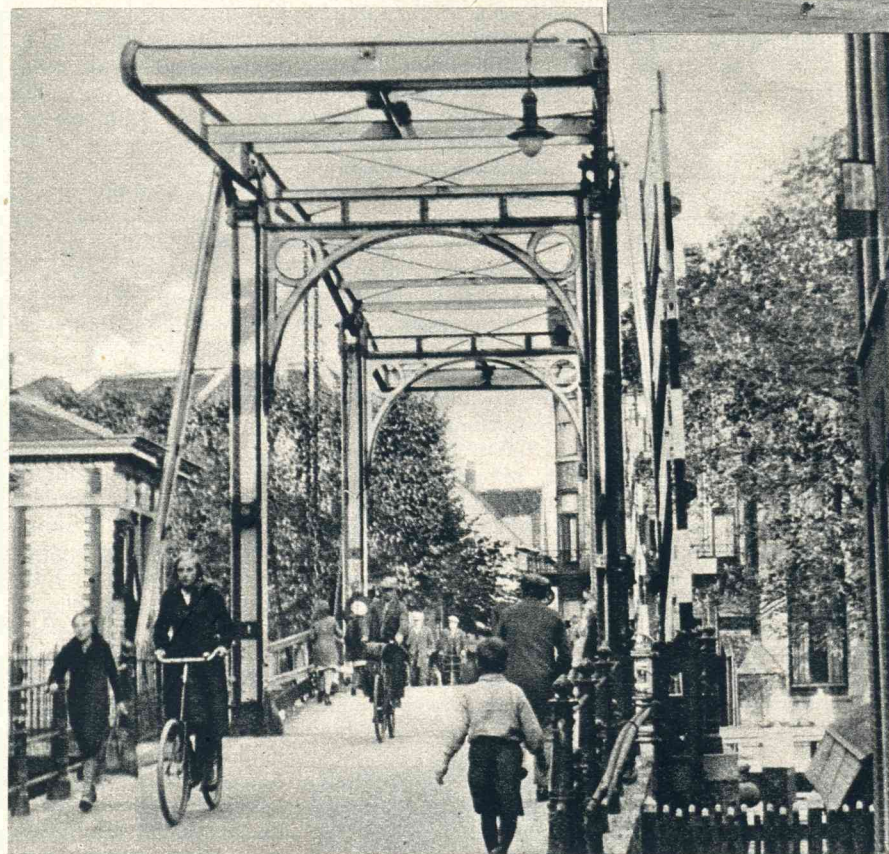
ALPHEN

voor de lens

ALPHEN AAN DEN RIJN is een flinke plaats. Ze heeft mooie plekjes, vooral ook langs het water. Een der aardigste mag wel genoemd worden, daar bij de Klapbrug, waar steeds druk verkeer is. We kiekten in Alphen oud en jong. Zie die jongens van de „Stichting” passeeren in hun pelerines, klossend op hun klompen, met ongewone muziek. Andere kleinen vereeuwigen wij, terwijl

In hun pelerines, klossend op hun klompjes.

Drukte bij de brug.

Twee veteranen.

zij aan 't gymnastiek maken waren, op geïmproviseerde toestellen. En voorts was er dat moedertje, kijkend over de ouderwetsche onderdeur. Zij doet ons denken aan gemoedelijker tijden dan die welke wij nu moeten beleven. Tot slot een snapshot van die beide oudjes, waarvan de een vol aandacht is voor de étalage, terwijl de andere zich daaraan blijkbaar minder laat gelegen liggen. Hij rookt zijn pijpje maar en is tevreden. Deze nieuwste kiekjes van Alphen mogen onze lezers interesseeren en een indruk geven van deze bekende en sympathieke plaats.

Langs den Rijn.

Over de ouderwetsche onderdeur.

De kleine gymnasten.

VIER JAAR VAN ONAFGEBROKEN SLAAP!

Een Amerikaansch meisje is niet meer
ontwaakt sinds 15 Februari 1932

IN tropische streken, maar vooral in Centraal-Afrika, maakt de gevreesde slaapziekte nog talrijke slachtoffers. Ze wordt veroorzaakt door den steek van de Tsetse-vlieg, die de bacillen op den mensch overbrengt. De verschijnselen beginnen met koorts en slaperigheid en meestal is na eenige maanden de dood het einde.

De slaaptoestand, waarin de steno-typiste uit Chicago, miss Patricia Maguire, nu reeds ruim 3½ jaar verkeert, heeft een geheel andere oorzaak en wordt door de wetenschap aangeduid als „encephalitis lethargica” — een hersenontsteking, die een totale, gevoelloze bewusteloosheid ten gevolge heeft.

Haar ziekte-verschijnsel zal wel grondig afwijken van de 20-jarige rust, die de bijna legendarische figuur Rip van Winkle zich in de tweede helft der achttiende eeuw heeft gegund. Volgens de overlevering zou deze afstammeling der Nederlanders, die langs de Hudson in Amerika het gebergte introkken, het bijna niet meer bij zijn vitterige vrouw hebben kunnen uithouden. Vandaar dat hij besloot er eens een dag tusschen uit te gaan. Hij verdwaalde in het gebergte en had een zonderlinge ontmoeting. Hij ontdekte daar namelijk de verblijfplaats van de eerste Hollandsche voortrekkers en moet dezen zelfs in levenden lijve hebben aanschouwd. Ze lieten hem drinken en nog eens drinken, totdat hij in diepen slaap viel. Bij zijn ontwaken dacht hij natuurlijk niet anders, of het was de volgende ochtend en hij haastte zich naar het dorp terug, in de veronderstelling, dat vrouw en kinderen vol ongerustheid op hem zaten te wachten. Wel viel het hem op, dat de omgeving was veranderd en hij zelf een langen, witten baard droeg, maar overigens kreeg hij geen enkel vermoeden. In het dorp was echter óók alles veranderd. Niemand kende hij meer — zijn huis stond onbewoond en was vervallen — vrouw en kinderen waren verdwenen! De rustige herberg, waarvoor hij dikwijls met vrienden zat te praten, had een totale gedaante-verbisseling ondergaan. Niemand kende hem! Zijn bewering, dat hij Rip van Winkle heette, werd met gelach beantwoord.

Totdat er een jonge vrouw naderbij kwam, met een kind op den arm. Deze ontmoeting bracht de ontkenning. De jonge vrouw bleek een dochter van Rip van Winkle te zijn. Het weerzien was vreugdevol en van haar hoorde hij, dat zijn vrouw reeds jaren terug overleed. Eerst toen drong het volledig tot hem door, dat er een periode van twintig jaar achter hem lag, die hij op onverklaarbare manier slapende moest hebben doorgebracht.

Het „moderne” geval met Patricia Maguire speelde zich heel anders af. Twee weken voordat de sensationele ontvoering van Lindbergh's baby plaats vond, viel Patricia Maguire, na 's morgens even wakker te zijn geweest, in slaap en sindsdien is zij niet meer ontwaakt. Reeds eenige weken achtereen had het haar moeder de grootste moeite gekost om het meisje uit bed te krijgen en te zorgen, dat ze nog tijdig op kantoor kwam. 's Avonds, na haar dagtaak, keerde ze doodvermoeid terug en viel uitgeput op een divan neer. En het had heel wat voeten in de aarde om haar tegen etenstijd weer wakker te krijgen. Op den laatsten dag, dat ze nog werkte, was een conducteur bij het eindpunt

van de tram zelfs vijf minuten met haar bezig om haar te doen ontwaken. Den volgenden morgen moest haar moeder een langdurigen strijd voeren, maar eindelijk slaagde ze er dan toch in, haar dochter duidelijk te maken, dat het hoog tijd was om op te staan. Het meisje richtte zich half op, stamelde, dat het toch niets gaf en viel in de kussens terug. Met een diepen zucht sloot ze de oogen en een oogenblik later klonk het fluisterend van haar lippen:

„Geef me een kus, moe.”

Dit waren de laatste verstaanbare woorden, die ze sprak. Het was, alsof het meisje had gevoeld, dat ze voor langen tijd uit het aardse leven zou verdwijnen, misschien wel voor altijd. Haar slaap ging spoedig over in een diepe bewusteloosheid, als van een patiënt, die op de operatie-tafel onder narcose is gebracht.

Alles werd geprobeerd om haar weer wakker te krijgen. De radio werd keihard aangezet, men schreeuwde luidkeels, dat het huis in brand stond, maar niets hielp. Patricia bleef slapen! Verpleegsters werden met de verzorging van het meisje belast en de familie riep de hulp in van Dr. Traut, die van het weinige, dat over de slaapziekte bekend is, een grondige studie heeft gemaakt.

Hij stelde wetenschappelijk vast, dat het meisje noch op geluid, noch op prikkelende middelen, als bijv. cafeïne, reageerde. Wanneer Patricia aan haar lot was overgelaten, dan zou ze spoedig zijn overleden door gebrek aan eten en drinken. Aanvankelijk moest ze, evenals hongerstakers, worden gevoed door een buis in haar neus, maar later werd er een mogelijkheid gevonden om den slokdarm van het bewusteloze meisje te laten werken, wanneer er voedsel in haar mond werd gebracht.

Nadat Dr. Traut alles had geprobeerd, berichtte hij het geval aan de Amerikaansche Vereniging voor Medici. Deze stelde alle laboratoria van de wereld op de hoogte, in de hoop, dat een of andere geleerde een geneesmiddel kende, waardoor Patricia Maguire uit haar slaaptoestand kon ontwaken.

Dr. Traut heeft ondertusschen in de afgelopen drie jaar niets onbeproefd gelaten. Haar vader beperkte zich niet alleen tot het betalen van de ontstellend hooge onkosten, die de vreeselijke ziekte van zijn dochter meebracht, maar was bovendien

onmiddellijk bereid het noodige bloed af te staan voor transfusie. De ouders leven dag in dag uit in onzekerheid over de gevolgen, die de slaaptoestand van hun dochter nog kan hebben, maar ondervinden tevens het twijfelachtig genoeg, voortdurend in het centrum der belangstelling te staan.

Een der laatste middelen, dat door de doktoren werd toegepast, is een apparaat, waarmee men kunstmatig koorts kan opwekken. De werking van dit medische instrument, dat den wetenschappelijken naam van „hyperpyrexator” draagt, heeft inderdaad eenig resultaat gehad. Door de kunstmatig opgewekte koorts hoopte men de bacillen te doden of wel de buiten functie gestelde hersencellen weer op gang te krijgen.

De eerste aanwijzingen, dat iemand uit een bewusteloosheid ontwaakt, zijn: kreunen en krampachtige bewegingen. En aangezien Patricia vooral na de behandeling met het „koorts-apparaat” deze teekenen

Ze lieten hem drinken en nog 'ns drinken, totdat hij in diepen slaap viel.

vertoont, meenen de doktoren, dat de kans op beterschap is toegenomen. Hoewel — en hierover bestaat geen meningsverschil — de herstelperiode lang, zeer lang zal duren. In den afgelopen zomer kwamen deze teekenen herhaaldelijk voor en viel een dusdanige verandering te constateeren, dat oppervlakkig geoordeeld de bewusteloosheid zou zijn overgegaan in een diepen slaap. Van tijd tot tijd opende zij zelfs de oogen, maar helaas — ze bleek niets te zien.

Het was voor de moeder van Patricia, die, behalve in de eerste paar maanden, de verpleging van haar dochter op zich had genomen, een vreeselijke aanblik het meisje met de oogen te zien draaien, zonder dat er overigens eenige uitdrukking in lag. Men behoeft er zich dan ook niet over te verwonderen, dat de dame in deze drieënhal jaar geheel grijs is geworden.

Zoodra er aanwijzingen waren, dat de bewusteloosheid verminderde, bleef de moeder haar dochter dagenlang vragen een arm, of, als dit niet ging, alleen maar een vinger op te heffen. Het moet voor deze moeder een ontzaglijke teleurstelling zijn geweest, dat zij zelfs op zulke eenvoudige vragen geen teken van leven kreeg. Maar ze hield vol. Ze schreef de woorden op papier en hield ze het meisje voor. Ook dit leverde geen resultaat op. Toen nam ze een lei, in de veronderstelling, dat witte letters, geschreven op een zwarten grond, wellicht meer indruk zouden maken. En inderdaad — thans volgde er bij het meisje een lichte reactie. De moeder zag, hoe een van de oogen langzaam werd gesloten, in een bewuste of onbewuste poging om te voorkomen, dat het beeld dubbel werd gezien. Door de lange periode van werkeloosheid staan ook de oogspieren niet meer onder controle, waardoor de beide oogen moeilijk op één en hetzelfde voorwerp gericht kunnen blijven. Zodoende ziet de betreffende persoon de dingen dubbel. Bij Patricia Maguire bleef het hierbij — ze volgde het verzoek van haar moeder niet op en evenmin verried ze, dat ze er iets van had begrepen. Na een week echter hief ze zonder meer een vinger op en later — als het haar tenminste niet te dikwijls werd gevraagd — deed ze hetzelfde met haar rechter- of linkerarm, naar gelang van het verzoek.

Maar van ontwaken was geen sprake. Het enige wat men bereikte was het tweemaal opheffen van een hand en een zwak gefluister, als van een kind, dat in zijn slaap wordt gestoord. Hiermede moesten de experts zich voorloopig tevreden stellen.

Het stemt echter hoopvol, dat deze geringe verbeteringen blijven aanhouden. Indien ze haar hand optilt en er wordt haar gevraagd deze omhoog te

Rip van Winkle vindt na twintig jaren zijn dochter terug.

houden, dan doet ze dit, soms zelfs een minuut lang. Wanneer ze, met kussens in den rug, in een stoel wordt gezet, dan constateert men pogingen bij haar om het hoofd rechtop te houden, in plaats van het willoos voorover te laten vallen. Ook schudt ze protesteerend, wanneer haar iets te eten wordt gegeven, waarvan ze niet houdt.

Wellicht is een van de duidelijkste bewijzen voor den terugkeer van het bewustzijn, dat het meisje kan tellen. Wanneer haar wordt gevraagd met de vingers aan te geven, hoe groot het gezin is van een bevriende familie, waar ze voor haar ziekte veel kwam, dan laat ze het juiste aantal zien. Als nóg sterker bewijs geldt 't volgende: als haar wordt gezegd, dat dit aantal is vermeerderd en men vraagt het haar eenige dagen later opnieuw, dan vergist ze zich niet, maar steekt het goede aantal vingers omhoog. Hierdoor zou ze het bewijs leveren, dat ze niet alleen de symptomen terugkrijgt van redelijk denken, maar dat ook haar herinnering weer zou beginnen te functionneeren. Hetzelfde wordt vastgesteld met heel eenvoudige sommen, die de kinderen in de eerste klas van de lagere school leeren. Zij weet ze op haar vingers te beantwoorden. Is het te verwonderen, dat, na deze verbetering in den toestand, de hoop bestaat op een terugkeer van de normale geestgesteldheid?

Mocht het gebeuren, dat Patricia Maguire weer tot een volkomen gezonden toestand terugkeert, dan zal haar onmiddellijke omgeving het meisje wel eenige reden tot verbazing geven. Ze zal moeten

vaststellen, dat haar moeder totaal is vergrijsd. Een achtjarig nichtje, waar ze dol op was, is in dien tijd opgegroeid tot een flink meisje van bijna twaalf jaar. Maar het meeste van al zal ze zich misschien verbazen over haar eigen persoon. Ze weegt namelijk vijfendertig pond zwaarder dan in 1932.

Geheel alleen staat het geval van Patricia Maguire niet. Een zekere Victor S. Cleave, een Engelsche spoorwegbeambte, heeft eens vier jaar achtereen geslapen en indien in deze droevige omstandigheden van een record zou kunnen worden gesproken, dan heeft hij dit tot dusverre nog steeds op zijn naam, hoewel Patricia hem reeds bedenkelijk nadert. Met den Engelschman liet zich alles reeds vanaf het begin hoopvoller aanzien, omdat er geen sprake was van besmetting door slaapziektebacillen. De doktoren constateerden een uitschakeling van het zenuwstelsel overeenkomstig de slaapverschijnselen, die ieder mensch heeft. Alleen waren hier afwijkingen, die een onafgebroken slaap ten gevolge hadden. Deze man moet ontwaakt zijn in de overtuiging, dat het eerst de volgende dag was.

De schoone slaapster van Chicago, zooals Patricia Maguire in Amerika algemeen wordt genoemd, bevindt zich nu reeds vanaf 15 Februari 1932 in haar slaaptoestand. Tot dusverre zijn de eenige hoopvolle teekenen beperkt gebleven tot de zwakke aanduidingen, dat ze hoort, proeft en pijn voelt. De onvermoeide zorgen van de wetenschap en niet in de laatste plaats van haar ouders verdienen, menselijkerwijs gesproken, beloond te worden met een volkomen herstel van dit meisje. Het zal voor allen een groote opluchting beteekenen, haar na een slaap van bijna vier jaar weer tot de werkelijkheid te zien terugkeeren. Misschien — en hiervan zijn vooral de dokters overtuigd — zal het geduld echter nog geruimen tijd op de proef worden gesteld.

Patricia Maguire, de schoone slaapster van Chicago.

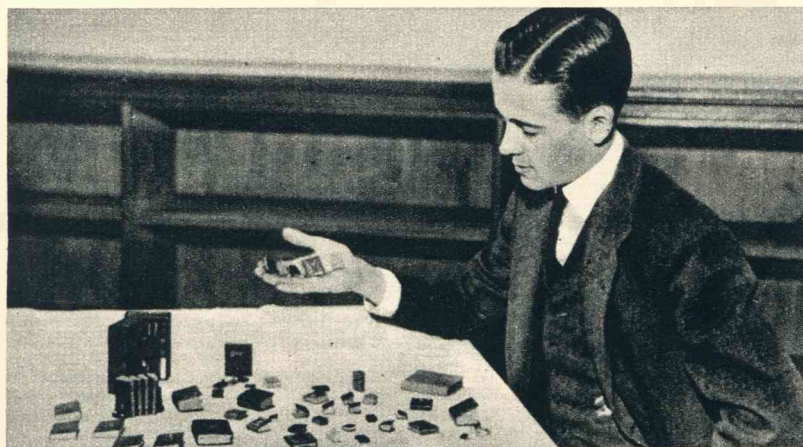

De kortste straat ter wereld kan men aanschouwen te Parijs, tusschen de Rue Mondétour en de Rue Rambuteau. Ze heet Rue Pirouette en bestaat slechts uit één huis. Daar zich tegenover dit huis een marktplein bevindt, heeft de Rue Pirouette dan ook maar één zijde.

Buitenlandsch Allerlei

Een schoenenmagazijn te Los Angeles (Ver. St.) beschikt over een X-stralen-installatie, met behulp waarvan de klanten kunnen zien of de schoenen, die ze willen koopen, hun wel precies passen.

Mr. R. L. Henderson te Brookline in den staat Massachusetts (Amerika) bezit een verzameling van de kleinste boeken ter wereld. Deze bijzondere collectie heeft een waarde van tienduizenden guldens.

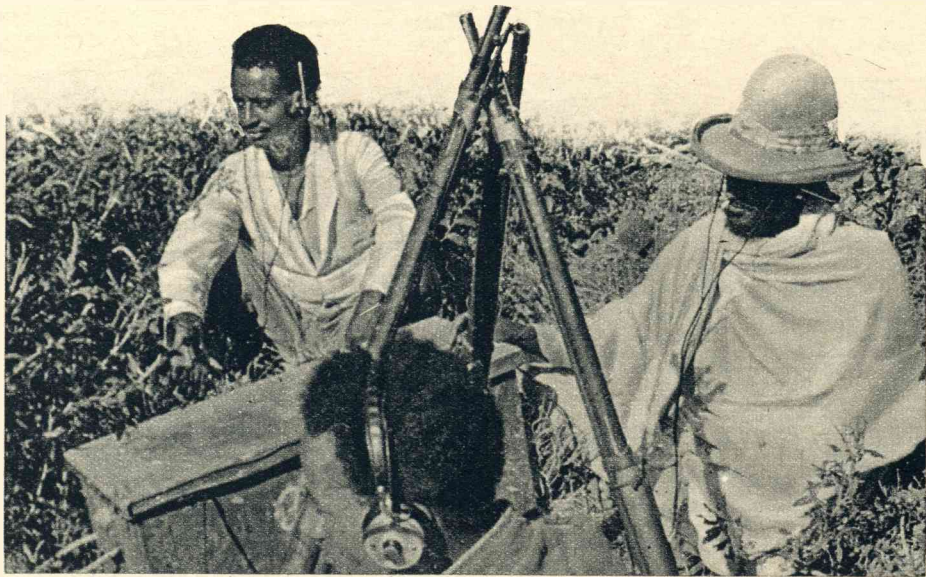
Het nieuwe hotel Kenmore te Boston heeft voor het gemak van zijn gasten een restaurant voor honden ingericht. Reizigers kunnen hun honden hier achterlaten, terwijl ze hun zaken in de stad afwikkelen.

In den beroemden leeuwenfarm van Goebel nabij Hollywood (Californië) worden de toekomstige leeuwentemmers van Amerika getraind. Een zestal studenten, waaronder twee meisjes, hebben hun examen zoo juist met succes afgelegd en ontvangen nu van den „leeraar” ieder een diploma.

Dedjaz Ayelu, commandant van een sterke afdeeling Abessijnsche troepen nabij de Setit-rivier, heeft overal scherpschutters opgesteld, die de vooruittrekkende Italianen zooveel mogelijk moeten belemmeren.

Met onzen bijzonderen correspondent in ABESSINIË

Een Abessijnsch radio-station aan het Noordelijke front. Het toestel is door Abessijnsche soldaten en deserteurs van Eritrea op de Italianen veroverd. Thans worden de radio-boodschappen der Italiaansche vliegers aan hun hoofdkwartier er mee afgeluisterd.

De muren van deze hut zijn van binnen beschermd met stalen platen, zoodat de kogels der Italianen er niet in kunnen doordringen. Zulke miniatuur-forten vindt men in de meeste dorpen der Noordelijke provinciën, waar de Abessijnsche soldaten over geen andere verdedigingsmiddelen beschikken om den voortgang der Italianen te stuiten.

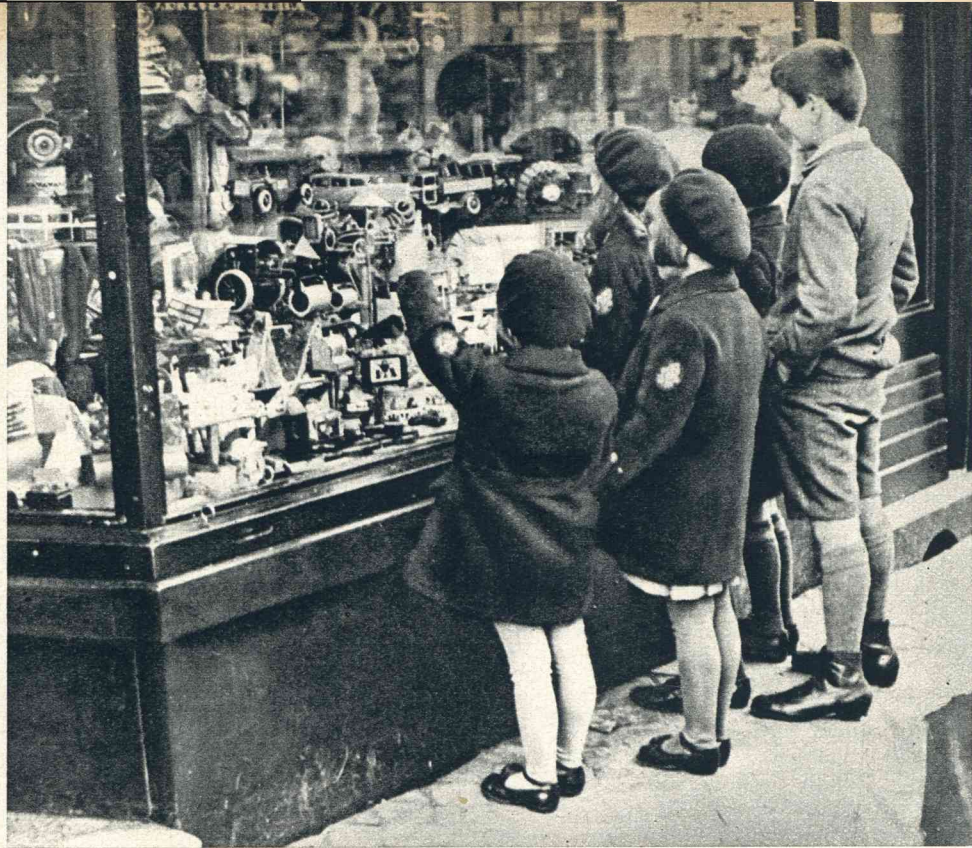

Een aantal Italiaansche geweren, die door de Abessijnen bij een schermutseling zijn buit gemaakt. Daar de krijgers van den Negus over 't algemeen slecht zijn uitgerust, worden deze wapenen onmiddellijk onder hen verdeeld.

Drie kleine kijkertjes.

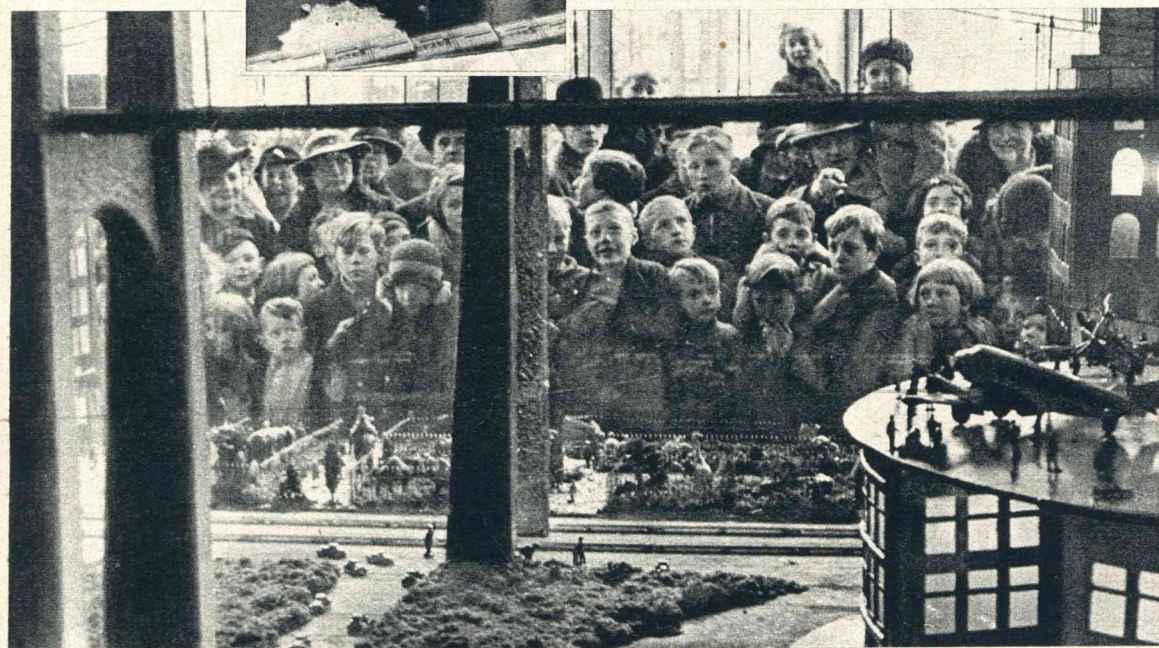

Kleine kinderen en

Rechts: Met den neus tegen 't glas: Het toppunt van verlangen.

VOL VERLANGEN

Er was véél belangstelling.

DEZE titel, zoozeer van toepassing in onze dagen, vormt een kleine variant op het bekende St. Nicolaas-liedje, waarin het hart vol „verwachting” klopt, wie de koek dan wel de gard zal krijgen. We kozen dezen titel, daar we gelooven, dat de harten en vooral de kleine harten heftig kloppen, meer nog van verlangen dan van verwachten. Want de „lieflijke” crisis heeft ook hier den room er af genomen, al is het haar tot onze vreugde niet mogen gelukken het Sint Nicolaas-feest geheel te bederven. Neen, dit gulle feest wordt altijd nog gevierd.

Het is vooral een pret voor de kinderen — voor de groote kinderen inclus! — die den Sint en zijn gaven met ongeduld verbeiden. En hun belangstelling groeit geducht door de activiteit onzer pientere winkeliers, die lokkende etalages maakten, welke de verlangens nog opvoeren. Het is een gezellige en prettige tijd rond den verjaardag van den Spaanschen Bisschop. Het is de tijd van het verlangen en volgens den dichter is het verlangen naar iets schooner dan het bezit ervan.

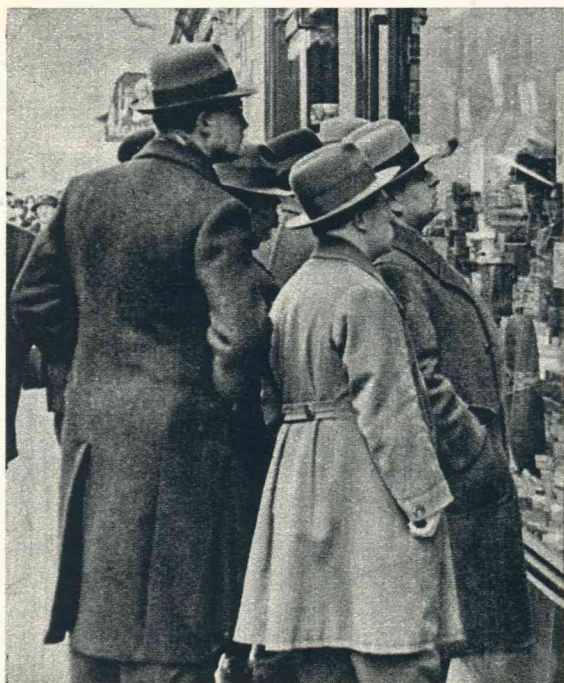
Het is de tijd van druk bevolkte straten, van schuifelende passage langs de lichte, kleurige winkelramen. Het is de tijd der weldadigheid, dat we allen minder egoïstisch voelen dan anders, want we zijn er meer dan ooit op uit, anderen een genoeg te bereiden, te verrassen, te verblijden, goed te

Kan ie 't nou effe zien!

Hartjes vol verlangen.

....grootte kinderen.

Jongens van de klok.

Haar liefste verlangen.

KLOOPT HUN HART.....

doen. Waarom is het eigenlijk niet altijd Sinterklaas? Waarom doen we elkaar voortdurend niet méér goed?

Want, wie goed doet, goed ontmoet, zegt immers het Hollandsche spreekwoord. We zouden er dus op die wijze allen wel bij varen.

Keeren we echter van onze „wijsgeerige" beschouwingen terug naar de St. Nicolaas-drukke en -pret in de stad. Onzen camera-man interesseerde dit onderwerp óók.

Hij trok er op uit en kiekte die drukke en pret, maar vooral dat zichtbare verlangen der jeugd.

Zie ze daar staan, de kinderen, met de neuzen gedrukt tegen het winkelraam. Ze zijn er compleet wég van.

Welk een heerlijkheden, welk een genot liggen daar als voor 't grijpen. Er zijn ook winkels, waar, in de uitstal-kasten, gedemonstreerd wordt met de toekomstige cadeaux.

Bootjes varen gezwind door het water, treintjes loopen en draaien, dat het een lust is. Zij snellen over de rails en verdwijnen in de miniatuur-tunneltjes, lichtseintjes flitsen aan en uit, het is kolossaal mooi voor de kinderen. Ze droomen er 's nachts van. Elders laat de Sint zich in eigen persoon zien en hij is steeds weer met zijn rood en wit en goud een merkwaardige en feestelijke verschijning.

Het is te hopen, dat veel verlangen, van de kleinen vooral, zal kunnen worden bevredigd. Met wat goeden wil en een beetje vernuft is dit, zelfs nu, nog wel te doen. Brengen wij den kleinen dan zooveel mogelijk de vreugde, die wij vroeger eveneens ontvangen mochten en waaraan wij steeds zulke prettige herinneringen bewaarden. H.

Ik kwam eens langs een poppenkraam.

Voor den snoepwinkel.

Op moeders arm.

VAN HEEL, onze captain, zooals we hem reeds meermalen het veld hebben zien betreden.

LEO HALLE heeft liefst hooge ballen. Hij is dan haast niet te passeeren.

WEBER, de stoere back, maakt bij wijze van uitzondering met moeder aarde kennis.

ANDERIESEN brengt een groot deel van den strijd springend en koppend door.

BAS PAAUWE, in volle aandacht als er een hoekschoep genomen wordt.

CALDENHOVEN, weer een aanval der tegenpartij, die op niets uitliep!

BACKHUIS trapt en kopt vaak in de meest vreemde standen.

VAN NELLEN versmaadt het niet zoo nu en dan eens wat nader tot het doel der tegenstanders te komen.

DE ORANJEPLOEG

naar Dublin

HET Nederlandsche Elftal is met leiders en reserves op reis naar Dublin, waar Zondag a.s. de Ieren zullen worden bekampt. En passant heeft het gezelschap Woensdag de match Engeland—Duitsland te Londen bijgewoond. Op dit oogenblik echter is de ploeg aan haar tweede zeereis bezig, op weg naar het Groene Eiland.

De wedstrijden tegen Ierland hebben nog slechts weinig historie. De match van Zondag a.s. is te beschouwen als een revanche op de ferme nederlaag, welke de Ieren te Amsterdam leden tijdens het voortornooi voor de Wereldkampioenschappen in Italië. Hoewel onze Oranjemannen er tijdens deze laatste match in slaagden hun Iersche tegenstanders te over-

spelen en met 5-2 te winnen, weten wij toch dat de Iersche Vrijstaat knappe voetballers telt. Men denke dus niet, dat een overwinning der onzen reeds bij voorbaat vaststaat. Integendeel, wij hebben eer den indruk, dat het Nederlandsche Elftal één van zijn moeilijkste uitwedstrijden van de laatste jaren gaat spelen. Het is hierbij echter goed te weten, dat de Nederlandsche voetballers zich tegenwoordig in den vreemde buitengewoon goed thuis voelen. Dit is vroeger wel eens anders geweest, doch wanneer wij uit den laatsten tijd de fraaie overwinningen in Bern en Brussel op onze buitenslandsche tegenstanders in 't geheugen roepen, dan kan daaruit toch wel de conclusie worden getrokken, dat de strijd te Dublin weliswaar niet mee

DROK speelt Zondag niet WELS, de kleine maar voor de eerste maal, doch zeer actieve rechtsbuiten, gaat zich in Dublin zijn als voetballer gevechtwaardig toonen. Lijker dan hij er uitziet.

zal vallen, doch dat er een behoorlijke kans op een goed resultaat voor de onzen aanwezig is.

De mannen, die dit zullen trachten te bewerkstelligen, vindt u op deze pagina. Niet netjes opgesteld, zooals dit het geval is bij het spelen van ons volkslied, doch zooals ze Zondag op den vruchtbaren en vetten Ierschen bodem in actie zullen zijn.

Loopend, springend, glijdend en vallend dus. Wij wenschen onzen jongens veel succes!

SMIT zwoegt in de verdediging, doch is toch steeds op het goede moment voor het vijandelijke doel te vinden.

Opvolgers van Karel Lotsy. Links de heer Herberts en rechts Otto de Vries. In het midden hoofdconsul Boeljon, die geen internationale in binnen- of buitenland overslaat.

D.H.C. brengt Blauw Wit een 3—0 nederlaag toe. Kiekje van een der aanvallen op het hoofdstedelijke doel. Ditmars op den grond. Links De Boer van Blauw Wit, die even later na een ongelukkige botsing een been brak.

De derby Feijenoord—Excelsior (7—2). Foto van een onderbroken aanval op het doel der roodbroeken.

doch speelden ook een wedstrijd minder. Nu maar volhouden, Spartanen, jullie kansen zijn in elk geval niet minder dan die van één der overige kopclubs.

In de andere afdeling won Feijenoord met 7—2 van Excelsior, zoodat het publiek hier, wat de doelpunten betreft, nogal waar voor zijn geld heeft gehad. Ook voor Feijenoord gingen de zaken buitengewoon naar wensch. In IJmuiden deelden Stormvogels en D.F.C. de punten, terwijl D.H.C. in Delft Blauw Wit een 3—0 nederlaag toebracht. Het gevolg van een en ander is, dat Feijenoord het leidende D.F.C. tot op één punt genaderd is. Nemen wij de resultaten van Feijenoord's laatste wedstrijden in aanmerking, dan zullen de Dordtenaren goed op hun tellen moeten passen. In elk geval ontwikkelt zich hier een interessante strijd om den kampioenstitel.

Kunnen we ons dus met recht verheugen over de gelukkige omstandigheden, waarin Sparta en Feijenoord verkeerden, wanneer men zijn blik naar beneden richt, dan is in afdeling I de positie van Xerxes en Hermes D.V.S. bijzonder slecht, terwijl in de andere afdeling de roodbroeken ook nog in gevaar verkeerden. H.F.C. behaalde wederom een punt en hoewel V.U.C. nog een behoorlijken achterstand heeft, zouden wij Excelsior aanraden zich hierop niet al te zeer te verlaten. V.U.C. staat al sinds jaar en dag bijna onderaan als de competitie ten einde is.

Uit de tweede klasse is vanzelfsprekend weinig nieuws te melden. V.D.L. behaalde

op Quick in Den Haag een 0—2 overwinning. S.V.V. had met het Goudsche Olympia nog moeite genoeg en won eerst na een spannend slot met 3—2. In de andere afdeling kwam geen enkele der kopclubs in actie. Hoek van Holland en B.E.C. deelden de punten, een nitslag, welke volkomen in overeenstemming is met de positie van beide clubs op de ranglijst. Zondag a.s. staat de competitie tengevolge van den wedstrijd Ierland—Holland en de daarmee verband houdende radio-uitzending ongeveer stil, terwijl 15 December voor z.g. inhaal-Zondag is gereserveerd en er dan dus ook wel niet veel competitiewedstrijden zullen worden gespeeld.

De oefenwedstrijd van het voorloopige Ned. Elftal voor den wedstrijd in Dublin tegen Millwall, den Engelschen derde-klasser. Overzicht van het Sparta-terrein tijdens een aanval op het Engelsche doel.

SPORT VAN DE WEEK

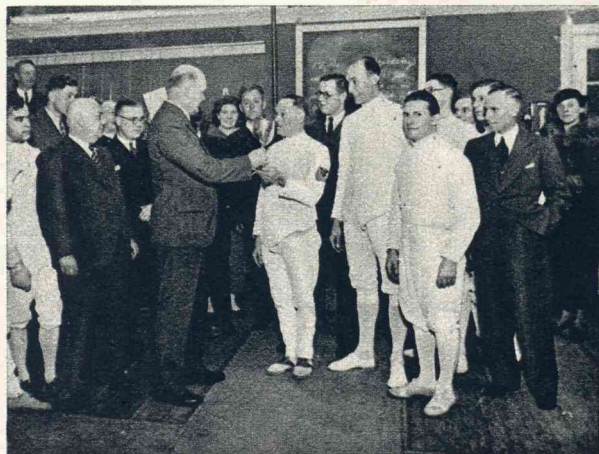
MEER nog dan door verrassingen heeft de aanvang van de wintermaand zich doen kennen door slecht weer, waardoor vooral in de lagere afdelingen heel wat Rotterdamse terreinen den strijd tegen de elementen met een nederlaag hebben moeten bekopen. In beide tweede klasse afdelingen konden diensgevolge slechts totaal een drietal wedstrijden doorgang vinden.

De beide derby's zijn op natte terreinen door kunnen gaan. Sparta slaagde er in de match tegen Xerxes met 5—3 te winnen, na zelfs met 5—0 te hebben voor gestaan. Eerst tegen het einde kwam de Xerxes-aanval behoorlijk los, doch de tijd was toen te kort om tot een minder ongunstig resultaat te komen dan het hierboven genoemde. Daar verder de leidende clubs elkaar alle een punt afhandig maakten (R.C.H.—V.S.V. en Ajax—H.B.S. speelden gelijk), is Sparta er uitstekend voor komen te staan. Rekent men volgens de verliespunten, dan staan onze stadgenooten zelfs aan den kop. Zij hebben één winstpunt minder dan V.S.V.,

Op Spangen won Sparta Zondag den plaatselijken strijd tegen Xerxes met 5—3. Wasserval onderbreekt een der Sparta-aanvallen.

Te Rotterdam werd Zondag een wedstrijd om den Propagandabeker voor de scherm sport gehouden. Uitreiking van dezen beker door gen. Scheffer aan dhr. R. Burger (equipe van Giandominici), die thans definitief in het bezit van den beker is gekomen. Naast dhr. Burger de heeren C. Weber en Ch. Kneek, eveneens behoorende bij Giandominici.

GAUCHO'S IN DE PAMPA

IN DE PAMPA (ARGENTINIË)

Uit de Fox-film „De veroveraar der Pampa's”.

HET LIED VAN VERLANGEN

☆ door ☆
Mortimer Heurter

EEN lied is als een tooverstaf — onder zijn invloed ontluikt het verdorde leven weer tot nieuwe bloesempracht. Met een lied hoopte Frank Burdock het hart te vermurwen van Grace O'Neil, dat ongevoelig bleef als een rots voor de vurige bedden van zijn liefde. Het was een simpel Iersch liedje — een „Lied van verlangen” en hij zong het uitsluitend voor de microfoon van Athlone omdat Grace ervan hield en omdat hij hoopte, dat het haar roeren zou en haar gunstig jegens hem zou stemmen. Zijn mooie tenor klonk gedempt, ietwat melancholiek, als door een floers van verlangen. Dat verlangen was weliswaar zuiverder afgestemd op de gulden klanken van Grace's rinkelende ponden, dan op de zoete vooizen van zijn liefde, maar het had in ieder geval de verdienste écht te zijn gemeend. Want schuldeischers kunnen het iemand erg lastig maken en daarom zong Frank Burdock zijn „Lied van verlangen” met hartsochtelijke overgave. En vóór de microfoon van Athlone, zoodat de heele wereld het hooren kon — waarmee deze geschiedenis een aanvang nam....

Grace O'Neil zat dien middag speelsch in haar radioprogramma te bladeren. Op haar jong, melancholiek gelaat lag 'n peinzende trek — zij dacht aan den brief van Frank Burdock. Eergisteren had zij hem ontvangen, zij moest er toch eindelijk eenstoe besluiten, hem te antwoorden op zijn aanzoek....

Die laatste verzuchting had zij de laatste twee dagen al wel honderdmaal geslaakt en even zooveel malen had zij zich voorgenomen, zich over tien minuten aan haar schrijfbureau te zetten. Doch telkens had zij haar voornemen besluiteloos weer laten varen — wat moest zij Frank Burdock in 's hemelsnaam schrijven? Dat zij het niet met zichzelf eens kon worden omtrent haar gevoelens? Maar dat was toch geen antwoord op de bedden van een man, die haar ernstig bezworen had, dat hij den grond kuste waarop zij ging? Neen, aan zoo'n antwoord viel niet te denken. Zij moest eindelijk tot een keus komen — tot een ja of een neen. En dus zat zij peinzend neer en trachtte haar gevoelens te ontrafelen.

Liefde, échte liefde, zooals zij zich die dacht en droomde, koesterde zij niet voor Frank. Zij had nog nooit liefde gevoeld voor een man — of het moest zijn voor Donald O'Connor. En als Donald gebleven was, in plaats van weg te loopen na dien kleinen twist van vier jaar geleden, zouden zij hoogst waarschijnlijk een paar zijn geworden. Maar hij was niet gebleven, hij had Ierland verlaten zonder haar vaarwel te zeggen, hoewel zij vast had geloofd, dat hij hun kinderachtig getwist wel vergeten zou. En nooit meer was hij teruggekomen — misschien was hij wel reeds dood. In elk geval echter hoefde zij niet met hem nu geen rekening te houden — hij betekende niets meer in haar leven.

Frank Burdock leek haar overigens wel een aanneemelijke partij. Hij was zes jaar ouder dan zij — 'n ideale verhouding. Voorts was hij knap en begon hij naam te maken als tenor. Het eenige, dat eigenlijk tegen hem pleitte, waren zijn schulden — zijn verkwistende levenswijze. Maar dát was nu niet bepaald een ondeugd, die hem onmogelijk maakte als echtgenoot. Hij was nog vrijgezel en artist — als hij eenmaal getrouwd was, zou hij wel verstandiger worden en ingetogener zijn. En dan — hij hield van haar en zéker niet alleen om haar geld. Dat was aan alles te bespeuren — niet het minst aan die stille aanbidding in zijn oogen, als zij samen waren. Neen, 'n onaanneemelijke partij was hij zeker

niet en zij moest met haar zes-en-twintig jaren toch eigenlijk allang getrouwd zijn. Ja, zij moest nu maar meteen besluiten en hem schrijven, dat zij zijn aanzoek accepteerde....

Vastbesloten stond zij op. Zij liep naar haar schrijfbureautje en draaide in het voorbijgaan den knop om van het radiotoestel. Toen bleef zij eensklaps midden in het vertrek staan — in den luidspreker verhief zich een donkere, omfloerste stem. Frank Burdock zong zijn „Lied van verlangen” — voor haar....

Een lied is als een tooverstaf — onder zijn invloed ontluikt het schijnbaar verdorde weer tot nieuwe bloesempracht....

Grace O'Neil ging weer zitten en luisterde. Als in een kaleidoscoop zag zij de reeds vergeten beelden uit het verleden weer voor zich herleven. Het was vier jaar geleden, dat zij dit lied voor het laatst gezongen had. Zij zong het voor Donald, op een herfstavond, terwijl het stervend loover rondom hen neerddarrelde in den tuin. Hij zat heel dicht bij haar en duidelijk zag zij nog zijn knap gelaat en de uitdrukking erop van schier vrome aandacht, waarmee hij naar haar luisterde. Het waren wonderlijke oogenblikken geweest en toen het klagend verlangen van de laatste strophen huiverend verstorven was in het suizelen van het neerddarrelend loover, had geen van beiden de eerste minuten gesproken.

„Dat was mooi,” had hij eindelijk durven fluisteren en tegelijk had hij schuchter haar hand even gestreeld. En zij had gestreden tegen een aanvechting, om haar hoofd op zijn schouder te leggen, en haar oogen te sluiten voor de dingen van het leven om haar heen en te droomen — te droomen van iets, waaraan zij geen naam wist te geven, maar waarnaar haar hart allang gehunkerd had.

Zóóver was het echter nooit tusschen hen gekomen. Want dienzelfden avond nog kwam het tot dien kleinen twist, die hen voorgoed gescheiden zou houden. De aanleiding kende zij al niet meer — zij dacht dat het iets was over geld en vrouwentrots — een uitlating, die zij niet ernstig had gemeend. Maar in elk geval scheen hij er zich door beledigd te hebben gevoeld, want hij was heengegaan en zij had hem niet meer teruggezien....

Er viel een eenzame traan op Grace's hand en zij was het zich niet bewust. Wel drong het tot haar door, dat het „Lied van verlangen” uitgezongen was — het lied dat Frank Burdock had gezongen voor

haar. Maar zij was Frank Burdock allang vergeten. Haar gedachten spinnen voort aan haar verongelukten roman, den eersten en eenigen, waarin haar hart voldoening had gehoopt te vinden. Want in dit oogenblik van zelfinkeer durfde zij het zichzelf wel bekennen: nóóit meer nadien had een man nog iets betekend in haar leven en altijd, altijd was zij in haar hart blijven hunkeren naar iets, dat alleen Donald O'Connor haar geven kon....

Frank Burdock zong een ander minnelied, maar ook dát verstond zij niet. Haar gedachten dwarrelden als vallende blaren — nu vroeg zij zich af, of haar verlies onherstelbaar zou zijn. Zij kon niet meer hopen, dat Donald ooit tot haar terug zou komen na haar ondoordachte en onopzettelijke belediging — zij had nu begrepen, dat mannen, die toevallig géén erfenisjagers zijn, erg gevoelig zijn voor zinspelingen in dit opzicht. Maar al kon zij niet verwachten, dat Donald zich voor haar vernederen zou

— zij kon zich vernederen voor hem. Zij kon hem vergeving vragen en als hij nog vrij was — hij was niet iemand, die spoedig vergat — dan was er misschien....

„Jij bent een gaarde met geurende rozen....” zong Frank Burdock met de geestdrift van een nachtegaal voor de microfoon....

Grace vloog op en draaide aan den knop. Toen was het stil in de kamer — heerlijk stil. Zij nam de telefoon van haar schrijfbureau en liet zich verbinden met Londen. Toen vroeg zij de „Londensche Pelzen en Huiden Import Maatschappij” aan, waar Donald vier jaar geleden op kantoor geweest was.

„Hallo, is meneer Donald O'Connor nog in betrekking bij uw maatschappij?” informeerde zij.

„Zeker, meneer O'Connor zit aan Post Prince aan de Wollaston-Baai,” antwoordde een meneer.

Zij slaakte een diepen zucht — Donald leefde dus nog. „U spreekt met een vroegere kennis van meneer O'Connor,” vervolgde zij. „Zou u mij ook vertrouwelijk kunnen mededeelen, of hij verloofd, of misschien reeds gehuwd is?”

Het hart klopte in haar keel, terwijl zij het vroeg. „Neen, gehuwd is hij zeker niet, en verloofd lijkt me óók niet waarschijnlijk,” lachte de meneer.

Zij begreep niet terstond de reden van die vrolijkheid — zij had moeite om een juichkreet in te houden. Zij dankte den meneer en liet zich verbinden met Cook, het reisbureau.

„Ik wensch uiterlijk morgen te vertrekken naar Post Prince aan de Wollaston-Baai. Ik denk” — zei ze in gepeins — „dat het ergens aan de Schotsche kust ligt, want in Engeland of Ierland heb ik er nog nooit van gehoord. Wilt u die reis voor me in orde maken?”

De man van Cook's reisbureau begon ongegeneerd te grinniken. En daarop kreeg zij een kort lesje in aardrijkskunde en Noordelijk verkeerswezen.

„U vergist zich, dame — de Wollaston-Baai ligt in 't Canadeesche Noorden, aan de Beaufort-Zee. Een land dat geen land meer is, zal ik maar zeggen — ver boven de boomgrens gelegen. 't Is er elf maanden nacht van de twaalf en er wonen alleen Eskimo's. U gaat eerst met de boot naar Halifax, dan 'n paar dagen met den trein en 'n week of wat met den autobus en vervolgens met de hondenslee. U vergist zich toch niet — 't is toch de Wollaston-Baai, waar u heen wilt?”

Grace fronste alleen maar even de wenkbrauwen — zij begreep nu, waarom de andere meneer haar lachend verzekerd had, dat Donald zich daarginds wel niet verloofd zou hebben....

„Ja, 't is de Wollaston-Baai,” antwoordde zij, „en vergissing is uitgesloten. Maakt u dan de reis maar voor me in orde tot Halifax en geef me een

adres van een luchtvaartlijn in die buurt....”

Ze hing de telefoon weer op en riep de huishoudster. „Jane, ik ga morgen op reis,” zei ze opgewekt. „Pak een paar kleine dingen in, kleeven koop ik onderweg wel. En als meneer Frank Burdock soms naar me komt vragen, zeg hem dan, dat ik onverwachts naar de Noordpool ben vertrokken....”

Den volgenden dag vertrok zij van Cork, om in Valentia scheep te gaan naar Southampton. En dienzelfden dag maande Frank Burdock zijn ongeduldige schuldeischers aan, om nog eenige weken hun ziel in lijdzaamheid te bezitten.

„Het goudvinkje is voor een paar weekjes uitgevlogen, voor zij zich voorgoed in het kooitje laat sluiten,” zei hij schertsend en met een vertrouwelijk knipoogje. Maar in zijn hart verwenschte hij die onbekookte vrouwengrillen — en heimelijk begon hij te vreezen.

Een lied riep Donald O'Connor van zijn eenzamen post in het hooge Noorden naar de grens der beschaving terug....

Dienzelfden middag en op hetzelfde oogenblik, dat Grace O'Neil haar antwoord aan Frank Burdock zat te bepeinen, trachtte Donald een zekeren heer Kayakse aan het verstand te brengen, dat hij geenszins van plan was zich dit jaar, of ooit eenig ander jaar in de toekomst, te laten afzetten door een Eskimo — óók niet door een heelen stam Eskimo's. Hij deed het in diplomatieke en uiterst hoffelijke termen, maar met zooveel gloed, dat de heer Kayakse zijn illusie, dat hij dit jaar het dubbele zou maken voor zijn pelsen, weldra teleurgesteld opgaf.

Toen de zaken beklonken waren, tracteerde Donald hem op de gebruikelijke versnapering — thee, koek en sigaretten. En omdat hij wist, hoeveel genoeg menere Kayakse vond in muziek, draaide hij even aan den knop van zijn radiotoestel. Hij nam het eerste station, dat zich hooren liet — Halifax.

Er klonken wegstervende tonen van een orkest en toen een onduidelijke stem.

„Lunchmuziek van Athlone — gerelayeerd door het omroepstation Halifax, dames en heeren....”

Donald wierp een blik op de klok — het was inderdaad middag in Engeland. Zonder veel belangstelling zette hij zich tot luisteren. Uit den luidspreker klonk een melancholieke tenor, wiens stem sterk te lijden had van magnetische storingen. Maar al verstond hij de woorden niet, de melodie greep hem onmiddellijk. Het was het „Lied van verlangen”, dat hij het laatst gehoord had van Grace O'Neil....

Donald vergat zijn sigaret — hij vergat ook den Eskimo. Als geuren uit een korf verdrode rozen-

bladeren kwamen de herinneringen op hem aan-zweven. Grace O'Neil....

Eéns was zij de héele wereld voor hem geweest — misschien was zij het zelfs nog. Maar zij was een wereld, waaraan hij vrijwillig den rug had toegekeerd — omdat zijn trots het niet verdragen kon, dat de oprechtheid en de onbaatzuchtigheid van zijn liefde in twijfel werden getrokken. Liever dan bevreesd te moeten zijn voor de verdenking, dat hij genegenheid huichelde om een vermogen na te jagen, was hij heengegaan — voorgoed. Hij had er nooit spijt van gehad, al had hij later vaak getwijfeld, of Grace's toespelings op dien onvergetelijken avond wel voor hem bedoeld was geweest.

„Geen spijt,” zei hij luid en de Eskimo, die vermoedelijk dacht, dat het een afscheidsgroet was, ging met veel vriendelijke hoofdknikjes heen.

Donald was alleen. Buiten heerschte de nacht — de lange Poolnacht. De sneeuw en de stormen en de honderd-en-een andere verschrikkingen van de Witte Hel. Maar zijn geest verplaatste zich naar Ierland — naar een ouden tuin met bemoste muren en hoog geboomte. Hij zat op een bank en Grace zat naast hem. Zij zong voor hem — voor hem alleen. En in haar oogen las hij de hunkering van een nog onbedorven meisjeshart — het teere verlangen naar iets moois, iets liefs, dat nog door niemand ooit onder woorden is gebracht, doch dat alleen de eene mensch den anderen geven kan. M'n hemel — als hij toen gedurfd had....

„Jij bent een gaarde met geurende rozen....” zong Frank Burdock met een stem vol aanbidding door de radio.

„Ja, ja, ja....” gaf Donald fluisterend antwoord. Toen maakte zich eensklaps een woest verlangen van hem meester. Hij wilde weten waar zij was — iets over haar hooren — informeerden of zij gelukkig was. Was zij gelukkig — hetzij getrouwd of ongetrouwd — dan wilde hij teruggaan naar zijn eenzamen post en eerlijk trachten haar te vergeten. Maar was zij ongelukkig — in welken staat dan ook — dan wilde hij naar haar toe gaan en haar vragen wat hij kon doen, om het ongeluk van haar weg te nemen....

„Jack!” daverde zijn stem door het blokhuis. „Baas?....” verscheen de Indiaan.

„Ik ga zelf die pelsen naar Fort Reliance brengen,” vervolgde hij. „Jij blijft hier — ik draag het heele beheer aan jou over. Ik zal een paar maanden wegblijven en keer ik niet terug, dan zal ik zorgen, dat de maatschappij een ander stuurt. En ga nu de slede pakken — over een paar uur vertrek ik....”

En vrolijk zocht hij de benoedigheden bijeen voor de reis naar Fort Reliance — een sledetocht van drie weken naar de boorden van het Groote Slavenmeer....

Fort Reliance is een behoorlijk stadje — met hotels, banken en bioscopen. En zelfs met een vliegtuigverbinding — alleen treinen zijn er onbekend. Toen Donald er aankwam en zijn pelsen had afgeleverd aan het depot, nam hij zijn intrek in het beste hotel van de stad. Hij nam 'n bad, schoor zich en kleepte zich in het nieuwe costuum, dat hij zich had aangeschaft. Als een herboren mensch nam hij in de eetzaal plaats en bestelde een waarlijk vorstelijk diner.

En toen — zonder eenig uiterlijk blijk van verrassing of schrik, en alsof zij nooit gescheiden waren geweest door de jaren, door wereldzeën en duizenden mijlen — stonden zij plotseling tegenover elkander....

Zij glimlachten en gaven elkaar een hand. Zoo bleven zij zitten.

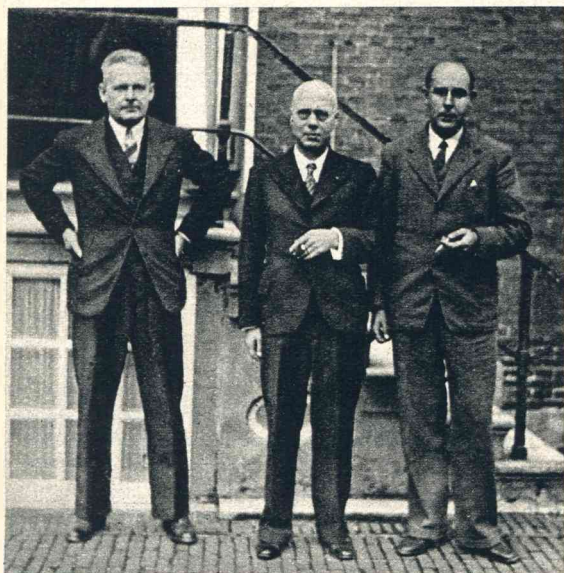
„Ik ben vanmorgen aangekomen,” zei Grace en haar stem trilde zacht. „Ik was op weg naar je toe. Drie weken geleden vond ik plotseling geen rust meer. Een „Lied van verlangen” van den Athlonezender....”

Met een snik keek zij hem aan.

„Hetzelfde lied trok me naar jou,” antwoordde hij. „De herinneringen werden me te machtig. Ik wilde weten. En nu zijn we hier samen....”

Zij bleven elkaar aanblikken — minutenlang en zwijgend. Hun oogen treurden om de jaren die vervloden waren — zonder geluk, zelfs vreugdeloos. Doch toen doemden de gelukkige verwachtingen voor hen op. Zij glimlachten — Grace neigde het hoofd en Donald deed hetzelfde. Hun eerste kus, die de wrange herinnering aan al het ongezegde verdriet voorgoed op de vlucht joeg. En op hetzelfde oogenblik viel — o, ironische speling van het lot — achter Frank Burdock de deur van de gijzelingcel dicht. Met stoïcijnse berusting zette hij zich op de bank voor het getraliede venster en floot een triest liedje — een simpel oud liedje. Het was het „Lied van verlangen....”

De leiders der Ambulance. Van l.n.r. Ir. J. de Vries, dr. Ch. Winkel en jhr. dr. J. v. d. Does, resp. administrateur, medisch leider en chirurg.

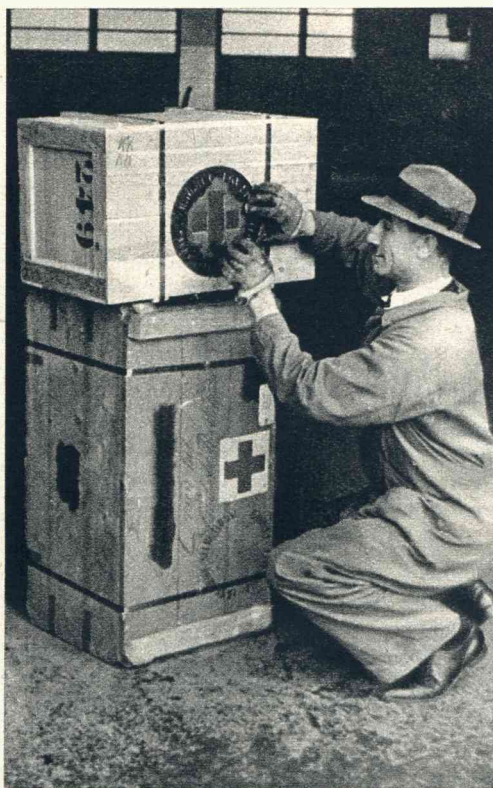

In 't hoofdgebouw van het Nederl. Roode Kruis te Den Haag worden de instrumenten en verbandmiddelen ingepakt.

NEDERLAND VERZACHT HET LIJDEN

De kisten zullen worden ingeladen. Op den achtergrond de „Kotaradja”.

Het Roode Kruis-teeken wordt aangebracht.

Dinsdagmorgen is met het vrachtschip „Kotaradja”, van den Rotterdamschen Lloyd, de Nederlandsche Roode Kruis-Ambulance, onder groote, zelfs Koninklijke, belangstelling naar Abessinië vertrokken, waar thans de oorlog in al zijn wreedheid en ellende woedt. De „Kotaradja” moet zich een klein oponthoud getroosten, om de Ambulance te Djibouti aan land te zetten. Vandaar wordt de reis der Nederlanders per trein voortgezet. Wij wenschen den moedigen mannen een goeden tocht, een zegenrijken arbeid en een behouden thuiskomst toe. Wij mogen fier zijn op hen, die met levensgevaar hun medemenschen de noodzakelijke medische hulp gaan verleen. Voor den R'damschen Lloyd een compliment, daar het transport van personen en goederen, naar wij vernamen, gratis geschiedt. Nogmaals: Goede reis en tot weerziens! H.

NAAR ABESSINIË

D' Ambulance is vertrokken
Naar het Abessijnsch gebied:
't Was op Dinsdag drie December,
Dat men Rotterdam verliet;
Met het mailschip „Kota Radja”
Ving de verre zeereis aan:
't Roode Kruis heeft zonder baatzucht
Weer zijn nuttig werk gedaan;
Dank zij vele goede gaven
Van een milde burgerij,
Kwam de weg naar Ethiopië
Voor de Nederlanders vrij;
Omstreeks Kerstmis, 't feest van Vrede,
Is de lange tocht volbracht;
Door de strijdende bevolking
Wordt met spanning men verwacht:
Ginder slaat het oorlogsmoeder
Diepe wonden.... grijnst de dood:
Een tekort aan flinke helpers
Maakt het lijden dubbel groot;
Aanstonds zullen naar vermogen
Wij verzachten leed en pijn....
Ied're gift, ook zelfs de kleinste,
Zal nog altijd welkom zijn.

H A N V A N A R K E L

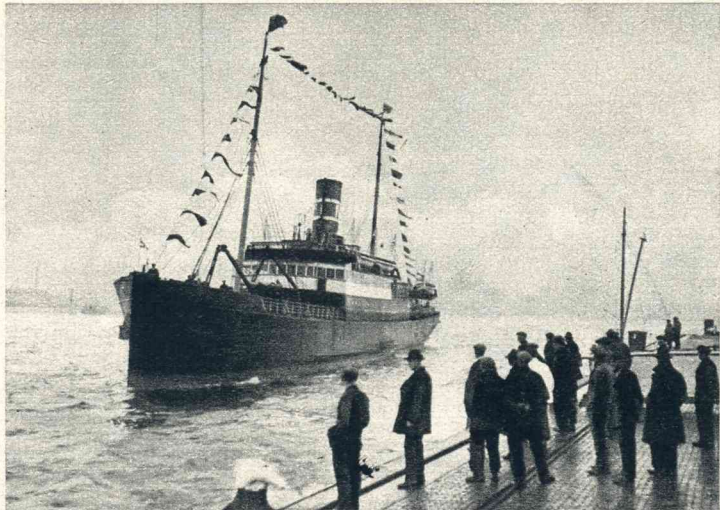

Prinses Juliana brengt een bezoek aan het hoofdbureau van 't Roode Kruis te Den Haag.

Ook gaat een Roode Kruis-auto mee.

Het echtpaar A. van Vliet—G. Meyer te Vlaardingen is 50 jaar gehuwd. De getrouwen.

Duizend keer. — Het vlaggeschip der Londen-lijn, de Batavier V, maakte zijn duizendste reis naar en van Engeland. Dat is een kiekje waard!

Tot stationschef van de „Delftsche Poort” te Rotterdam is benoemd de heer G. Lusink, wiens foto wij reproduceeren.

Het Rotterdaamsch Operettegezelschap gaat weer succes oogsten met de operette „Vendetta”. Oct. van Aerschot en Joh. Boskamp als de twee „linke jongens”.

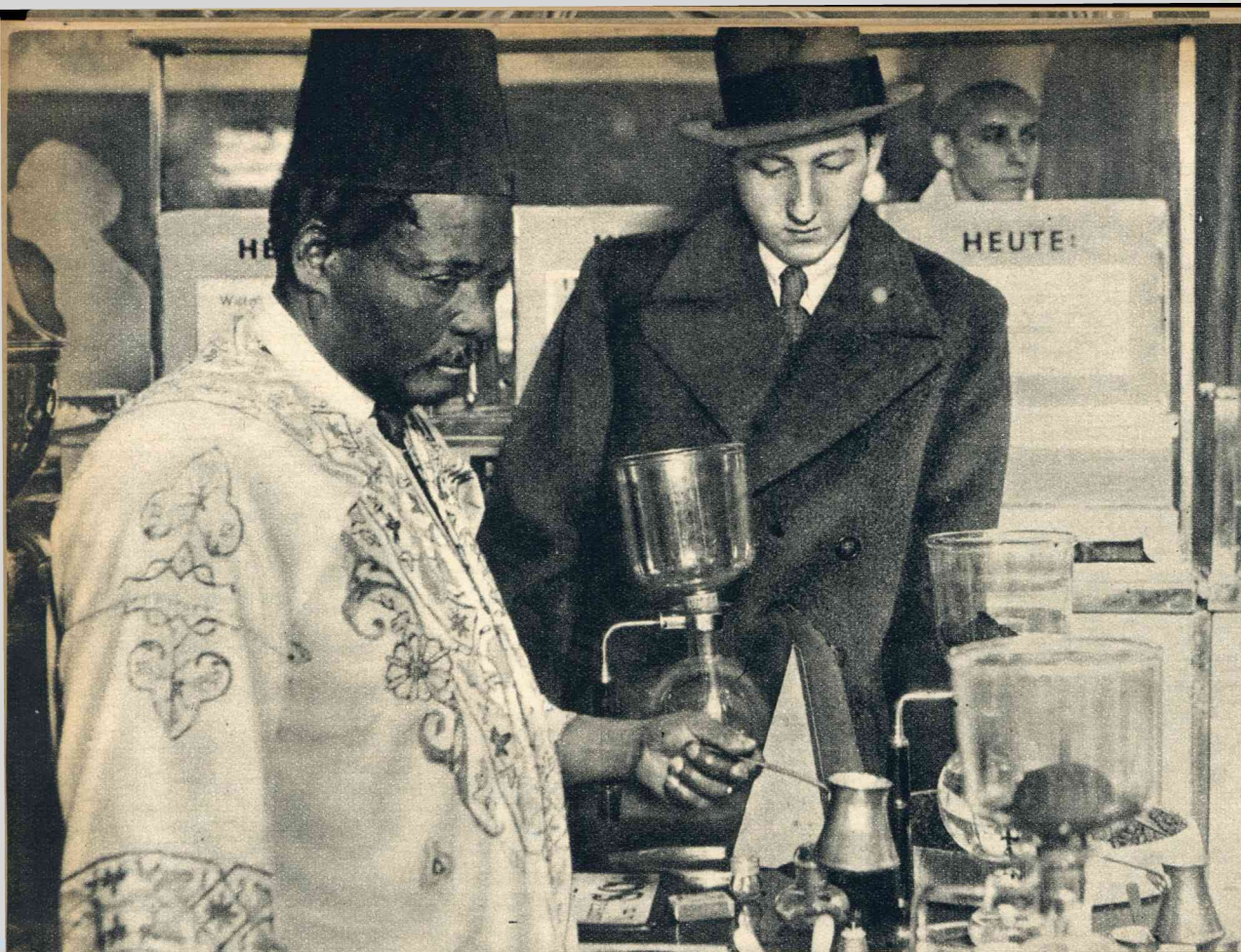
De heer E. Gaisier te Delft herdacht het feit, dat hij 55 jaar in dienst is der N.V. Van Deventer's glasfabrieken.

FOTO-NIEUWS

Het echtpaar J. H. Kuipers-Pijpers, te Rotterdam, grootouders van onze zwemkampioene Willy den Ouden, vierde de 50-jarige echtvereniging. Natuurlijk was Willy aanwezig om de beide oudjes hartelijk geluk te wensen. Onze foto laat zien hoe zij dit deed.

's Morgens lector in de negertalen aan de Berlijnsche universiteit, 's middags koffie-zetter in een der groote restaurants van Berlijn, zoo leeft koning Bonifacius Folli van Togo tevreden in het koele Noorden, en hij denkt er niet aan, naar zijn land en tot zijn oude waardigheid terug te keeren.

Bonifacius Folli, toen hij op achtentwintigjarigen leeftijd tot koning uitgeroepen werd.

EEN KONING ALS KOK

NEEN, mijnheer, kok ben ik niet altijd geweest: mijn eigenlijke beroep is koning." Zoo verzekert ons Bonifacius Folli, terwijl hij in bonten, fantastischen dos voor het raam van een der Berlijnsche restaurants de koffie-machines bedient. „Wanneer ik in mijn land had willen blijven, was ik er nu nog regeerend koning van Togo geweest en opperhoofd van den stam der Ewe-negers. Mijn familie bezit er de koninklijke rechten: alleen het opperhoofd van de Ewe-negers kan tot koning van Togo worden uitgeroepen.

Ik was achtentwintig jaar, toen ik koning werd.

Hertog Adolf Friedrich van Mecklenburg, die in 1911 door Afrika reisde, bezocht mij bij die gelegenheid. Het beviel hem bij ons zoo goed, dat hij geruimen tijd bleef vertoeven. En toen hij in 1913 naar Duitschland terugkeerde, vroeg hij mij, als zijn lijfkok mee te gaan. Op die manier kon ik tenminste ook 'ns wat van de groote, vreemde wereld te zien krijgen. En het is me zoo meegevallen, dat ik niet meer naar mijn land terug wilde. In het begin van den grooten oorlog moest ik van mijn hertog scheiden" — Folli's stem klinkt mat en kennelijk aangedaan — „en toen stond ik alleen in de groote stad, waarheen hij me had meegenomen.

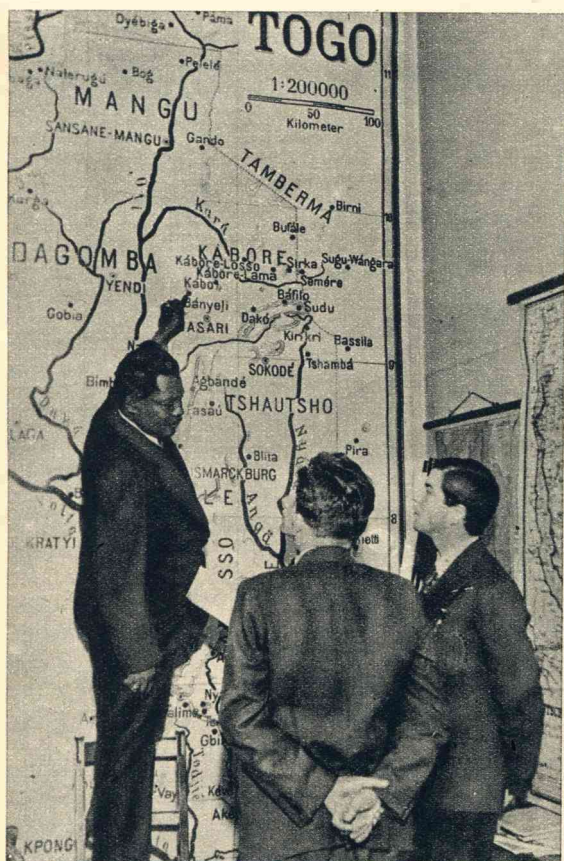
De Deutsche taal gaf me nogal moeite, maar toch kon ik mij verstaanbaar maken, want zooveel had ik er al van geleerd in den tijd, dat mijn land nog een Deutsche kolonie was.

Ik ben met een blanke vrouw getrouwd ook, in 1917, en we kunnen het nog altijd best samen vinden. En in 1930 heeft de Pruisische regeering mij genaturaliseerd en zoo kon ik een benoeming krijgen aan het Oostersch Instituut van de Berlijnsche universiteit, als lector in de negertalen, bijzonder in de Ewe-taal.

Maar er zijn maar zoo weinig studenten, die zich

voor Afrikaansche talen interesseeren: ik krijg geen salaris, alleen maar vergoeding voor de gegeven lesuren. En nu heb ik een paar dagen geleden dit restaurant gevonden, waar een neger gevraagd werd om in een kleurig costuum de koffie te zetten, hier voor het straatraam, zoodat de voorbijgangers het bereiden kunnen zien en tot binnenkomen aangelokt worden. Dat moet ik nu toch wel doen om behoorlijk te kunnen leven: ik ben natuurlijk aangewezen op een beroep, waarin het me te stade komt, neger te zijn: ik ben al eens portier geweest in een bar, in een bioscoop, kok in een ander restaurant, propagandist, en zoo.

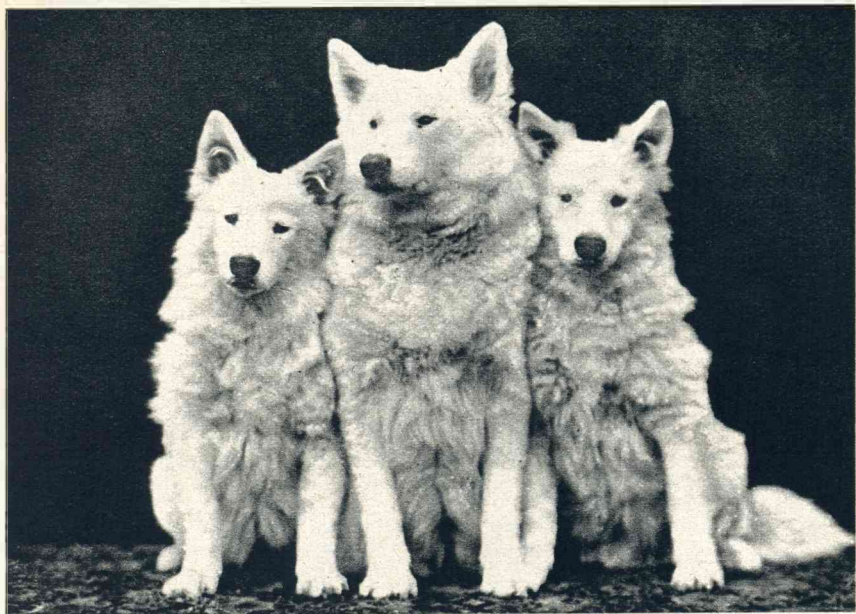
Zoo kan ik met mijn vrouw goed rondkomen, ik ben best tevreden en verlang werkelijk niet naar Togo terug. Ik hoef maar terug te reizen naar Togo en ik ben weer stamhoofd en koning, met alle eer, die dat meebrengt. Maar met een heeleboel zorgen en drukte ook! Bij mijn vertrek heeft mijn oom, Fio Agbano II, mijn functies opgenomen. Volgens de heerschende wetten moet hij die weer neerleggen, zoodra ik in het land kom. Maar ik zal me nog wel eens bedenken, eer ik de koningskroon weer opneem...."

De koning van Togo als lector voor Afrikaansche talen in het Oostersch Instituut der universiteit van Berlijn.

Fio Agbano II, de huidige koning van Togo, een oom van Bonifacius Folli, die bij diens vertrek zijn waardigheden als opperhoofd der Ewe-negers en koning van Togo overnam, en die weer onmiddellijk voor zijn neef zou moeten wijken, wanneer hij terugkeerde. Links een hoefeling met den opperhoofd staf der Ewe-negers, rechts een dienaar met den koningsstaf.

Hoe vinden jullie ons zoo? — Een drietal fraaie samojeden van de bekende Ned. fokster Jetske Kalkman te Rotterdam.

Huisvlucht. — Destijds gaf ons blad een foto van het „vliegtuig der toekomst”, dat 1500 passagiers kon bevatten. — De 18-jarige A. Troeleman, Mathenesserstraat, vervaardigde van aluminium een miniatuur, waarvan hier de foto.

In de klokkenfabriek te Asten (N.B.) heeft men thans de wijzerplaten onder handen van de Oude Kerk te Delft. — Het vergulden van de cijfers, 't welk met zuiver bladgoud geschiedt.

Uit Stad en Gewest

KERSTBOEK 1935

Reeds hebben velen gebruik gemaakt van de speciale gelegenheid voor abonné's van dit blad om zich het bezit te verzekeren van het eenigen tijd geleden verschenen

WINTERBOEK

dat ditmaal — naar men weet — de plaats zal innemen van ons Kerstboek 1935. Van dit omvangrijke en kostbaar-uitgevoerde werk, bestemd voor rijpere lezers, is nog een beperkt aantal exemplaren tegen den uitzonderingsprijs van f 1.— verkrijgbaar bij de agenten en bezorgers van dit blad.

HET OORDEEL VAN DE PERS

HAAGSCHE POST: „Dit prachtige werk, dat een unicum genoemd mag worden op grafisch gebied. Het vormt een kostbaar bezit en is een prachtig geschenk voor de komende feestdagen.”

MAASBODE: „Het uitmuntend verzorgde boekdeel, dat o.a. keurige staaltjes van modern drukwerk vertoont.”

NW. R'DAMSCHE CRT.: „Het boek is een blijvend sieraad voor Uw bibliotheek. Het zal Uw kinderen en kinds-kinderen vertellen hoe knap men in 1934-35 een boek wist te maken; het zal hun zeggen, wat onze teekenaars en etsers, schrijvers en dichters presteerden, hoe krantig onze schilders konden reproduceeren, kortom het boek geeft een staal van wat de schepende kunstenaar mans is.”

ALG. HANDELSBLAD: „Maar ook op zich zelf beschouwd kan dit rijk geïllustreerd Winterboek een aantrekkelijke uitgave worden genoemd.”

VEREENIGDE KATH. PERS: „... zoozeer de aandacht weet te boeien, dat de nadere kennismaking een niet meer te onderdrukken voldoening aan de gezonde menselijke weetgierigheid is.”

„Valt de uitvoering met den meesten lof te prijzen, de inhoud blijkt daarnaast alleszins belangwekkend, hetgeen den bezitter niet minder zal verrassen.”

„Woont Uw boekhandelaar niet vlak naast de deur? Getroost U de wandeling of belt hem op. Voor een luttel bedrag koopt U meerdere genoeglijke avonden en een dierend bezit.”

De heer J. Been te Waalwijk werd benoemd tot chef van de Rotterdamsche brigade der Rijksveldwacht.

We plaatsen hier een prachtige overzichtsfoto van het Hofplein te Rotterdam, na de verkeersverbeteringen. Het rijdek werd vernieuwd en er kwamen o.m. vluchtheuvels voor de voetgangers.

Een venijnige scène tusschen madame de Montespan (Hilde Hildebrandt) en Liselotte. De hofdames uit dien tijd werden verteerd door jaloezie, en daar de prinses van de Pfalz bij den koning erg in de gunst stond, was men haar niet bijster vriendelijk gezind.

VROUWEN OM DEN ZONNEKONING

De geslepen Louvois (Lothar Körner), de minister van oorlog van den Zonnekoning.

De keurvorst van de Pfalz (Eugen Klöpfer) temidden van zijn gezin. Links Ida Wüst als hertogin Sophie van Hannover.

Lodewijk XIV bij het bed van zijn kinderen. Naast hem Dorothea Wieck als de gouvernante, madame de Maintenon.

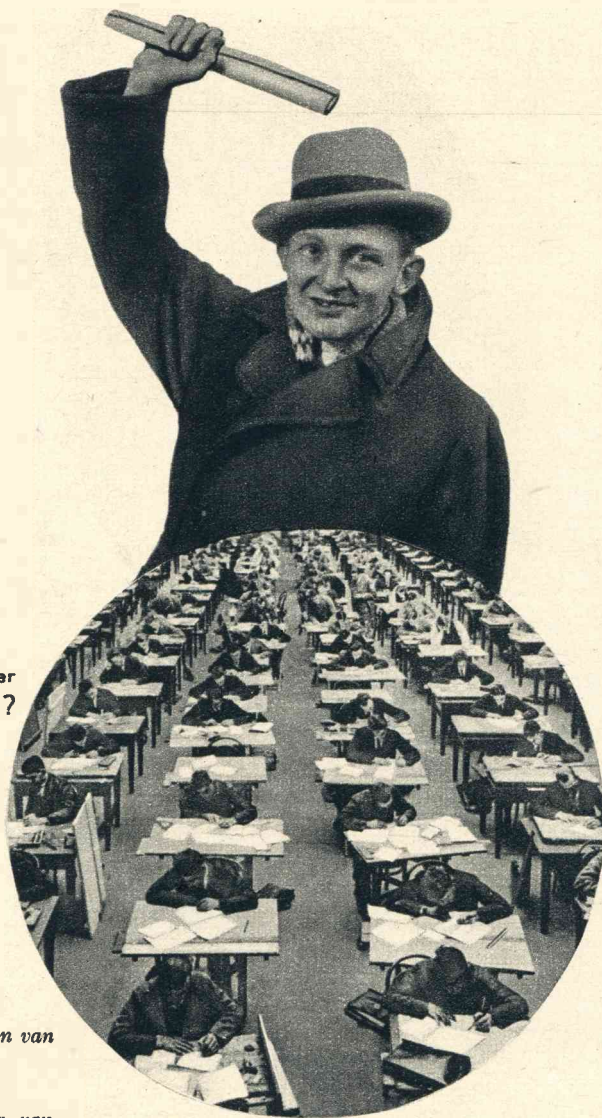
In statiegewaad had deze Lodewijk XIV meer wég van 'n zwaar behangen kerstboom dan van een energieke vorst.

Goed verzorgde historische films zijn niet alleen zeer onderhoudend, doch tevens uitermate leerrijk. Spelenderwijze komt men achter belangrijke feiten uit het verleden en voor zoover men er reeds mee bekend is, wordt die wetenschap op aangename wijze nog eens opgefrischt. Deze LUMINA-FILM toont een intrige ten tijde van Lodewijk XIV, bijgenaamd den Zonnekoning.

Op enkele uitzonderingen na waren de voormalige Fransche koningen niet direct voorbeelden van deugd en karakter. Doch wie, afgaande op den titel van deze film, meent, dat thans in de lengte en de breedte uitgemaakt te zien, komt bedrogen uit. Vooreerst handelt het verhaal meer om Liselotte, de dochter van den keurvorst van de Pfalz, die om politieke redenen door haar vader aan den hertog van Orléans wordt uitgehuwelijkt, en ten tweede blijven de vrouwen van den Zonnekoning zoo ver op den achtergrond, dat men nauwelijks weet, dat zij bestaan. Zoo staat het ook met de liefdesavonturen. Er is er slechts één, en wel van Liselotte, die zoo heel argwanend door haar toekomstigen echtgenoot wordt ontvangen. Eerst aan het einde van de film ziet deze in, wat een parel van een kind dat lieflijke schepseltje is, en dan is men als toeschouwer toch nog blij, dat die twee elkaar, ondanks dien berg van intriges en uit dien chaos, hebben gevonden. Want een chaos is het wel een beetje en het kost zelfs verdraaid veel moeite om de hoofdpersonen uit elkaar te houden. Ook met den echten, zoo verfijnden Franschen geest ligt men hier en daar wel wat overhoop, doch dat is iets, wat waarschijnlijk maar weinigen zullen opmerken. Dit te minder, wijl Renate Müller als Liselotte toch wel heel erg charmant is en op stuk van zaken ieders aandacht voor zich alleen opeischt.

Liselotte (Renate Müller) en de aan haar opgedrongen echtgenoot, de hertog van Orléans (Hans Stuwe).

Wanneer doet U hier
PBNA-examen?

Enkele van de 200 cursussen van

PBNA

BOUWKUNDE Aannemer van bouwk. werken, Voorber. en def. ex. Bouwk. Opzichter of Teekenaar, Uitv. Binnenhuis-architect, Orgelbouwkunde, Appl. cursus M.T.S., Techn. ambten, Bouwtoezicht, Gaswaterfitter.

WATERBOUWKUNDE Waterb. Opz., Aannemer van waterbouwk. werken, Betontechnicus, Betonwerker, Landmeetkundige, Techn. Ambten. b. d. Rijksw. staat, Uitv. wegenb., Waterb. kund. opzichter, Waterb. kundige, Wegen-technicus.

WERKTUIGBOUWKUNDE Autotechnicus en -monteur, Bedrijfsleider, Koeltechnicus, Mach.-construct., Machinist en monteur in verschillende bedrijven, Verwarmingstechn., Vliegtuigtechnic. en -mecaniciën, Werktuigbouwk., Werkbaas, Staalconstructeur.

CHEMIE Algem. scheikundige, Analyst, Cand. techn. chemicus, Gasttechnicus, Oliën en vetten, Techn. Chemicus.

ELECTROTECHNIEK Electrotechn. opzichter, Electrotechnicus, Installateur, Meterijker, Radiotechnicus, Radiomonteur, Sterkstroommonteur, Voorman electr. tractie, Zwakstroommonteur, Dieselmachinist.

GEZEL EN MEESTER Verschillende ambachten.

NIJVERHEIDSONDERWIJS-EXAMENS.

Nu ben ik er

'n Waardevol examen
'n Waardevol diploma

'n Zwaar examen ligt achter mij, 'n waardevol diploma heb ik in de hand! Een fraai stuk papier heeft bij sollicitatie pas waarde, als het aantoon, dat een onpartijdige, deskundige commissie den bezitter „zwaar genoeg” bevond. In 1932 stonden 156 van de 200 examinatoren buiten PBNA. Kan 'n commissie onpartijdiger zijn?

Een PBNA-diploma is dan ook een algemeen erkend bewijs van bekwaamheid. „Studeer techniek thuis” is het motto van duizenden, die onder leiding van PBNA den goeden en zekeren weg naar succes bewandelen. 115 deskundige leeraren helpen hen daarbij en door de uitstekende lessen en door persoonlijke correctie. PBNA geeft in alles het beste. Zendt ons onderstaande coupon, en vraagt inlichtingen en prospectus.

PBNA
A R N H E M

COUPON opzenden aan PBNA

Naam, beroep

straat

woonplaats

Verzoeken prospectus No. P 2. - Verzoeken inlichtingen over:

DROOMLAND

door

Clarence Buddington Kelland

KORTE INHOUD VAN HET VOORAF- GAANDE:

Hadrian Pink verdient zijn levensonderhoud met het bijwerken van studenten aan 'n universiteit. Hij heeft een bijzonder angstvallige natuur. Juffrouw Joyce heeft zijn genegenheid verworven, hoewel zij hem niet eens kent. Hij besluit zich haar waardig te maken en volgt in het geheim een cursus in karakterbouw. Z'n ingestudeerde houding wordt door de studenten ontmaskerd en Pink accepteert het baantje van directeur van een Luna-park, dat hem door een zijner vroegere leerlingen, Algernon Peck, aangeboden wordt. Op een avondwandeling door een stille wijk ziet hij eensklaps Ariadne Joyce uit een huis vluchten met een revolver in de hand. Ze werpt het wapen op straat; Hadrian ontdekt, dat er in het huis een moord gepleegd is. Hij engageert 'n meisje van een schiettent, Claribel Higg, om hem te helpen aan het samenstellen van een plan voor de opening van het Luna-park. Onverwacht ontmoet hij Ariadne te paard in een park. Bij een latere ontmoeting ontkent ze aan den moord schuldig te zijn. Hadrian belooft haar in alles te zullen helpen. Porter Vane, een der gevaarlijkste figuren uit de onderwereld, wil een twaalftal gok-automaten in Droomland plaatsen, doch Hadrian weigert zijn toestemming te geven en gooit den man de deur uit. Omgekochte ambtenaren der bouwpolitie keuren nu de voornaamste gemakkelijkheden van het Luna-park af. Hadrian ontmoet, ten huize van senator Joyce, Mark Trotter, den chef van Porter Vane, en zinspeelt zeer onberaden op den dood van Cleveland Chorley. Trotter schrikt heftig en verlaat onmiddellijk het huis. Een journalist, Sinker genaamd, komt Hadrian bezoeken en tracht bijzonderheden los te krijgen over den moord op Cleveland Chorley. Bij een inspectie op de terreinen van Droomland worden Hadrian en Algernon door Porter Vane en drie bokkers opgewacht. Algernon verslaat ze, doch Hadrian gaat met de eer strijken. Daarna begeeft hij zich naar het huis waar de moord op Cleveland Chorley gepleegd is en ontmoet hier senator Joyce.

Nu kunt u verder lezen.

Ik... vond het niet erg prettig. Maar ik bleef toch even rondkijken, en toen vond ik het taschje van Ariadne op den vloer, dus toen heb ik 't in mijn zak gestoken, en toen... toen heb ik den boel door elkaar gegooid, zoodat 't leek, of er een worsteling had plaats gegrepen. Dan kunnen ze nooit denken, dat het een vrouw geweest is, dacht ik, want als je Ariadne maar een beetje kent, weet je, dat zij nooit zal vechten en stoelen omgooien."

„En verder?” vroeg de senator.
„Verder niets. Ik heb haar in 't park haar taschje teruggegeven, en ze zat erg in angst, maar ik heb haar gezegd, dat Hadrian Pink haar redden zou.” Hij zweeg, aarzelde en keek den senator aan met stil verwijt in zijn oogen. „En toen wou u me omkopen, om me uit de voeten te maken, en dat heeft me diep pijn gedaan, want ik dacht, dat u een groot man was. Ik bedoel, dat u zoo om te zien een erg hoogstaand mensch bent, die zich met geen gemeene of slinksche streken inlaat, dus 't hinderde me erg.”

„Heeft Ariadne u verteld, waarom zij hier kwam?”

„Nee, meneer.”

„Heeft zij Cleveland Chorley vermoord?”

„Dat kan niet, als Mark Trotter het gedaan heeft,” zei Hadrian.

„Wat weet u nog meer?”

„Niets.”

„Hoe weet u dan, dat Trotter dat schot gelost heeft?”

„Dat moet wel,” zei Hadrian eenvoudig. „Anders... is 't verschrikkelijk. Hij zou het wel gedaan hebben, dacht ik, want... want ik had maar 't liefste, dat hij de dader was.”

„Spreekt u waarheid, meneer Pink?”

„Stipt,” zei Hadrian. Werktuiglijk nam hij 'n boek van Chorley's bureau en hij keek naar den titel. „Litteraire wansmaak,” zei hij. Toen viel er iets uit het boek en het dwarrelde naar den grond. Hadrian raapte het op en bekeek het. 't Was een passage-biljet voor een onbekende boot, die naar Constantinopel ging.

„Chorley wou weggaan,” zei hij. „Hij wou den dag nadat hij vermoord werd op reis.”

De senator knikte. „U kwam hier iets zoeken,” zei hij. „Wat?”

„Niets speciaals. Ik wou maar eens rondkijken.” Hij bleef staan en keek den senator in de oogen. „Maar u,” zei hij, „u komt iets speciaals zoeken. U weet of u hoopt, dat 't een of ander er is. Hieruit ziet u, dat mijn kracht niet enkel lichamelijk is. Ik kan niet alleen vechten, maar ook denken.”

„Er zit iets achter, dat ik niet begriip, misschien iets vreeselijks.” Het gezicht van den senator trok en zijn oogen stonden vol ellende. „Waarom is mijn dochter hier geweest? Waarom?”

Hadrian fronste. „Waarom wou Chorley den volgenden dag naar Constantinopel? Om te vluchten. Vluchten doe je, als je bang bent. U wou mij laten vluchten, maar ik ben niet bang. Hebt u Chorley omgekocht om te vluchten?”

„Nee.”

„Hij had reden, om bang te zijn, als hij iets van plan was, waar een ander hem voor zou willen vermoorden.”

„Jawel.”

„Misschien iets verraderlijks,” zei Hadrian. „Iets, dat een ander zou schaden in zijn carrière, dat hem zou breken. Ik heb gehoord, dat hij een soort zwendelaar was, iemand die chantage pleegde. Ik redeneer logisch verder, hoort u wel?” zei Hadrian trots. „Chantage is 't een of ander verkoopen — brieven of portretten of zoo van hooggeplaatste personen. En hij werd vermoord, omdat iemand hem dien handel wou belletten.”

„Da's niet slecht geredeneerd.”

„En u bent hier gekomen, om iets te zoeken. Daar hebben we 't. Ofwel Chorley wou iets aan u verkoopen, of hij wou iets over u aan een ander verkoopen.” Er kwam een smartelijke verachting in zijn gelaat. „Hebt u uw dochter als tussenpersoon gebruikt?”

„Als u 't me zooveen niet verteld had, zou ik nu nog niet geweten hebben, dat Ariadne dit adres kende,” zei senator Joyce. „Daar geef ik u mijn eerewoord op.”

„Goed,” zei Hadrian. „Wat was 't dan — wou hij aan u verkoopen, of wou hij iets over u verkoopen?”

TIENDE
VERVOLG

De senator ging op die vraag niet in. „Ik vind nu niets meer belangrijk,” zei hij, „behalve Ariadne. Er moet over haar gewaakt worden.” Zijn handen balden zich tot vuisten. „Ik had dien kerel nooit in mijn huis moeten laten. Als hij dat kind 't hoofd op hol heeft gebracht, zou 't me haast spijten, dat ik hem niet dood heb geschoten.”

„Laten we logisch blijven,” zei Hadrian vermanend. Toen bleef hij even zwijgend staan kijken. „Of nee — 't is misschien beter van niet,” ging hij voort. „Laten we liever naar het gevoel luisteren. Al mijn gevoelens zeggen mij, dat Ariadne te... te fijn en te mooi en te edel en... alles is, om zich in zoo'n narigheid te werken.”

De senator kreunde en liet de revolver in zijn zak glijden.

„Dus u denkt,” zei Hadrian, „dat 't nog hier is, wat u zoekt. Hm... 't was hier in ieder geval op den avond van den moord.”

„Ik geloof, dat ik u maar in vertrouwen moet nemen,” zei de senator. „Chorley wou aan mij verkoopen. Ik ben hier óók geweest den avond van den moord; maar eerder dan u en mijn dochter, want de kamer was nog aan kant. Chorley lag dood op den vloer. Ik kwam om te koopen, maar de koopman was dood.”

„Misschien heeft de moordenaar 't meegenomen.”

„Dat denk ik niet,” zei de senator. „Dan had Trotter...”

„Wat had Trotter?” vroeg een booze stem aan de deur. Die sprong open en op den drempel stonden Porter Vane en Mark Trotter.

„Zoo, zoo,” zei de politieke drijver. „Dat kan een mooie afrekening worden.”

EENENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

HADRIAN voelde een schok. Het was niet de verrassende entrée van Vane en Trotter, die hem met zooveel kracht trof. Het was iets grooters, iets verbazingwekkenders. Het was een schokkende gewaarwording van een soort, die hij zelfs met zijn stoutste verbeelding nooit mogelijk geacht zou hebben, en die hem nu met stomheid sloeg. Die gewaarwording was deze: hij was niet bang.

Nog nooit van zijn leven had hij een kans overgeslagen, om bang te zijn; nog nooit had hij de gevoelens van een opgejaagd konijntje gemist, als er maar de minste gelegenheid was, ze machtig te worden. Maar nu miste hij die gevoelens. Nu, in den grootsten nood van zijn leven, voelde hij zich volkomen rustig, wel wat opgewonden en zich bewust van het groote gevaar, maar geenszins angstig. Hij kon zien en denken. Hij voelde geen neiging om onder meubels te kruipen en geen behoefte aan het leerboek. Zoo groot was zijn verbazing om die ontdekking, dat hij haar zonder erg onder woorden bracht.

„Groote goedheid,” zei hij, „ik ben werkelijk Hadrian Pink — Hadrian Pink de Groote.”

Dit waren nu niet juist de woorden, die Mark Trotter verwacht had te zullen hooren. Zij hielden hem, om zoo te zeggen, midden in zijn sprong tegen. Porter Vane stiet zijn elleboog aan.

„Pas maar op, chef,” zei hij fluisterend. „'t Is een kwaaië. Ik zal de jongens fluiten.”

„Ik heb geen jongens nodig,” zei Trotter woest.

„Met dien klant wel. 't Is een taaie.”

„Als 't er dan maar meer dan vier zijn,” sprak Hadrian koninklijk.

Trotter stoorde zich niet aan Vane

en ook niet aan Hadrian. Hij wendde zich direct naar den senator.

„Ik zei afrekening, Joyce,” zei hij. „We hebben hier iedereen in de kamer, die op de hoogte is van 't bestaan van die brieven en staten. Je kwam er zeker naar zoeken, hè?”

„Inderdaad,” zei de senator.

„Leuk dat ik je net tref,” zei Trotter.

„Heb je er wel aan gedacht,” zei Joyce, „dat een senator van de Verenigde Staten niet sterft of verdwijnt, zonder dat er lastige vragen gesteld worden — nog lastiger dan in de zaak Cleveland Chorley?”

„Ze hebben mij nog niets gevraagd, of ik kon er op antwoorden,” zei Trotter.

Hadrian stond den toestand koel en logisch te bekijken. De senator en hij vertoefden in deze kamer, van de wereld afgesloten, waar zij eigenlijk het recht niet hadden te zijn. Trotter en Vane waren ongetwijfeld beiden gewapend. Onder aan de donkere trap stonden nog meer mannen, woestelingen, misdadigers, die ieder oogenblik boven konden worden geroepen en die doen zouden, wat hun bevolen werd. Al kon hij met den senator langs de twee mannen in de kamer heenkomen, dan moesten zij nog die bandieten passeeren.

Trotter zou ongenadig zijn. Hij vocht voor al wat hem lief was in 't leven — zijn machtspositie. Misschien vocht hij voor 't leven zelf, als hij schuldig was aan den moord op Chorley. En de twee eenige personen, die een bedreiging voor hem waren, had hij hier in de hand. 't Leek inderdaad te worden, wat Trotter voorspeld had: een afrekening.

Trotter kneep nadenkend zijn kleine oogjes half dicht en zijn opgeblazen gezicht stond grinnig.

„Ze zullen mij niets vragen,” zei hij. „Er bestaan nog alibi's óók! Straks gaan Vane en ik hier vandaan, en dan gaan we naar de een of andere gelegenheid, waar geloofwaardige mensen ons zien en met ons praten. Jullie blijven hier. Denkelijk den heelen nacht. Tegen dat 't licht wordt, hoort de een of ander misschien schieten en dan komt hij kijken. Misschien roept hij de politie. Als er hier geschoten wordt, laten we zeggen morgenochtend om zes uur, wie zal mij dan iets vragen?”

Hadrian liep naar Chorley's bureau, gevolgd door Vane's wantrouwende oogen. Hij ging zitten en haalde zijn schouders op.

„Kletspraatjes,” zei hij luchtig.

Er lag een klein stapeltje verslagen van wedrennen op het bureau aan zijn linkerhand, de papieren, die iedere vaste klant van de renbanen bewaart, om de prestaties der paarden bij vorige gelegenheden te kunnen nagaan. Hij nam onverschillig zoo'n papier op, keek op de buiten-pagina en sloeg het open, om binnenin te kijken.

Zijn oogen werden groter en hij keek nog eens nader. Tegen de bladzijde was een getypte brief geplakt, een brief met het hoofd: „Bouwmaatschappij Pickchester”. Hadrian vergat de kamer, vergat heel hun hachelijken toestand, terwijl hij den brief las. Het was wat de kranten zoo vaak noemen een bezwarend bewijsstuk. Er kwam een zekere verbazing in hem op, dat menschen, die zich met geheime en oneerlijke practijken afgeven, zoo brutaal op papier konden zetten en onder tekenen, wat hij nu las; maar dat zulke dingen gebeurden, wist hij wel. Zulke brieven werden niet alleen geschreven, maar ook bewaard.

Hij sloeg nog een blad om en vond er weer een brief op geplakt. Tot zijn ongenoegen voelde hij zijn hart sneller

Vervolg op pag. 34

Weg met de hinderlijke roos!

Roos en poreus, broos haar zijn kenteekenen van een te sterke ontvetting van hoofdhuid en haren, als gevolg van ongeschikte, sterk-alkalische waschmiddelen, welke meestal slechts voor het reinigen van niet-levende voorwerpen bestemd zijn.

Regelmatige haarwasschingen met de **zeepvrije** en **niet-alkalische** Zwartkop "Shampodor" geven aan het haar, geleidelijk aan, de natuurlijke stevigheid en elasticiteit terug. Ook roos verdwijnt reeds na korten tijd, zoodra zich de hoofdhuid van de nadeelige invloeden, der vroeger gebruikte sterk-alkalische waschmiddelen, hersteld heeft.

ZWARTKOP SHAMPODOR

het moderne haarwaschmiddel

Voor iedere haarsoort: goud-witte verpakking
Blond-Speciaal: groen-witte verpakking

Prijs
20 ct

Verlangt bij Uw kapper steeds een haarwassching met Zwartkop "Non-Alkali", de geconcentreerde Shampodor!

Mijn kinderen geef ik elken dag Halitran 1200

zegt mevr. v. d. H., A'dam

Halitran 1200, de gouden olie uit de lever van heilbot, 60 x sterker dan gewone levertraan. Bestrijdt en voorkomt Engelsche ziekte, tetanie, osteomalacie, anaemie. Bevat een rijkdom aan natuurlijke vitamine A en D. Vitamine A is noodzakelijk voor den groei en beschermt tegen ziekten en besmettelijke ziekten. Vitamine D kweekt de tanden en beenderen.

Halitran 1200 bevat 36.000 Int. Eenh. Vitamine A en 3.000 Int. Eenh. Vitamine D per gram, d.i. 60 maal meer dan de medicinale levertraan.

Halitran 1200 is gebottelde zonneshijn, en duizenden doktoren in Nederland schrijven ze voor. Verkrijgbaar alléén bij Apothekers en erkende Drogisten.

Vitamine A:
36.000 Int. Eenh. per gram

Vitamine D:
3.000 Int. Eenh. per gram

Flacon f 1.25
voor 1 maand

60 x sterker
dan gewone
levertraan

Halitran 1200

Uw kind komt aan door Halitran

Op het eiland Anglesey nabij Noord-Wales bevindt zich een dorpje, dat er op roemen kan den langsten naam ter wereld te bezitten. Het heet: Llanfairpwllgwyngyllgogerychlantysilligogoch. Kortheidshalve wordt 't slechts Llanfair P. G. genoemd.

Mr. Miles, een inwoner van Freemantle (Engeland), is ondanks z'n hoogen leeftijd — met Maart wordt hij 105 jaar — nog steeds dagelijks in de weer. Hij staat aan 't hoofd van 'n kleine ladderfabriek en reist per auto zelf z'n klanten af.

CURIOSA

„We kunnen 't best met elkaar vinden,” beweerden de varensgezellen van de schuiten „Italia” en „Abyssinia”, toen ze naast elkaar aanlegden in de Theems te Londen.

Varus van Engelburg, een groote Deen van 200 pond, en Generaal Villa, een kleine Chihuahua van $\frac{3}{4}$ pond, worden op de nationale hondententoonstelling te San Diego (Californië) aan elkaar voorgesteld.

In het kleine plaatsje Criccieth in Noord-Wales woont de bekende Engelsche staatsman Lloyd George. Zijn villa is natuurlijk een bezienswaardigheid voor iederen toerist. Wij twijfelen er echter aan of Lloyd George met deze belangstelling erg ingenomen zal zijn, daar velen hun bezoek op z'n tuinpoort willen vastleggen.

Willy Schermele

HET HEERLIJK AVONDJE IS GEKOMEN....

Kleur is leven!

Kleurloos en dood is het beeldhouwwerk uit steen. Gezondheid en levensvreugde spiegelen zich op ieder gelaat, dat door een rose frischeheid overtoegen is. Daarom verbeteren bleke vrouwen hun gelaatskleur, hetgeen het meest onopvallend met Khasana Superb Creme geschiedt. Deze toovert op de wangen natuurlijk werkende frischeheid want ze neemt eerst op de huid de bij elke teint passende kleur aan. — Khasana Superb lippenstift verfraait de lippen op gelijke onopvallende wijze.

Lippenstift fl. -.35, -.75, -.90, 1.60, 2.25, Rouge fl. -.35, 1.-
KHASANA SUPERB
 J. Winkel Jzn., Den Haag, Merwedestraat 47, Tel. 772.955

GRIJS HAAR

Herkrijg en behoud Uw natuurlijke kleur!

Wanneer de eerste grijze haren zich vertoonen, denk er dan om dat de wetenschap het thans mogelijk heeft gemaakt de originele kleur en zachtheid van Uw haar in enkele minuten weer terug te krijgen en te behouden. Dit doet de Inecto Rapid-methode. Een behandeling met Inecto maakt het haar zachter en glansrijker dan ooit. Het herstelt op onmerkbaar wijze de natuurlijke kleur, zóó blijvend, dat, hoe dikwijls U Uw haar ook wast, borstelt of laat permanenten, de nieuwe schoonheid niet aangetast kan worden. Zet vandaag nog den eersten stap naar het einde der grijsheid, vraag Uw kapper, drogist of parfumeur naar INECTO RAPID; maar — denk erom het vooral bij den juisten naam te noemen. Gratis prospectus verstrekt de Importeur Fa. A. MAAS, A. G. J. LINDENKAMP (succ.), O. Z. Voorburgwal 239-241, Amsterdam-C.

INECTO
RAPID

DROOMLAND

Vervolg van pag. 31

slaan. Het klopte zoo zwaar van opwinding, dat hij meende te zullen stikken. Onverschillig gooide hij het papier neer en nam hij een ander. Ook dat was een bergplaats voor brieven vol ontploffingskracht. Hij had het schuiladres van Cleveland Chorley ontdekt; hem waren de brieven en documenten in handen gevallen, die de senator had willen koopen. Vóór Chorley de bewijsstukken van fraude had kunnen afleveren, was hij vermoord.

Trotter en de senator praatten; Trotter met verbeten woede, de senator zonder de minste beving in zijn welluidende stem.

„Ik geloof nooit, dat je 't durft, Trotter.”

„Je hebt 't zelf uitgelokt,” zei Trotter. „Je hebt me in probeeren te maken. Je hebt een mannetje van me omgekocht. Ga dus maar niet aan 't janken.”

In het derde wedren-program zat een brief losjes opgeplakt. Hadrian trok hem los, liet hem onder den rand van het bureau zakken, vouwde hem op en stopte hem in zijn zak. Zijn geest was nu aan 't werk, ijveriger en koeler en logischer dan ooit. Er was een kans. Er was meer dan een kans.

„Zeg, Trotter,” sprak hij, „heb je er nooit aan gedacht, dat ik die brieven wel eens kon hebben, waar je zoo bang voor bent?”

„Je kunt mij nog meer vertellen,” zei Trotter.

„De brieven van de Bouwmaatschappij Pickchester,” zei Hadrian, „van de Nieuwe Hypotheekbank, en zoo voort. Ik heb ze.”

„Zelfde antwoord als zooeven,” zei Trotter. Maar zijn voorhoofd stond gerimpeld. Blijkbaar vroeg hij zich af, hoe Hadrian die brieven zoo maar op kon noemen.

„Je zou 't zeker niet prettig vinden, als ze zóó in de handen kwamen, waar ze in hooren, als mij iets overkwam,” zei Hadrian.

„Jawel, probeer maar,” zei Trotter spottend. „De papieren zijn hier in de kamer. Geen mensch heeft ze er uit gehaald. Dat weet ik veel te goed.”

„Wist je ook,” vroeg Hadrian, „dat ik 't laatste hier in de kamer geweest ben, voor de politie 't lijk van Chorley vond? Denk er eens over na. Hadrian Pink eh... zit overal. Zul je gauw genoeg merken. Als ik je een monster kan laten zien, zou je 't dan herkennen?”

„Als je 't me kon laten zien,” zei Trotter.

„Ik denk overal om,” zei Hadrian. „Ik dut nooit. Er zijn wel eens stakers, die zich verbéelden, dat ik dut — hetgeen ze dan later leelijk opbreekt. Omdat je nooit kunt weten, heb ik een monstertje meegebracht. Kijk maar eens hier.”

Hij wierp Trotter den opgevouwen brief toe. Trotter greep hem en las en keek donker.

„Waar heb je dien brief vandaan?” vroeg hij.

„Hier uit de kamer,” antwoordde Hadrian.

„Waar is de rest?”

„Veilig geborgen — volkomen veilig.”

„Op je kantoor?”

„Meneer Trotter,” zei Hadrian — en van de waarheid zijner woorden was

hij vast overtuigd — „u hebt niet met een gewoon mensch te doen. U staat tegenover iemand, die eh... die zich door de kwaadaardigste benauwenissen heeft heengeslagen.”

„Op je kantoor?” vroeg Trotter nog eens.

„De safe op mijn kantoor is zeer sterk; volkomen safe,” zei Hadrian zeer uit de hoogte. „Je bent er bij, Trotter; anders gezegd: je bent leelijk de pisang. Waarschijnlijk krijg je den strop, of iets anders dat je niet aanstaat. Enfin, Hadrian Pink tempert het recht met genade. Ik bied je pen en papier aan. Stel een volledige bekentenis op schrift over den moord op Cleveland Chorley, dan zal ik je...” hij keek op zijn horloge — „acht uur speling geven. Met een vliegtuig kom je een heel eind in acht uur.”

„Wat is de combinatie van die safe?” vroeg Trotter.

„Met zulke vragen maak je je alleen maar belachelijk,” zei Hadrian.

Trotter krulde zijn bovenlip op, zoodat zijn breede witte tanden zichtbaar werden. „Ik heb geen tijd, om 't uit je te knippen,” snertte zijn stem... „Vane, houd die twee onder schot, tot ik terug ben. We zullen dat blikke doorsnijden of 't een stuk kaas was.”

„Stuur maar een paar jongens boven,” zei Vane.

„Die kunnen beter beneden blijven,” zei Trotter. „Houd jij die twee maar zoet. Ik ben over 'n uurtje terug.”

Hij sloeg de deur achter zich dicht. Hadrian rekte zich en geeuwde onverschillig verveeld. Vane stond met zijn rug tegen de deur en de revolver in de vuist.

„Zou je 't leuk vinden met mij alleen in een kamer en de deur op slot?” vroeg Hadrian.

„Hou je bek,” zei Vane.

„Hij loopt in een val, zie je,” zei Hadrian. „Ik zet vallen. Daar ben ik extra handig in.” Weer keek hij op zijn horloge. „In dit geval zullen we een tijd stellen,” zei hij. „Twintig minuten. Dan is 't net elf uur.”

„Hou je bek,” zei Vane.

„Klokslag elf uur,” zei Hadrian, „zal je iets heel erg beroerds overkomen, Vane. Tel de minuten maar. Om elf uur ontplof ik in je gezicht. En dan heb je geen gezicht meer... Gaat u zitten, senator, 't zal een schoon schouwspel worden... Twintig minuten. Je kunt ze aftellen, Vane. Laten wij maar stil zijn, dan kan Vane beter tellen.”

Het werd stil in de kamer. Het leek, of er uren voorbijgingen.

„Vijf minuten om, Vane,” zei Hadrian. „Nog een kwartier voor 't gedaan is met je.”

Weer een eindelooze pooze.

„Tien minuten,” riep Hadrian af. „Klapperen je knietjes al tegen elkaar?”

Weer kwam er een zware, bijna tastbare stilte over het vertrek.

„Vijftien minuten, Vane. Wees maar niet bang. 't Gaat zoo gauw, dat je 't niet eens voelt.”

En toen, zwak, kwam van beneden een geluid, dat als muziek bedoeld was. Niets ter wereld had zoo de avondlucht kunnen martelen als een troepje Duitsche straatmuzikanten. Het

Iets nieuws voor Kerstmis?

Nog dagelijks ontvangen wij bestellingen op het modeboek Winterweelde 1936. Duizenden moeten wij echter teleurstellen omdat onze oplage totaal is uitverkocht.

Voor hen die „Winterweelde” niet bezitten

en met het oog op de komende feestdagen van een Kant en Klaarpatroon zelf een kledingstuk willen vervaardigen, stellen wij beschikbaar een uittreksel van het modeboek Winterweelde 1936, waarin opgenomen ca. 30 fraaie modellen van wintermantels en japonnen volgens de laatste modes. Van al deze modellen leveren wij binnen 24 uur, bij vooruitbetaling, de gewenschte patronen. De prijs van dit uittreksel bedraagt slechts

10 ct. (inclusief porto)

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: door girostorting op No. 142700, door toezending van het bedrag in postzegels of per postwissel aan het Patronenkantoor

PANORA

NASSAUPLEIN 1 - HAARLEM

Model 375. Van dit model kunt U patronen bestellen in de maten 42-44-46-48 à 55 ct. plus 10 ct. voor toezending per post.

PANORAMA, Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Vrijdags. Tezamen met een der locale weekbladen De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco p. post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Bureau: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro 142700, AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Tel. Int. 33170. Giro nr. 97946.

gecompah van de tuba kenmerkte het wijsje min of meer als een wals.

„Drie minuten,” zei Hadrian, „dan begint de dans.”

Drie minuten! Een gewapend man met zijn rug tegen de deur; een troep gewapende handlangers beneden op straat... Hadrian voelde den blik van den senator op zich rusten. Welke uitwerking het afwachten en het gedreig ook gehad mochten hebben op Vane, er kon niets en letterlijk niets gebeuren. Ook al was de man doodsbenuwd, ook al achtte hij Hadrian Pink tot alles in staat, schieten zou hij toch. Hoe grooter de angst, hoe sneller het schot. Hadrian vouwde het stapeltje wedrenpapieren op en stopte ze in zijn zak.

„Eén minuut,” zei hij. „Houd je taai, Vane.”

Hij zag den man zijn spieren spannen, hij zag het wit van zijn oogen rondom de pupillen. En toen kwam een hevige slag hem verbazen. De deur werd met zoo'n geweld opengebond, dat Vane de halve kamer door werd gesmeten, struikelde en voorover bij het bureau terecht kwam.

Hadrian handelde zonder nadenken, werktuiglijk. Hij sprong op, gaf een schop tegen Vane's vuist, zoodat de revolver over den vloer gleed, en kwam schrijlings op den rug van den man neer.

„Hallo, lui,” zei op den drempel Algernon Swinburne Peck. „Hulp nodig, Pinky?”

Hadrian hijgde, maar spreken kon hij nog. „Hulp?” riep hij uit. „Hulp? Om één zoo'n individu onder de knie te brengen?”

„Hier heb je Sinker ook,” zei de reporter, die nu te voorschijn trad. „Dat idee van die muziek was van mij. Een schurk raakt door 'n stelletje oempa's altijd van streek. Hij weet nooit, wat hij dan doen moet.”

„Zakdoeken alsjeblieft,” zei Hadrian. „Waarvoor?”

„Om dezen... eh... gijzelaar te binden.”

De senator stond verbluft door de snelle opeenvolging van onverwachte gebeurtenissen.

„Hoe komt u hier?” vroeg hij met een droge keel.

„Bij uw dochter geweest,” zei Algernon. „Ze heeft als een riet. Ik moest u achterna, toen u uitging. Sinker tegengekomen. Was ook op 't pad.”

„Schurken rechts en schurken links!” declameerde Sinker. „Weet je wat? dacht ik — muziek! De straat staat op 't oogenblik vol mensen, die schoonheidsgeot uit den Blauwen Donau putten. De lui in den donau vonden 't niets prettig, dat 't zoo vol werd. Ze zijn maar weggegaan.”

„Zie je nou?” vroeg Algernon tegen Sinker. „Heb ik je niet gezegd, dat ie 'n vechtmaniak was? Zie je, hoe hij dien kerel met die revolver in zijn kladden heeft genomen? Netjes hè? Echt Pinky.”

Hadrian stond op met een tooneelgebaar.

„'t Was er maar één,” zei hij. „Laten we hier weggaan.”

„Waar naar toe?” vroeg Algernon.

„Naar Droomland,” zei Hadrian.

„Toen ik Vane's knieën zag wiebelen, heb ik een idee gekregen.”

„Hij kan niet alleen nieppen,” zei Algernon met een stem vol ontzag, „hij is leep ook. Elf professoren zijn bij hem vergeleken uitskuijken.”

„Neem Vane mee,” zei Hadrian, met het voorkomen en gebaar van een veldmaarschalk.

TWEEËNTWINTIGSTE HOOFDSTUK

„S 't wel vertrouwd buiten?” vroeg de senator.

„De Duitschers spelen nog,” zei de reporter.

„Wat wou u doen?” vroeg de senator aan Hadrian.

„Hier weggaan voor Trotter terugkomt,” zei Hadrian. „Er is nog veel te doen voor... eh... vóór ik EINDE kan schrijven onder deze geschiedenis. Laten we gaan.”

„Mijn wagen staat een paar straten verder,” zei de senator.

„Hebben we gezien,” zei de reporter. „Ik zal even vooruit huppelen en hem hier brengen.”

Hij holde de trap af. Hadrian wees naar Vane, en Algernon trok hem overeind. „Til op en zet neer,” beval hij.

Zij liepen langzaam de trap af en wachtten een paar minuten, tot de auto van den senator aan het trottoir stopte.

Toen, vlug, sjorden zij Vane het trottoir over, het portier sloeg dicht en Hadrian haalde diep adem.

„Da's werk, hè? Da's opschieten,” zei Hadrian. Hij boog zich naar voren, naar den chauffeur. „Droomland,” zei hij.

De auto snelde voort door de straten en hield twintig minuten later stil voor de poort van het Luna-park. Het kleine poortje stond open en de portier was weg.

„Trotter is er geweest,” zei Hadrian. Met Vane tusschen hen in liepen zij naar het administratiegebouw en beklommen zij de trap.

Hadrian glimlachte medelijdend, toen hij de deur van de safe open zag staan.

„De geest triomfeert over het stof,” merkte hij op... „Breng Vane op jouw kamer, Algernon, en bewaar hem daar, tot ik roep.”

Sinker kon zich haast niet inhouden van nieuwsgierigheid. „Hoe is 't gegaan? Wat gebeurt er? Kom eens los, meneer Pink. Vertel eens wat.”

„Dadelijk,” zei Hadrian. Toen ging hij voort: „Ik heb zijn knieën zien wiebelen. Als iemands knieën wiebelen, wiebelen zijn zenuwen ook. Ik heb hem eh... uitgemergeld. De Hadrian-Pink-methode heeft hem zoo goed als gebroken.”

„En?” vroeg Sinker.

„En we zullen hem zien breken,” zei Hadrian. „Breken mòet hij. We weten wel zeker, dat Trotter Chorley vermoord heeft of heeft laten vermoorden, maar als we hem heelemaal willen fnuiken, moeten we 't bewijzen. Al heb ik die brieven, waar alle misère door ontstaan is, Trotter zou 't toch nog van ons kunnen winnen, als we hem niet eh... voor dien moord laten opdraaien.”

„U praat net, of u 't voor 't bestellen hebt,” zei Sinker.

„Laat maar aan mij over,” zei Hadrian. „Dan valt 't resultaat nooit tegen. En nu moesten we Vane maar eens in de buitenlucht brengen.”

„Waarvoor?” vroeg de senator bezorgd.

„Ik zal hem uitnoodigen tot een bekentenis,” zei Hadrian.

„Daar zal hij wel heel gretig op ingaan,” zei Sinker ironisch.

„U hebt me nog nooit iemand hooren verzoeken, om te bekennen,” antwoordde Hadrian.

Algernon werd geroepen, en kwam weer binnen, met Vane.

Wordt vervolgd.

Ik
heb 'n fiets
gewonnen!
...en ding
met alle
inzenders
nog mee naar
de AUTO

een vierpersoons auto DKW

Meisterklasse cabriolet 1935

Koopt Vijf KWATTA 5 cts. Soldaatjesreepen. stuurt ons de 5 heele etiketten franco toe en vermeldt daarbij kernachtig Uw meening over de kwaliteit van de door U gekochte Kwattareepen.

U kunt dat doen op een gewoon vel schrijfpapier. U hebt geen invulbiljet daarvoor noodig.

U kunt meerdere malen meedoen, als U wilt iederen dag.

Alle inzendingen worden het eigendom van KWATTA en kunnen door haar voor reclame gebruikt worden. U wordt verzocht bij Uw inzending naam en adres van den winkelier te vermelden waar U de Kwattareepen kocht.

Inzendingen adresseeren aan

N.V. KWATTA - Breda

Afd. Laboratorium

KWATTA

5 cent

SOLDAATJES REEPEN

UITSLAG PRIJSVRAAG 1^e WEEK

onderstaand de namen der prijswinnaars:

D. GOUD	Magerfonteinstr. 7	AMSTERDAM (O)
C. J. ZIJLMANS	Voorschoterlaan 71a	ROTTERDAM (O)
JAC. C. W. LEO	Kruisstraat 10	OSS
MEVR. R. L. MELLEMA	R'damschestraat 16	SCHEVENINGEN
M. S. MOSSEL	Geld. kade 119	AMSTERDAM (C)
MEJ. JET VAN DE WEG	Reeweg 54 zw.	DORDRECHT
MEJ. C. PLATENBURG	Schiekade 151	ROTTERDAM (C)
K. VERWER	Egelantierstraat 74	UTRECHT
A. L. LOOIENGA	Klokstraat 15	LEEUWARDEN
G. J. WAGENVOORT	Zuiderhagen 5	ENSCHDEDE
G. J. v. KERKVOORT	Hoogstraat 1. 128	MIDDELBURG
PAUL HUSTINX Jr.	Aylvalaan 39	MAASTRICHT

UITSLAG PRIJSVRAAG 2^e WEEK

onderstaand de namen der prijswinnaars:

MEVR. A. v. d. KERKHOF	Kerkstraat 1	EINDHOVEN
TH. H. KOEHORST	Korte Heerenvest 11	HAARLEM
JONGEJUFFR. JOORMAN	Klarend. weg 443	ARNHEM
C. VAN PELT-VOLLAER	Stationsstraat 48	TILBURG
F. J. BOUMAN	Schenksstraat 136	DEN HAAG
MEVR. A. A. RIJSDORP	Kanaal N 150	APELDOORN
J. DEKKER	Baronielaan 180	BREDA
MEVR. A. DE DIE	Merelstraat 41	LEIDEN
L. VAN DONGEN	Nachtegaalstr. 23b	GRONINGEN
KEES BURGER		's-BOSCH
J. B. DE LEEUW	van Dekemalaan 3	HEERENVEEN
MEJ. W. VAN DAELEN	Klaasstraat 26	VENLO

Van
6 November
tot
20 December
ELKEN WERKDAG

**2 FIETSEN
GRATIS**

en bovendien in deze periode
als EXTRA HOOFDPRIJS

een vierpersoons auto DKW

Meisterklasse cabriolet 1935

KONINGIN ASTRID SOUVENIR-ALBUM IN KUNSTDRUK GRATIS

SPECIALE FOTO'S VAN DE CEREMONIËN EN DE BEGRAFENIS
MET EXCLUSIEVE RECHTEN VOOR DE GEHEELE WERELD

Een treffend Souvenir

van de meest populaire Koningin van Europa

Dubbel boekformaat, ong. 22 x 16 cm. Het geheele album is in kunstdruk uitgevoerd met een mooien goudbedruken omslag. 40 fotografien over geheele pagina's, in meerkleurigen kunstdruk. Wij bieden dit souvenir-album gratis, gedrukt in het Hollandsch, aan alle lezers van dit blad aan. U behoeft slechts f 0,65 te betalen voor de onkosten van verpakking en verzending.

GRATIS COUPON te zenden binnen 5 dagen aan:

Edition du Nord, Malmö, Zweden

Gelieve mij gratis te zenden: het Souvenir-album van Koningin Astrid. Hollandsche uitgave.

Naam:

Adres:

Ingesloten 65 ct. aan postzegels van 5 en 6 ct. No. 34.

ZINDELIJK.... ZUINIG EN VOEDZAAM KOKEN

DIT opschrift zal menigeen onwillekeurig doen vragen wat daarmee bedoeld wordt. Ik wil maar meteen met de deur in huis vallen, wat in dit geval is : met het fornuis en wel met het electrisch fornuis, in de keuken. Hierover ga ik u vertellen, omdat het electrisch koken geheel voldoet aan het opschrift, terwijl het juist nu midden in de belangstelling van de huisvrouw staat, zoodra zij er iets van gehoord of gezien heeft. Vooral dit laatste is afdoende, want wie op een kookdemonstratie is geweest of bij een kennis zoo heeft zien koken, die laat deze kookwijze niet meer los. Als zij dan bedenkt, hoeveel moeite en zorgen thuis de etenbereiding van haar vergt, hoe zij voortdurend moet opletten of de vlam niet te hoog of te laag is, of de gerechten niet aanbranden, dat zij de vlammenfornuizen of stellen altijd zorgvuldig moet reinigen, poetsen of potlooden, dat de pannen van binnen aangezet en van buiten zwartig zijn, waardoor het vatenwasschen een naar werk is, zoodat zij elken dag er weer tegen opziet, dat de pannen door de

verterende vlam en door het schuren zoo slijten, dan denkt zij aan háár, die met dit alles niets meer te maken heeft, want het electrisch koken veroorzaakt al deze ongerieven niet. Daarbij komt nog, dat elk vlammenvuur verbrandingsgassen verspreidt en bovendien soms walm en roet. Tijdens het eten koken moet men dan ook voor een goede luchtverversching zorgen, want die gassen kunnen na-deelig op onze longen inwerken. Elke week moet de keuken duchtig gezeepsopt, want elke vlam veroorzaakt een vettigen aanslag op alle gereedschappen, die wij in de keuken opgehangen hebben. De ramen worden dof, als wij ze niet geregeld schoonmaken : de gordijntjes ervoor moeten vaak in de tobbe, want na enkele maanden zijn ze groezelig. Hoe kan het ook anders, wanneer wij dagelijks ondervinden, dat de keuken onder het koken vochtig wordt, dus ook de gordijnen, terwijl tegelijkertijd de vlam gassen afscheidt, al zijn die niet zichtbaar. Reeds deze beide genoemde factoren, die bij het electrisch koken uitgesloten zijn, maken dat deze

methode een grooten voorsprong kreeg boven het koken op vlammenvuur. Hygiëne en tijdsbesparing zijn werkelijkheden, die elke huisvrouw met beide handen aangrijpt, om in haar huishouding toe te passen. Niemand laat zich een vooruitgang ont-nemen. Heel jammer, dat het publiek meent, dat het electrisch koken te duur is. Men denkt dan hierbij altijd aan den hoogen prijs, dien men voor het licht betaalt. Vanzelfsprekend zou die prijs te hoog zijn voor het koken. Daarvoor echter hebben de Maat-schappijen het vastrecht in het leven geroepen, waar de prijs buiten de vastrecht-som steeds varieert tusschen 3 en 5 cent per kWh. Deze vastrecht-som wordt berekend naar het lichtverbruik in afgelopen jaren, zoodat de lichtrekening nagenoeg dezelfde blijft. Maar alle stroom, die daarboven wordt ge-bruikt, is tegen dien lagen prijs. Daardoor en door de kookmethode, waar ik dadelijk over zal spreken, is het electrisch koken inderdaad *niet* duur. Over-igens moest eigenlijk niemand ingaan op het oordeel van „MEN”, zonder zichzelf te overtuigen !

Dank zij die nieuwe tarieven voor het huishoude-lijk gebruik, nagenoeg overal in ons land toegepast, heeft het electrisch koken zich zeer snel verspreid. Omdat in de praktijk is gebleken, dat het *niet* duur is, wordt het gedaan in gezinnen met kleine inko-mens, niet alleen in ons land, maar over de geheele wereld. De kosten van aanschaffing zijn niet hooger dan van een prima vlammenfornuis en daar er geen slijtage is door afwezigheid der verterende vlam, behoeft men niet na eenigen tijd nieuwe pannen of kookstellen te koopen. Door de brandstof-besparing heeft men de kosten van aanschaffing in korten tijd uitgespaard en dan staat de installatie geheel afgeschreven en nog als nieuw eruitziend in de keuken. Dit is uitgesloten met elk ander kook-toestel, waar de voortdurende slijtage vernieuwing vergt.

In het kort wil ik nu beschrijven, hoe men elec-trisch kookt. Op bijgaande afbeelding ziet u, dat bovenop, in plaats van kookgaten, dichte, vlakke platen zijn aangebracht. Dit zijn de kookplaten, in drie verschillende maten. Daaronder de schake-laars met 5 standen : hoogste... laagste ; twee middenstanden en 0 (dat is stroomloos). Daaronder de oven. Alle gerechten, behalve de meelspijzen, worden met ten hoogste 1/8 L. water op den hoog-sten stand aan de kook gebracht. Denkt u een maal van bloemkool... aardappelen, varkenslapjes en rijst toe. De rijst wordt even onder water opgezet op de middelste plaat op hoogsten stand. Als er waterdamp uitkomt, schuiven wij de bloemkool eronder (zonder deksel). Als daar stoom uitkomt, schuiven wij de aardappelen weer daaronder en schakelen op 1 gedurende 10 minuten, wanneer uit de aardappelpan wederom stoom ontsnapt. Na 10 minuten op 0 geschakeld, gedurende 1/2 uur, en de drie gerechten worden gaar op één warmtebron. Het vleesch wordt op de kleinste plaat op hoogsten stand met de boter of het vet bruin gebraden en gedurende 1/2 uur op 1 gestoofd, waarna op 0 wordt geschakeld. Het stroomverbruik van dezen maaltijd kost tegen het 5 cent-tarief : 2 1/2 cent. Dit tarief is het hoogste en komt nog slechts op enkele plaatsen voor. Deze maaltijd, voor 5 personen gerekend, zou op vlammenvuur meer kosten.

N. SCHUTTE.

Wat eten we ?

- Maandag* : Wittehoonensoepp.
Zuurkool met krabbetjes.
Fruit.
- Dinsdag* : Runderbiefstuk met spruitjes.
Flensjestaart met rietperenmoes.
- Woensdag* : Boerenkool met rookworst.
Appelmoes.
- Donderdag* : Varkenscarbonaden met capu-cijners.
Sinaasappelvla.
- Vrijdag* : Gebakken spiering met roode kool.
Drie in de pan.
- Zaterdag* : Kalfsgehakt met savoyekool.
Parelgort.
- Zondag* : Pouletsoep.
Gekookte ossetong met zure saus en macaroni.
Bitterkoekjesvla.

BABY-MANTEL MET KREUNDE VAN PIJN

MUTS IN FRAAIE UITVOERING

DE werkwijze voor dit snoezige manteltje met muts zal wel niemand moeilijkheid opleveren, terwijl het resultaat verrassend is.

Het werk wordt in dubbele stokjes uitgevoerd; echter kan men ook langgetrokken stokjes haken, welke laatste de voorkeur verdienen.

Laatstgenoemde stokjes zullen bij de meeste dames welbekend zijn. Ten overvloede diene, dat men voor het maken ervan den draad zóó lang doortrekt, dat elk stokje, op deze wijze gemaakt, circa 2 c.M. meet; beide lussen opnemen, ook bij de dubbele stokjes.

Er wordt blauwe, witte of rose wol gebruikt, terwijl na gereedkomen van het werk tusschen 2 stokjestoeren één toer vasten wordt gehaakt van zijde in de kleur van de gebruikte wol. Op de witte wol doet echter rose of blauwe zijde eveneens héél mooi.

Nadat 60 kettingsteken zijn opgezet, haakt men hierin één toer vasten.

Volgende toer in elken steek één stokje.

Dan den toer door: steeds één stokje in elk der beide volgende stokjes; 2 stokjes in één steek. De thans volgende toer wordt op precies dezelfde wijze verricht als de voorgaande.

De vierde stokjestoer bestaat uit afwisselend: telkens één stokje in den eersten volgenden steek, 2 stokjes in den volgenden steek.

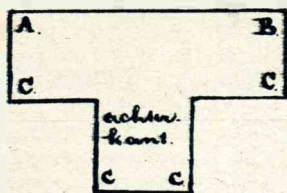
Nu telt men aan beide kanten van het werk 25 stokjes af voor elk voorpandje; de 30 volgende stokjes naast beide voorpandjes zijn bestemd voor armgaten om de mouwtjes op te haken, en de overgebleven 50 stokjes in het midden van het werk vormen den rug.

Op beide voorpandjes van 25 stokjes met de 50 stokjes voor den rug worden 6 toeren stokjes gehaakt en daarna wordt afgehecht.

Mouwtjes: Op elk der 30 stokjes haakt men 4 toeren stokjes. Afhechten.

Langs het halsje haakt men 1 stokje, 1 kettingsteek, dan 1 steek overslaan, 1 stokje in elk der beide volgende steken; vervolgens 1 kettingsteek, 1 steek overslaan, 1 stokje in den volgende steek enz. Er wordt derhalve tusschen 1 stokje en 2 stokjes steeds een ruimte van 1 ketting verkregen, door welk openingetje het koord voor de sluiting wordt gehaald, gemaakt van de gebruikte wol. Op dezen toer haakt men een picotje.

De muts

Men knipt een papieren patroon volgens de tekening op de gewenschte grootte en zet een aantal kettingsteken op ter lengte van A tot B. Hierop 4 toeren stokjes en dan afhechten.

In het midden van dit werk haakt men den achterkant, bestaande uit circa 5 stokjestoeren. Voor- en achterkant worden nu met elkaar verbonden, hetgeen eenvoudig genoeg is. Men legt n.l. de punten C op elkaar.

Evenals bij het manteltje haakt men tusschen 2 stokjestoeren één toer vasten van zijde.

Na gereedkomen verdient het aanbeveling het werk even op te persen onder een vochtigen doek.

GOEDE RAAD VOOR DE HUISVROUW

Pekelvleesch koken

Pekelvleesch kan men beter gaar stooimen dan koken. In ieder geval moet men het terstond in kokend water brengen.

Inktvlekken uit wit katoen en linnen

Verwijder ze met een weinig verwarmd bleekwater of door er een papje van zuringzout en water op te leggen of door beide middelen na elkaar toe te passen. Bestrijk daartoe eerst de vlek met bleekwater, laat dit uitwerken, totdat de vlek bruin wordt en bestrijk haar dan met een papje van zuringzout en water. Herhaal deze bewerking tot de vlek geheel verdwenen is.

Men kan ook een oplossing van zuringzout op de vlek druppelen en die dan inwrijven met b.v. een sleutel; er ontstaat dan waterstof, die blekend werkt op den inkt.

Of span de stof strak op een tinnen bord en druppel azijn op de vlek; deze verdwijnt dan door dezelfde oorzaak als boven. Sommige inktvlekken verdwijnen door het inwrijven met azijn of melk, hetgeen afhangt van de samenstelling der inktsoorten.

Planten ontdooien

Bevroren planten mag men nimmer in een warme kamer brengen om te ontdooien. Men brengt ze op een koele plaats binnenshuis en begiet ze met kalkwater.

★
*Stijfheid en spierpijn
nu verdwenen*

„Jarenlang heb ik geleden. Vaak heb ik gekerm van pijn in mijn spieren en ik was soms zoo stijf, dat ik mij niet bukken kon. Ook had ik veel last van constipatie. Slapen kon ik meermalen niet van pijn en eellust of opgeruimdheid bestonden voor mij niet. Ik heb nu een vol jaar Uw Kruschen Salts gebruikt en heb nergens meer last van. Omdat ik nu volkomen ervan overtuigd ben, dat Kruschen Salts het eenige goede middel is, geef ik U uit dankbaarheid het recht dit schrijven te publiceeren. Omdat ik weet wat lijden is, raad ik een ieder dringend aan ook Kruschen Salts te gaan gebruiken.

Mej. D. d. H. te O.”

Stijfheid en reumatische aandoeningen ontstaan door onvoldoend werkende afvoerorganen. Dit verklaart waarom de reumatieklijder zoo dikwijls, bewust of onbewust, last heeft

van constipatie. Kruschen Salts spoort lever, nieren en ingewanden aan tot krachtiger werking; de afvalstoffen en overtollig urinezuur worden uit het lichaam verwijderd, pijnen en stijfheid verdwijnen. De „dagelijksche dosis” zal U voortaan blijven behoeden voor constipatie, reumatiek en U frisch en „fit” houden. Stralende gezondheid voor één cent per dag.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f0.90 en f1.60 per flacon, omzetsbelasting inbegrepen. Let op dat op het etiket op de flesch zoowel als op de buitenverpakking, de naam Rowntree Handels-Maatschappij voorkomt.

Dame: Ik ben blij, dat ik Uw raad heb opgevolgd en mijn haar uitsluitend laat wasschen met de shampooon, die haarvoeding bevat.

Kapper: Ja, Mevrouw, er is maar één shampooon, die de beroemde haarvoeding van Dr. Weidner bevat, n.l.: Silvikrin Liquid Shampooon. Er wordt veel haar bedorven door het wasschen met shampooons, Mevrouw, die het haar weliswaar even laten glanzten, maar die al het vet eraan onttrekken, zoodat het tenslotte afbreekt.

Dame: Maar Silvikrin Liquid Shampooon geeft toch ook prachtige glans en toch is ze zoo goed.

Kapper: Omdat het den NATUURLIJKEN, levenden glans van het haar herstelt, Mevrouw, en de haarwortels gezond houdt.

Dame: Al mijn vriendinnen gebruiken nu Silvikrin Liquid Shampooon, en ze is ook zoo voordeelig, 48 cts. 10 wasschingen met gratis badhanddoek.

Kapper: Ik verkoop 10 Silvikrin Liquid Shampooons tegen 1 andere, Mevrouw, en geen wonder, ze is schitterend.

Silvikrin Liquid Shampooon geeft geen neerslag. Doctoren bevelen ze aan. Vraag een gratis monster aan: Silvikrin Laboratorium, Verlaatsstraat 52-56, Rotterdam.

VOOR 'S MORGENS EN 'S MIDDAGS

WAT is eigenlijk een erger vergrijp tegen den goeden smaak", vroeg onlangs een jonge vrouw, „te mooi gekleed voor een bepaalde gelegenheid of niet mooi genoeg gekleed?"

Laten wij maar dadelijk vertellen, dat de Parisienne, die terecht voor de best gekleede vrouw aller landen wordt gehouden, haar garderobe met een minimum aan kledingstukken zoo weet in te richten, dat zij voor alle gelegenheden klaar is.

Het geheim om op deze wijze met succes te slagen is heel eenvoudig: mijd de uitersten en gij zijt reeds half op weg.

Toch is het in praktijk brengen van dit simpele voorschrift niet zoo eenvoudig als het lijkt. Immers het beteekent, dat gij met ware doodsvrachting uw oogen moet sluiten voor alle buitenissigheden en al die leuke sportieve creaties, die het eigenlijk alleen maar des morgens voor twaalfen goed doen en buiten in bosch en veld. Dus: géén gebreid mantelpak, geen opzichtig geruite swagger coat, geen leeren jas, geen felgekleurde wollen sjaal om uw nek, geen harde kleuren noch sprekende strepen, blokken, moezen of wat ook.

Het sportgenre is een klasse op zichzelf.

De vrouw, die er prijs op stelt, goed gekleed te gaan, zal bij het kiezen van haar toilet nauwkeurig rekening houden met het uur van den dag. Zij, die niet veel kunnen besteden, zullen modellen en

kleuren dienen te kiezen, die voor meer dan één doeleinde geschikt zijn. Effen, gedekte kleuren en onopvallende, goedzittende modellen.

Onze afbeelding laat zoo'n japon zien. Het smaakvolle model is gedacht van donkerbruine wollen crêpe met steekzakken, gevormd door de opgestikte zijbanen. De eenige garnering bestaat uit nerfplooien en een platte ribslint-strik in de kleur.

Een dergelijke japon kunnen wij dragen zoowel onder een regenmantel als onder een stoffen mantel of bontmantel.

Het is de ideale dracht voor des morgens en voor de werkende vrouw, uiterst geschikt om te dragen naar kantoor, school, winkel of atelier.

Voor de middaguren doet de zwarte crêpe satin of marocain japon dienst, die wij eveneens bij informeel avondgelegenheden kunnen aantrekken.

Wie in het bezit is van twee kleine vossen of een grooten, kan dezen op de nieuwe, modieuze wijze tot een avondcape laten verwerken.

Tusschen beide bontstrepen wordt wel chiffon fluweel of crêpe romain in de kleur gezet. Dit stempelt het geheel echter onherroepelijk tot avonddracht, zoodat de praktische vrouw om begrijpelijke redenen een open ruimte tusschen boven- en onderkant zal verkiezen.

Hierdoor zal het haar mogelijk zijn het vossenbont ook op mantelcostuum of langen mantel op straat te dragen.

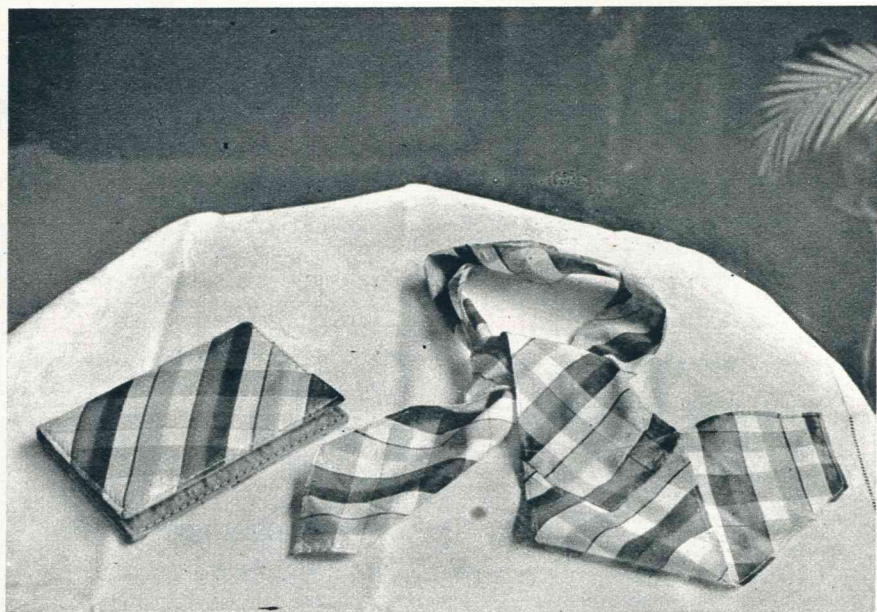
MET WAT HANDIGHEID

kan iedere vrouw voor zichzelf die kleine luxe-dingen maken, die bij haar kleding niet direct noodig zijn, maar wel heel begeerenswaard.

Van een lapje zijde, dat overbleef van een blouse, werd dit tasch-en-shawl-garnituur gemaakt, waarvoor een niet meer gebruikt overslag-taschje aan den buitenkant met de

zijde werd overtrokken. Is er van de stofresten geen enkele lap groot genoeg om rug- en voorzijde in één geheel te nemen, dan zetten we twee kleinere stukken netjes aan elkaar.

Het smalle dasje, dat met een enkele lus los omgestrikt wordt, is uit drie stukken aan elkaar gezet, waarvan het middenstuk om het aanzetten te maskeeren aan de uiteinden in een punt is geknipt, die in driehoekvorm is opgestikt met zijde in de kleur. De buitenkant is met een smal zoompje afgewerkt.

379. Raglan-japon met open mouw. Schuine sluiting. Gladde rok met plooi. Verkrijgbaar in maat 38, 40, 42. Benodigd: 4 M. stof à 95 c.m. breed.

380. Jurk met verbreedde schouder en geplooiden hals, ingezette voorpanden, ruim ingehaalde mouw. Verkrijgbaar in maat 38, 40, 42. Benodigd: 2.75 M. stof à 130 c.m. breed.

381. Japon in twee kleuren (blouse met overgooier), groote kraag, wijde mouw, rok en taille afgewerkt met 'n strookje. Verkrijgbaar in maat 38, 40, 42. Benodigde stof voor blouse: 1.75 M. à 95 c.m. breed; voor overgooier: 3 M. à 95 c.m. breed.

380

381

379

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterweelde“, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger door girostorting op No. 142700; door toezending van 't bedrag per postwissel of in postzegels aan het PATRONENKANTOOR „PANORA“ NASSAUPEIN 1, HAARLEM

waarbij 10 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

VOOR MOEDERS MET ZUIGELINGEN

WIJ mogen als algemeen bekend veronderstellen, dat de heden-daagsche jonge moeder ervan overtuigd is, dat zuigflesschen met een slang en een speen onvoorwaardelijk af te keuren zijn. Zij hebben schijnbaar een voordeel; men kan het kind in de wieg laten zuigen met de flesch ernaast. Dit is echter wel gemakkelijk, maar streng af te keuren, omdat het kind dan of te snel de flesch leeg drinkt, of er te lang over doet en in beide gevallen gevaar loopt zijn maag te bederven.

Maar veel erger is het, dat het niet mogelijk is om de slang en de daaraan verbonden speen volkomen te reinigen.

Wanneer men een slang doorknipt, die eenigen tijd gebruikt is, vindt men

aan den binnenkant altijd oude, bedorven melkresten, die, afgezien van andere zuigelingskwalen, gemakkelijk spruw veroorzaken.

Volmaakt voor reiniging vatbaar zijn alleen fleschjes met een niet te nauwen hals en groote spenen, die men op den vinger of op een stokje binnenste buiten kan keeren en aldus aan twee kanten kan schoonmaken.

Als zuigflesschen gebruikt men liefst gewone „medicijnfleschjes“, bij zwakke kinderen ook wel z.g. vischflesschen, die een opening in het midden hebben, waar lucht in kan treden, zoodat het kind minder hard behoeft te zuigen.

Men moet steeds verschillende fleschjes in voorraad hebben en ze na het gebruik onmiddellijk ledigen, met telkens vernieuwde fleschenborsteltjes of met glazen kogeltjes onder de kraan der waterleiding schoonmaken en doorspoelen en ondersteboven op een fleschenrekje bewaren.

De spenen worden van binnen en van buiten flink schoongemaakt, duchtig afgespoeld en in een glas met zuiver water, dat niet troebel mag worden, bewaard.

Men gebruikt alleen donkerbruine of zwarte spenen, die op water drijven en maakt daarin één of twee niet al te wijde openingen. Bij het gebruik van karnemelk moeten de openingen iets grooter zijn.

Spenen, die niet drijven, bevatten lood en zijn gevaarlijk, evenals de grijze of lichtroode.

LUX TOILET ZEEP

Populariteits-wedstrijd

550 PRIJZEN WAARDE f4000:-

KENT U DE POPULARITEIT VAN LUX TOILET ZEEP?

Weet U al hoezeer de huidverzorging met Lux Toilet ZEEP een Nederlandse gewoonte is geworden? Een prettige... maar vooral doeltreffende gewoonte. Want Lux Toilet ZEEP wordt bereid uit de edelste grondstoffen, is heilzaam voor de teerste huid en delicaat van geur. Elk stuk Lux Toilet ZEEP vertegenwoordigt jarenlange vakkennis en het hoogste, wat de moderne techniek kan bieden. Het is de enige toiletzeep werkzaam tegen „vermoeide huid“, het grote gevaar, waarmede de moderne tijd ons uiterlijk bedreigt! Ieder, die Lux Toilet ZEEP kent, zal zeker gaarne deelnemen aan onderstaande prijsvraag.

PRIJSVRAAG

Schrijf eens op een vel papier het aantal stukken Lux Toilet ZEEP, dat, naar Uw schatting, in het tijdvak van 4 November tot en met 31 December a.s. zal worden verkocht, in aanmerking nemende, dat ongeveer 1 à 2 van elke 3 gezinnen in Nederland 1 stuk Lux Toilet ZEEP per maand kopen. Geef hierbij op hetzelfde stuk papier — in hoogstens 40 woorden — Uw opinie, waarom Lux Toilet ZEEP zulk een grote verkoop heeft en voeg bij Uw inzending 2 buitenomslagen van Lux Toilet ZEEP. Het aantal verkochte stukken wordt officieel vastgesteld door Notaris S. S. Wijsenbeek te Rotterdam. De 1100 inzendingen, wier schattingen, dit aantal het dichtst benaderen, nemen deel aan de prijsvraag en dingen mede naar de prijzen. Wie hiervan de oorzaak der populariteit van Lux Toilet ZEEP het best omschreef, ongeacht de meerdere of mindere juistheid der schatting, krijgt de eerste prijs en zo vervolgens, waarover een jury van deskundigen beslist.

PRIJZEN

1e prijs . . . f1000.—	4e prijs . . . f100.—
2e prijs . . . „ 500.—	5e prijs . . . „ 50.—
3e prijs . . . „ 250.—	6e t/m 50e pr. „ 10.—

verder nog 500 prijzen elk bestaande uit 2 dozijn tabletten Lux Toilet ZEEP. Elke inzending frankeren als brief. Naam en adres duidelijk vermelden en adresseren: Lux Toilet ZEEP Prijsvraag: Postbus 710, Rotterdam. Alleen die inzendingen zijn geldig, die vóór 31 December 1935 in ons bezit zijn. De uitspraak der jury, ook wat betreft het toekennen van een of meerdere prijzen aan meerdere prijswinnaars tezamen, is beslissend en hierover kan geen correspondentie worden gevoerd. De uitslag wordt bekend gemaakt in de tweede helft van Februari 1936.

12½ ct
PER STUK

De zeep tegen vermoeide huid!

LT5 84-036H

DAMES—INDIEN U SPOEDIG PARELWITTE TANDEN WILT HEBBEN

Begin dan Uw tanden met Kolynos te poetsen. Let eens op, hoe snel ze dan wonderlijk mooi helder en wit worden.

U zult zien, dat Kolynos Uw tanden er beter doet uitzien, dan met iets anders. U zult bemerken, dat Kolynos Uw tanden spoedig blanker—zelfs tinten lichter—maakt. Probeer vandaag nog Kolynos.

KOLYNOS

TANDCREAM

211W

